FHS
A I 1

Åhr 1797. den första Novem-
ber, sammankommo i Åbo Stad
ett Antal af finska Medbor-
gare, at efter föregångna 1797. d. 1. Nov.
skiedde samtal öfwerlägga
och samråda angående ne-
dannämnde Stiftelse, förewa-
rande Högtidsdag til åminn-
else. Protokollet härwid förde, efter sammanrådan af [illegible]
Storfurstendömet Finland, har lång [illegible]
warit en ömmeligt [illegible] för Krigens Olyc-
kor ganska behandladt under Krigs-
gång, har icke förmått undandra-
ga sig af förstörda och brand bestänk-
ta [illegible] Sinnen åter [illegible]
tillstånd och ödelagdt landets arbets-
styrka hafwa dragit efter sig en ked-
ja af ett omöjeligt tillstånd. Skyldig-
[illegible] sådana Historien framställer
[illegible] af detta förflutna olyckeliga [illegible]
[illegible]. Hwarodan skulle wår Hus-
hållningen i landet wara, wid så
omwexlande förändringar, då under
fred och Krigstiden, upplysning, efter
[illegible]. Ofwan de största Godsför
[illegible] i deras lägenhet til [illegible]
[illegible] och Ståndsmännen wanmagten
skadas [illegible] Godsägare
[illegible] förbrukade, af [illegible] utom
[illegible]. Fåkunnighet, fördom och par-
tie [illegible] hafwa dömt Finland
[illegible] som [illegible]
Okunnighet [illegible] en öfwerlag
[illegible]; men [illegible]

segrade omsider sundare grundsatser
och de Styrande+ började tänka af
men på Finlands wårda för Swe-
ska Kronan, och detta Lands upkomst.
Ibland de hufvudsakeliga medel som
innom [illegible] upp åt fyratio åhr
blifwit widtagne til Landtbrukets
upphjelpande förtjenar Storskiftens
werkställande första och [illegible] Span-
måls handeln andra rummet. Alla
nya och okända Inrättningar, mötas icke
af bifall innan nyttan blifwer uppen-
bar, och om derjemte wid werkställig-
heten okloka och obilliga medel wid-
tagas til vinnande af ändamålet
för underhålla de missnöjet, och då
Embetsmanna missbruk än öka
det samma, bör man icke förun-
dra sig öfver det allmänna Missför-
trånad, och wederwilja. Det hände
ock med Storskiftes werkställigheten
i sitt land som det ofta händer med
många andra goda Inrättningar
i allmänna Guvernet, at nämligen
det goda ändamålet måste upnås
under mångfaldiga bittra lidelser.
Emedlertid och efter det Storskiftet
föregått har mera Hushålls nyttighet
efterföljt, och ifrån denna Tidepunkt
+ i ett penning fattigt land
har finska Landthushållningen fått
ett annat skick. Då fordom Embets-
männen skydde jordbruket, såsom
minst lönande af ~~[illegible]~~ näringar, eme-
dan Spannmålen hade trög afsättning
och föga wärde, började man nu mera
högakta derföre. Men upplysta och
tänkande Landthushållare ~~[illegible]~~ upp-

komma och införde bättre bruk, läm-
peligare Redskap samt utspridde flere
förut osedde och okända Hushålls grepp.
Frugten deraf wisade sig uti minskade — den 1 Nov. 1797
Missvexter och ökade afkastningar.
[illegible] ägornas upp[illegible] på
den okunnige och Enfaldige, så at
småningom Allmogen började taga
samma wäg i sin hushållning.
Sidsta finska Kriget, wida drägeligare
än alla de föregående, spridde upplys-
ningar i Landet. Egendomarne
fingo wärde, utwägar och medel gafs
til deras förbättrande, och Landt-
hushållningen har börjat drifvas
med Enthousiasme i synnerhet af
de upplystare i nationen. Alla skrifva
efter jord, alla vilja drifva den til hög-
sta afkomst, alla samtal i Sällskap
äro merendels upptagne af Åkerbruks
ämnen.
Uti en sådan Tidepunkt ~~[illegible]~~ och då Riket
styres af en Konung, som gjör sig til
ändamål at genom en klok Hushåll-
ning, bereda Rikets Sjelfständighet
och Undersåtarnes [illegible] wälfärd,
hafva några finska Män, af detta
gynnande [illegible] föranledde
trädt tillsammans uti en förening
at under namn af finska Hushålls
Sällskapet med [illegible] och rigta den
i Nationen vaknande Hushållnings
andan til det meniga bästas widare
fortkomst. Ledamöterna af ~~[illegible]~~ detta
Sällskap, hafva inhemtat, såsom ledes
hos andra Nationer, Engelska Säll-
skapers kraftigt bedrifvit, til den för-
kofran af tilvext, åkerbruk, Nä-

ringar af Handel vunnit; och hoppas
såledis af sitt företag enahanda goda
följder, hvarföre och at tilika med
en välgiörande Stiftelse, begå å-
minnelsen af den första Novem-
ber, såsom högtidelig för hvar Red-
lig Medborgare, Ledamöterne af
detta Sällskap, * samlade sig hos Herr
Biskopen Pro-Cancellern och Com-
mendeuren af Kongl. Nordstjerne
Orden Doctor Jacob Gadolin
som med ett kort tal öppnade Sam-
mankomsten, och derefter uppläste
ett til Sammanträdet afverlemnadt utkast
til Stadga och förening för Säll-
skapet.

* efter öfverens-enskommelse

Under samtal härom stadnade Leda-
möterne i det enhälliga Beslut at öf-
verlemna detta utkast eller projectet
til en Committé af fem Ledamö-
ter, som det samma öfverse och i ord-
ning ställa samt sedan Sällskapet
widare mening och godtfinnande
underställa, och wordo genom sed-
lar enligt flesta rösterne til
detta Sysslande Herr Biskopen Pro-
Cancelleren och Commendeuren
Doctor Gadolin, Kyrkoherden Olof
Wibelius, Commerce Rådet och Handels
Commerseraren A. J. Winter, x Profes-
soren Magister ~~Johan~~ Jacob Tengström
och Medicinæ Professoren Doctor
Joseph Pipping.

x Theologie

Derpå vort Ledamöterne enhälligt af
den tanken at en proclamation
borde til allmänheten utfärdas
hvarigenom inrättningen af detta

Sällskap allmänneligen kungjor-
des, i hvarjemte Sällskapet höll före,
at ej allenast Herrars Landthushål-
lingar i Landet, som deraf äro i
Embetes vägnar i synnerhet tilla-
ra värde, [illegible] än andre Hederlige
Embetsmän och Medborgare borde
anses såsom sannskyldige grundlag-
gare af denna Stiftelse, för hvil-
ken Sällskapet ingen [illegible] undan-
drager sig at til ett så godt ända-
mål medverka.
Sedan Stadgar för Sällskapet blif-
wit i ordning ställd, skulle på kallel-
se Ledamöterne återsammanträda
at den samma granska och fast-
ställa, samt derefter befordra verk-
ställighet af hvad som beslutit är.
Widare var ick för denne gången
hvarföre Ledamöterne åtskiedes. ut
supra

In fidem protocoli
Olof Wibelius.

Åhr 1797. den 9. Decem-
ber sammanträdde åter hos
Herr Biskopen Procancelle-
ren och Commendeuren Doctor
Gadolin efter föregången
kallelse, Finska Hushålls
Sällskapets Ledamöter då
följande förehades.

§1.

Det af Committerade enligt beslu-
tet vid sidsta sammanträdet, seder-
mera författade projectet til Stadga

6.

Ⱡ eenhaleigt

för Sällskapet i synnerhet nu för ledamöterne och med några ändringar
fast ställdes af följande innehåll:

Stadga för Finska Hushållnings-Sällskapet.

§. 1.

Sällskapets föremål skall vara densamma: Hushållningen i allmänhet och Landthushållningen i synnerhet, med hvad thertil hörer, eller thermed i något måtto gemenskap äger. — Upplysta och allmänt utspridda begrep i förenämnde ämnen, anser Sällskapet vara den säkraste grund för alla förkofran i vår Hushållning: Sällskapet skall derföre vara betänkt på, at så vidt sig göra låter, bjuda til efter hand utvidga de Oeconomiska kunskaperne, så ibland Ståndspersoner som allmoge i Finland, dels genom utgifvande af tryckta skrifter, afpassade efter dessa olika Landthushållens olika behof och upplysning, dels genom en allmännare i detta affeende öppnad brefväxling, och ändteligen genom anskaffande och utdelande af sådane redskapers modeller, med thy åtföljande beskrifningar om handlaget at sig deraf begagna, som pröfvade Hushållares säkra erfarenhet godkänt, at til allmännare bruk antagas. viljandes Sällskapet til hugade Landtbrukares dess säkrare efterfölgd äfven besörja, at enligt sådane modeller Redskaperne blifva i stort förfärdigade til bruk och nyttjande.

Skulle Sällskapets tilgångar det framdeles medgifva, vil Sällskapet ej eller underlåta at med tjenliga belöningar och uppmuntringar ihågkomma de Medborgare, som framför andra sig utmärkt i en eller annan gren af Landthushållningen, och de dermed i sammanhang stående näringar.

D. 9 December 1797

§. 2.

Denna Patriotiska förening är stiftad til åminnelse af den 1 November, dyrbar för Swears och Finnars Sällhet och Hopp. Den 1 November är således Sällskapets Stiftelse och Högtidsdag. Berörde dag, och sedan första dagen i hwarje månad årligen, klockan fyra eftermiddagen, instälda sig de Sällskapets Ledamöter, som äro hugade at sammankomsterne och öfverläggningarne bivista, uti theras vanliga Samlingsrum, men då denna Dag Helgedag, anstår sammankomsten til näst påföljande söknedag.

§. 3.

Vid dessa sammankomster väljas Ledamöter, och förehafves i öfrigt alt hvad som det åsyftade ändamålet rörer, och til Sällskapets befattning i en eller annan måtto höra kan. Innan något vid sammankomsterne beslutes, bör minst Tolf Ledamöter utom Ordföranden närvara och til beslutet bidraga, om det för gildt och krafttägande anses skall. All skiljaktighet i meningar afgöres genom omröstning eller ballottering med swarta och hwita kulor, hwaraf de hwita äro jakande och de swarta nekande. Skulle derwid Rösterne blifva like, uppskjutes ärendets afgörande til annan sammankomst, då ny ballottering anställes.

§. 4.

Den, som af kärlek och nit för et godt ändamål, behagar biträda Sällskapet med nyttiga Afhandlingars insändande

7.

adresserar dem til Sällskapets Secreterare med eller utan namns underskrift hvilket hera Författaren behagar, och kunna dessa afhandlingar efter föregången pröfning hos Sällskapet, och så vidt de af Sällskapet godkännes, at på Sällskapets bekostnad genom trycket allmännare göras. På enahanda sätt är äfven tilfälle, at til allmän kunskap anmäla alla nyttiga Mekaniska uppfinningar, samt alla andra, i hvad näringsfång som hälst båtande nya företag.

§. 5.

Sällskapets nu närvarande Medlemmar inskrifva sine namn uti en til den ändan inrättad Matrikel efter lottdragning; men framdeles uti Sällskapet deltagande medlemmar följa den ordning vid namnens införande, uti hvilken de til Ledamöter valde blifvit. Frånvarande antagne Ledamöters namn införas af Secreteraren.

§. 6.

Med Ledamöters antagande framdeles förhålles sålunda, at hvar och en Ledamot som behagar, äger hos Ordföranden föreslå den Person, som til Ledamot i Sällskapet åstundas antagen, hvarefter Ordföranden vid Sällskapets nästa sammankomst hos Sällskapet härom anmäler och proponerar at skrida til val, som ger genom ballottering med hvita och svarta kulor, af hvilka pluraliteten utgör beslutet til bifall eller afslag. Äro rösterne lika, förhålles som §. 8. föreskrifver.

§. 7.

Ehuru Sällskapet ej misstror deren, at ju Patriotiska och bemedlade Medborgare, genom rundeliga sammanskott, med nöje lära bidraga til befordrande af Sällskapets afsigter, har dock Sällskapet i afseende å sine nödigaste utgifter, velat för

hvarje Ledamot stadga en viss årlig afgift af Tre Riksdaler, til Sällskapets Cassa, hvilka medel vid inskrifningen i Matrikeln hos Sällskapets Skattmästare aflämnas, som i de årliga räkenskaperne kommer, at derföre, å sätt vidare föreskrifvas skall, hos Sällskapet vederbörlig redo visa, hvarefter hvarje Ledamot framdeles årligen uti November månad enahanda afgift til Cassan erlägger. Sällskapet vill väl icke förmoda, at den Ledamot, som haft böjelse, at förena sig med Sällskapet och bidraga til et allmänt godt ändamål, genom utteraktlåten inbetalning af en så ringa afgift, skulle lägga något hinder i vägen för Sällskapets afsigter, hvarföre ock Sällskapet skiljer sig från andra Associationer derutinnan, at anse en sådan Ledamot från Sällskapet afgången, och i det stället afbida någon längre tid, til utrönande, huruvida en sådan Ledamot utesluter sig sjelf ifrån Sällskapets gemenskap. den 9 Dec 1797.

§. 8.

Sällskapets Embetsmän äro en Ordförande, en Secreterare och en Skattmästare hvilka ibland Sällskapets närvarande Ledamöter väljas med slutna sedlar. Ordföranden ombytes hvart halft år, och kan den afgående innom tvänne års förlopp åter til Ordförande icke invoteras. Secreterare med Skattmästare väljas årligen den 1: November, men kunna efter Sällskapets förtroende åter til enahanda syssla genast inkallas. Skulle vid så beskaffade vahl tvänne erhålla lika röster, komma de, at sin emellan lotta.

§. 9.

Ordföranden styrer ärendernas allmänna gång, bibehåller god ordning vid sammankomsterna, tilser at meningarne

rätteligen samlas och blifva okränkte, öfverlämnar til Sällskapets pröfning alt hvad han finner på et eller annat sätt befrämja Sällskapets fördmål, undertecknar med sit namn alla Beslut, som i Sällskapets namn utgå, bryter alla til Sällskapet adresserade bref. Är Ordföranden hindrad, at sammankomsten bivista, väljes ibland närvarande Ledamöter den, som ordet då föra skall.

§. 10.

Secreteraren håller Protocoll vid Sällskapets sammankomster, samt Diarier öfver ankommande skrifter, bref och afhandlingar, bestrider brefväxlingen, går Ordföranden samt Sällskapet med underrättelser och upplysningar tilhanda, har tilsyn öfver aftryckningen af Sällskapets handlingar, derwid han, i anseende til göromålens mängd, vid correcturet får biträde af Sällskapets Ledamöter. Och emedan göromålen troligen våxa öfver Secreterarens förmåga, at dem ensam bestrida, kommer til hans biträde en vice Secreterare af Sällskapet at antagas, som uti arbetets bestridande efter Secreterarens anmodan honom biträder, och uti Secreterarens frånvaro dess ställe ~~biträder~~ förträder. Skrifmaterialer och til brefväxlingen hörande Kostnader, bestridas af Sällskapets Cassa.

§. 11.

Skattmästaren tilhörer vården af Sällskapets Cassa, blifvande Modellsamlingar och Bibliotheque, eller medel dd, alt hvad för Sällskapets Egendom och förråder anses kan; och vil Sällskapet til denne Embetsmans efterrättelse stadga en Instruction, som hjemsten

kommer at åtfölja, och hvilken uti Sällskapets protocoll til framtida underrättelse intagas skall.

Aug. Dec 1797

§. 12.

Som Sällskapet affser nödvändigheten af en Wagtmästare til betjening och uppassning, så väl vid Sällskapets sammankomster och thet Sällskapets ärender rörer hos Sällskapets Embetsmän, så kommer en sådan Betjent med Sällskapets vetskap och bifall at antagas och aflönas.

§. 13.

Slutligen vil Sällskapet hafva sig förbehållit, at uti thenna Stadga efter Erfarenhetens föranledande göra de ändringar och tillägningar, som nyttige och nödige pröfvas kunna.

§. 2.

Sedan Sällskapet således föreskrifvit sig en Lag, som i förstone och tils vidare skall lända til efterrättelse, företog sig Sällskapet i följe af 11. §. i ofvannämnde Stadga, at til Skattmästarens efterlefnad föreskrifva en Instruction, som efter öfverläggning antogs och fastställdes af följande Innehåll.

Instruction
för Finska Hushållnings Sällskapets Skattmästare.

§1.

Enligt Stadgarne väljer Sällskapet til

Dess Skattmästare den, hos hvilken fullkomlig Säkerhet finnes för de medel och förråder, som Sällskapet til dess vård och förvaltning kommer at öfverlämna. Han är Ledamot af Sällskapet och bör vara kännare af Räkenskapsverket, samt bo här i Åbo stad.

§.2.

Skattmästarens göromål består hufvudsakligen deruti, at emottaga och vårda Sällskapets penningar, Böcker, Modeller och öfriga tillhörigheter: At deraf utlämna hvad Sällskapets Ordförande enligt Stadgarne och särskildt beslut, anordnar, samt för altsammans redovisa.

§.3.

På Skattmästarens omtanka och försigtighet må ankomma, at förvara medlen på et ställe, der de kunna vara fullkomligen säkre både för tjufvar, eld och andra olyckshändelser: hvaremot Dess skyldighet är, at hålla medlen Sällskapet til handa, utan minsta afkortning eller förlust, under hvad namn det hälst vara må.

Sällskapets öfriga tillhörigheter förvaras uti de Rum, som i sådant ändamål anskaffade blifva, och vid vårdandet deraf njuter Skattmästaren biträde af Sällskapets antagne Betjent eller Vagtmästare.

§.4.

Cassans första fond består af de Remmin-gesummor, om hvilkas årliga sammanskjutande Sällskapets Ledamöter sig förenat. Beloppet af denna afgift är väl uti Stadgarne bestämd til Tre Riksd:r om året: dock är derigenom gräns icke satt för bemedlade och om Finlands väl nitiske medlemmars frikostighet: de äga frihet at öka denna afgift, och således bör uppbörden tilbörligen verificeras. Antingen erlägga Ledamöterne sina tilskotter directe til Cassan, eller insändas medlen med Posten uti Bref. Öfver bägge upprättar Skattmästaren en uppbördslängd, hvaruti i första fallet hvar och en betalare egenhändigt tecknar sit namn och tilskott. I sednare händelsen sker denna anteckning af Secreteraren, hvars uppgift och anteckning genom Dess Diarium controlleras. På enahanda sätt förhålles med föräringar och andra extra inkomster.

den 9 Dec 1797

§.5.

Sällskapet räknar sit tidlopp ifrån den 1 November. Och likasom dess första tilskott nu sker ~~[illegible]~~ vid matrickelns upprättande, för de närvarande, samt kallelse brefvens emottagande för de frånvarande Ledamöterne; Så kommer ock framdeles den årliga afgiften vid årets ingång altid at erläggas. Skulle nå-

gre Ledamöter til årets slut dermed uteblifva, äger Skattmästaren öfver dem uprätta en förtekning, i anledning hvaraf Sälskapets Secreterare på tjenligt sätt erhindrar dem om afgiftens insamlande.

Den Ledamot som icke i början utan fram på året uti Sälskapet inträder, betalar icke desto mindre full afgift för det löpande året.

§.6.

At hafva inseende öfver Sälskapets Oeconomie, såsom uphandlingar, försälgningar och verkstäders inrättande, med mera dylikt, kommer et Utskott af Sällskapets Ledamöter at väljas. Detta Utskott åligger Skattmästaren gå med nödigt biträde tilhanda. Vid skeende uphandlingar, hvilka med qvitterade räkningar bestyrkas, iakttages all möjelig hushållning, och vid försälgningar får det pris ej öfverskridas, som Sälskapet pröfvat skäligt fastställa: börandes Skattmästaren vara sorgfällig derom, at Sälskapets fond, igenom dess fordringars sentida indrifvan ~~de~~, eller någon annan försumlighet, icke må lida någon slags förminskning.

§.7.

De böcker, modeller och redskaper, som Sälskapet antingen genom frivillige gåfvor eller köp kan sig förvärfva, få til Sälskapets Ledamöter och äfven andre hushållare utlånas. Tiden til det låntagnas återställande vill Sälskapet vid hvarje tilfälle nogare bestämma: men så snart den tiden är förliden, bör lånet genom Skattmästarens försorg återfordras. Til den ändan antecknas uti dess Bok hvarje Lån-

Aug Dec 1797

tagares namn, hvad han emottagit, och tiden då det skett: och ställer Låntagaren dubbel pant för det låntagna, Skattmästaren til säkerhet, hvilken pant återlämnas, då det låntagna oskadadt återlämnas.

§.8.

Den första November hvarje år utfärdar Sälskapet en Stat för det då ingående året, öfver alla sådane utgifter, som vid det tilfället bestämmas kunna, såsom: Betjeningsarfvoden, husthyror och andra kända behof. Innehållet deraf äger Skattmästaren, utan vidare anordnande emot qvittence qvartaliter utbetala: dock at inträffande besparingar Cassan godtgöras. Men alla öfriga utgifter komma at bestyrkas med Ordförandens och Secreterarens contrasignerade Anordningar, samt vederbörandes derå tecknade qvittencer.

§.9.

Öfver all inkomst och utgift bör Skattmästaren föra en tydlig och fullständig bok, med särskildt Conto för hvarje slags utgift, samt et Cassa-Conto, som visar dageliga upbörden och utbetalningen på et ställe, så at Sälskapet deraf må vinna snar och redig underrättelse, om alla särskilda föremål och ärender. Denna Bok bör Skattmästaren hafva til hands, hvar gång Ordförande ombytes, och dessemellan, då sådant af Sälskapet erfordras.

§.10.

Fyra gånger om året, nämligen: den 1:a November, den 1 Februarii, 1 Maji, och 1 Augusti bör Skattmästaren genom uprättade speciella och fullständiga förslager visa Cassans tilstånd och behållningen uti de öfrige för-

riderne, och vid årets utgång afslutas räkningarne, särskildt för Cassan och hvarje slags rörelse. Dertil kommer ordenteligt method framdeles at meddelas och bör redogörelsen vara färdig at til Sällskapet inlämnas tre månader sedan året utgått, som infaller den 1:a Februarii påföljande året. Den sista October anställes inventering så väl uti Cassan som Sällskapets öfrige förråder, hvilken förrättas af tvänne deputerade, som Sällskapet dertil utser. Och skulle omständigheterne föranleda til en extra Inventering, kan en sådan anställas så ofta Sällskapet det nödigt anser; hvarvid alla til redogörelsen hörande handlingar böra i hufvudskrift upvisas. Det Inventarium som vid årets slut författas, bilägges redogörelsen til bestyrkande af behållningens verklighet.

Så snart Räkningarne inkommit, utser Sällskapet tvänne af Dess Ledamöter at de samma öfverse och revidera; samt om förloppet berättelse aflämna. Skulle några anmärkningar dervid komma at författas, bör Skattmästaren sig deröfver förklara innom den tid Sällskapet föreskrifver, och så snart förklaringen inkommit, vill Sällskapet utlåtande deröfver [illegible]dela.

~~1~~ 1:o Di nu
53.
Sällskapet på förberörde sätt til widare fast ståndt ~~[illegible]~~ de Reglor som böra tjena til efterrättelse anseglädigt innan, til vidare åtgärd skrides, at Sällskapet skulle väljas sig Ordförande, hvarvid Presidenten och Commendeuren af Kongl. Nordstjerne Orden Högvälborne Herr Georg Wilhelm Borde öfverlemnade til Sällskapet hurn[?] ville icke för denna gången och utan at sådant skulle kunna såsom ett praejudicat åberopas, Sällskapet utan ömmande[?] förändringen[?] sig uti at kalla Herr Biskoppen Prasen ellen[?] och Commendeuren[x] Doctor Jacob Gadolin til Ordförande för ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ innevarande halfva år, särdeles som Herr Biskoppen wid 2:ne Sammanträden redan warit med Ordförandeskapet ~~[illegible]~~ besvärad. Och enär Sällskapet enhälleligt instämde uti Herr Presidentens och Commendeurens bedes proposition med ~~[illegible]~~ förbehåll, at framdeles intet praejudicat häraf må tagas vid sådana wahlen, tjänstgjorde Herr Biskoppen Professoren och Commendeuren at Ordförandeskapet på den tid Stadgan föreskrifwer bestrida.

Herr Biskoppen Prasen ellen och Commendeuren Doctor Gadolin betygade Sällskapet sin aktning för ett så utmärkt förtroende och försäkrade, at så widt dess ~~[illegible]~~ ålder och krafter medgåfvo icke spara

den 9. Dec. 1797.

[x] af Kongl. Nordstjerne Orden

något beundrande at befrämja Sällskapets välgörande afsigter och uppfylla ändamålet af Sällskapets bestämmelse.

§.4.

Ordföranden Herr Biskopen Excellencen och Commendeuren Doctor Gadolin förmälte ordningen fordra, at Sällskapet nu skulle utse och tillsätta de Embetsmän som Stadgan föreskrifver, nemligen Secreterare och Skattmästare. Af sådan anledning skreds til wahl med slutna Sedlar således, at hwar och en närvarande ledamot nedlade en sådan Sedel uti en Hatt hvarpå desse Tjenstemän voro utgående och inhemtades vid Sedlarnes öppnande och upprop, Bergmannen öfver Carelen och ledamoten i Kongl. Patriotiska Sällskapet, Olof Wadelius ägde enhällig kallelse at vara Sällskapets Secreterare, samt Kammar-Rådet Landtkammereraren och ledamoten af Kongl. Patriotiska Sällskapet A. J. Winter, at wara Sällskapets Skattmästare.

§.5.

Derefter lottades med Sedlar om Ordningen hwarefter ledamöterne skulle inskrifwa sine namn uti Matrikeln, och ~~[struck]~~ utföllo lotterne i den ordning namnen uti Matrikeln äro inskrefne.

§.6.

Som tiden nu var liden inpå aftonen och ledamöterne wille åtskiljas, men flere ärender af angelägenhet ännu fordrade skyndsam åtgärd, så öfverenskom Sällskapet at åter sammanträda Tisdagen den Tolfte i denna månad.

In fidem protocolli

Olof Wadelius

Åhr 1797. den 12. December sammankommo enligt Beslutet den 9.de i denna månad ett stort antal ledamöter af Kongl. Finska Hushålls Sällskapet, tillika med Ordföranden Herr Biskopen Excellencen och Commendeuren Doctor Jacob Gadolin, då följande ärender förekommo. Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare, ~~[struck]~~ undertecknade Bergmann.

§.1.

Herr Biskopen Excellencen och Commendeuren Doctor Gadolin gaf tillkänna, at General Majoren Landshöfdingen och Rr af Kongl. Swärds Orden Wälborne Herr Ernst Gustaf von Willebrand, förmält, sig hafwa på Sällskapets vägnar, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmält Sällskapets Stiftelse och förmål, anhållit om Kongl. Maj:ts nådiga Beskydd och tillstånd at få

bära namn af Kongl. Finska Hushålls Sällskapet: och skulle Sällskapet genom sig hos om Kongl. Maj:ts nådiga befall då ansökningar kunna föredragas.

§ 2.

Närstrecd till wahl af Vice Secreterare uti Sällskapet, då Oeconomie Docens vid Kongl. Academien härstädes Philosophiæ Magistern Herr Hans Petter Wiewg erhöll flesta rösterne och altså till detta Sysslande antogs.

§ 3.

Till Vaktmästare föreslogs af Sällskapets Secreterare, Stadstjenaren Johan Grönlund, som bestillningen således af Sällskapet antogs, och tillades honom nu i förstone en årlig lön af Sexton Rik:dr 32. ß. att quartaliter utbekomma.

§ 4.

Antog Sällskapet ett stort antal Medborgare och handtwerkare till Ledamöter af Sällskapet, såsom Matrikeln utwisar.

i anledning af hwad protocollet för den 1. November innehåller

§ 5.

Widare och i enlighet med hwad Sällskapets tillåtande till protocollet för den 1. November förut, hade Secreteraren uppsatt och uplästs nu en proclamation eller kungjörelse till Allmänheten om Sällskapets Stiftelse m. m. hwilken antogs att af trycket utgifwas sådan som den fanns

uti Expeditions Boken finnes, hwarhos Secreteraren anmodades om den samma kring sändande till de kallade Ledamöterne och andre Medborgare som till att få den uppmärksamhet kunna vara förtjente.

§ 6.

~~[illegible]~~ Rådplägades angående Sällskapets Sigill och arbetsspelet samt i hwad ordning gjöromålen skulle widtagas, men wid detta Första Sammanträdes kunde Sällskapet ingen ting wist i dessa delar afsluta, utan åtskiljdes nu för denna gången.

In fidem protocoli.
W. Ehrstrelius.

Åhr 1798. den 1. Januarij å wanlig tid, sammanträdde jemte Ordföranden Herr Biskoppen Tengström och Commendanten Doctor Gadolin, ett stort antal Ledamöter af Kongl. Finska Hushålls Sällskapet, då följande ärender företogs.

Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare undertecknad Sign.

§ 1.

Sällskapet antog till Ledamöter Herrar Apothekaren Åkerman och Rådman Herr Handelsbokhållaren Sanholm

Regements Chirurgus Doctor Fåhræus, Hofjägmästaren Richter och Arrendator Herr Kalleanus hans Hessfeen,

§2.

Öfverlades om tjenligt Sigill för Sällskapet och som ingen ting uti den delen nu kunde beslutas, så anmodades Ledamöterna, hvar för sig till nästa Sammankomst på tänka detta ämne och med förslag då inkomma.

§3.

Dernäst fastställdes Stylisationen af Kallelse Brefven som komma att utfärdas till Ledamöter som hädanefter kallas; men med uttryckelig gen åtanke till dess Kongl. Maj:t i Nåder sig utlåtit öfver underdåniga ansökningen att få benämnas Kongl. Finska Hushålls Sällskapet.

§4.

Herr Assessoren [illegible] Aegidius Björnbom anmälte, att Enke Fru Vice Presidentskan Ignatius, född Sectonius och Enke Fru Salonius född Kock i anledning af det avertissement genom Sällskapets Secreterare erhållit om en så gagnande och nyttig inrättning, af begge uti deras mohn till ändamålet bedraga, förährat till Sällskapets Cassa, den förra aflidne Enke Fru Vice Presidentskan Ignatius Alldag och Enke Fru Salonius Edlunda

den 2. Jan 1798

Bikeda Riksgälds Sedlar som Herr Assessoren till Sällskapets Skattmästare lofwade aflemna.

Ordföranden anmodade Herr Assessoren Björnbom att frambära Sällskapets aktningsfulla tacksamhet och Tacksägelse, hvarförutan ock at Sällskapet med glädje tecknade en sådan händelse i sin Minnesbok, som för Efterverlden kommer att bära vittne om den Tacksamhetsbevis hvarmed upplysta och välgörande fruntimmer uptagit denna Stiftelse. Och i öfrigt beslöts, att Tacksägelse Bref skulle aflåtas, samt gåfvorne i Sidsoniger anteckna.

§.

§5.

Föredrog Secreteraren en af honom uppsatt pro Memoria om utgifvandet af tillförlåteliga Sockne Beskrifningar: och som Sällskapet insåg behofvet deraf, så beslöts, att till någorlunda jemnlikhet en plan skulle författas, som till förslag dess utsågs, Herr Camrer Rådet Winter, Herr Assessor Wallenius, Herr Assessor Sylvius, Herr Professor Lindqvist, [illegible] Hellenius, [illegible] Sjöström, [illegible] Bonsdorff, [illegible] samt Secreteraren och Kansliråd Hartman, sedan Sällskapet sedan Deputerades till planens ordning vidare förfarande vidtaga.

§6.

Widare uplästes Secreteraren ett af honom uppsatt Memorial om Landtskötselns ... Remitterades det samma till underskrifning och utlåtande

af herr Biskopen Professoren
och Commendeuren Doctor Gado-
lin, herr Rector Magnificus Pro-
fessoren Gabriel Bonsdorff, samt
Herrar Professorerne Hellenius,
Johan Gadolin och Lipping.

§7.

Dernäst uplaste Secreteraren ett af
honom upsatt ~~[illegible]~~ Rön
at tidigt om Våren på Kall=Bänk
uppdrifva Potatisen, som till widare
infogades till Handlingarne.

§8.

Til Sällskapet hade en okänd under
namn af Oppi Poika insändt en afhand-
ling om angelägenheten at i stort sätt
ta ängs Culturen och Boskaps Skötse-
len såsom hwarförutan Åkerbruket icke
kan drifvas med båtnad. Härpå uplästes
Inledningen men för Tidens korthet
gjordes till en annan gång anstånd
med fortsättningen.

§9.

Anmodades Ledamöterne at tänka på
tjenliga ämnen till pris frågor och
äfwen stadga sine tankar öfver de
ämnen som i Landthushållningen och
Slögder skola uppmuntras och belönas
så at vid nästa Sammankomst något
visst och bestämdt kan afgiöras.

Slutligen gaf Secreteraren tillkänna
at efter de Dess Syssla åtföljande
göromålen och nu förestående Tingen
i Nystad och Tavastehus samt Finska Hofrätten, han vore hin-
drad at förr än den första nästkom-
mande April i Sällskapet närvara.

In fidem protocolli
O. [illegible]

Protocoll hållit wid Kongl. Finska Hushålls Sällskapet
wid dess Sammankomst d. 1. Febr. 1798, under Secreterarens
[illegible] och Sysslans förrättande af Embetes göromålen
af undertecknad Professor.

§1. Upläses Protocollet för d. 2. sistl. Januarii.

§2.

Upläses at til Sällskapet ankommit Bref i hwil-
ket Fru Bremer til Sällskapets Cassa lemnar
50 Rd. Rgs, hwilka med skyldig erkänsla emotta-
gits samt aflevererades til Sällskapets Skattmä-
staren; hwarefter beslöts at Bref med tacksägel-
se til Fru Bremer för denna gåfwa med det för-
sta skulle expedieras.

den 1. Febr. 1798.

§3.

Upläste Herr Handelsman Sederholms tacksä-
gelse Bref för Kallelsen til Ledamot af Sällska-
pet; hwarpå Herr Professoren Lipping anmälte
at Hr Sederholm til den ursprungliga utfästelsen ~~för~~ af 7 Rd. för
Sällskapets Cassa, tillade 33 Rd. 16 sk. och at Hr
Handelsman Ekerborn på lika sätt ökat Säll-
skapets penninge Capital med 20 Rd.; uti hwil-
ka frikostiga gåfwor Sällskapet med öm känsla
af förbindelse igenkände Landsmäns Patrioti-
sm för dess företag och varma nit at på det
det kraftigaste understödja desamma.

§4

Sällskapets Skattmästare inlämnade 1:a Qvar-
tals Räkenskap öfwer Sällskapets medel, enligt hwil-
ket Cassans behållning samt utgör en summa
af 476 Rd. 40 sk., i anledning hwaraf öfwerväg-
des huru dessa medel förmånligast, likmätigt Säll-
skapets förmål skulle förvaltas, hwarpå beslöts
at denna behållning af de i dag influtna medlen
skulle ökas til en summa stor 500 Rd. och emot
ränta utlånas. Då Skattmästaren åtog sig at ifrån
denna dag nemligen d. 1. Februarii swara för detta Capi-

tal med sex procento årlig ränta till Sällskapet såsom fond, att på annat sätt om det samma disponera, hvartill Sällskapet är bemyndigat med tacksamhet samtyckte. Resterande återstående behållning skulle till vidare blifva odisponerad, såsom nödig til omkostnaders bestridande af Sällskapets hädanefter förefallande behof och utgifter.

§ 5

Inlämnadt ett anonymt bref med project til Sigill för Sällskapet, hvilket Sällskapet dock fant för mycket sammansatt och förty ej kunde godkänna. Och på Sällskapets anmodande Secreterarens, att til nästa sammankomst, låta teckna några af de redan inlämnade projecterna, på det Sällskapet skulle blifva i tilfälle att af dem välja det bästa.

§ 6

Den Sjögräsbröd, som efter försök åtskilliga spåra wisserligen uti en del Socknar af Österbotn, isynnerhet hos de fattigare hjonen, kunde ej annat än på det ömaste röra Sällskapet, hvarföre och Sällskapet nu tog til öfverläggning, huru och på hvad sätt dessa nöd och bekymmer hädanefter och bäst kunde lättas! Öfveren Sparrfvelt och Kammarråd grefve föranlät Sällskapet att använda sin omtanka til de bästa nödbröds ämnen. Bland dessa föreslog Professorn Lepping isynnerhet Hvitmåssan Lichen Islandicus och Renmåssan Lichen Rangiferinus, + hvilka Lafarter dock ej allenast finnas allmänt och til den myckenhet att de til erforderligt behof kunde samlas, utan af alla tillgängliga nödbröds ämnen ~~och~~ lättast samt med minsta besvär kunde tilredas ~~samt~~ och närande föda beredas. I anledning hvaraf Professoren anmodades att upsätta en beskrifning på dessa Lafarter hvarigenom de skulle hädanefter igenkännas, och huru af dem tillika äfven sjelfva sättet ~~hädanera~~ den bästa närings och föda kunde tilredas.

+ hvilkas förmånliga egenskaper i detta afseende ej allenast i Hushålls Journalen utan och i de flesta Botanico Oeconomiska Böcker berömmas, samt äfven i några utredas en gagnande erfarenhet blifvit beskrifven.

d. 1 febr 1798.

hvilken skulle tryckas, för att så mycket allmännare och vidsträcktare kunna kungöras. Kammarrådet Winter lofvade och afskrifva ett litet parti, samt Hvitmåssa som skulle åtfölja Beskrifningen til prof för allmogen vid upsökande af den samma. Renmåssan såsom allmänt bekant i orten til Boskaps foder ansåg Sällskapet onödigt att afsända något. Föröfrigt skulle Herr Landshöfdingen af Sällskapet anlitad att med benägenhet biträda Sällskapet uti denna dess välmening för nödlidande Landsmän.

§ 7

De af Sällskapet valde Deputerade att upsätta plan til Sockne Beskrifningar, anmälte, att de för emellankommande hinder ännu ej hunnit til slut med den, men tiltrodde sig att till nästa sammankomst få den färdig til Sällskapets närmare granskning.

§ 8

Uplästes Herr Kammarrådet Winters och Herr Professor Bergströms inlämnade Memorialer rörande dels Belöningars utsättande, til uppmuntran af flit och idoghet för allmogen, dels och några frågor som emot belöning til besvarande skulle upgifvas. I anledning hvaraf Sällskapet beslöt att Deputerade skulle väljas, hvilka anmodas att til nästa sammankomst inkomma med sina betänkanden och noga bestämda project i dessa ämnen, på det Sällskapet med det första kunde lemna dem til trycket, och sedan få dem kungjorda öfver landet.

§ 9.

Och skulle dervid til de i föregående § omnämnde Deputerade, då flesta rösterna föllo på Herr Rector Magnifi. Bonsdorff, Herrar Professorerne Haartman och Lepping samt Kamreraren Pelléander, til hvilka alla i detta

til Sällskapet inkomna handlingar återlem-
nades.

§10

~~Intagne~~ Uptecknade utskrifter af Hr Cammarrådet Winter
och Professor Bergström projecterade till Ledamöter
för Sällskapet.

§11

Hr Cammarrådet Winter åtog sig at be-
styra om tryckningen af kallelse-brefven.

Carl N. Hellenius

Protocoll hållet vid Kongl. Finska
Hushållnings Sällskapets Samman-
komst den 1. Martii 1798. Närvarande
Ordföranden, Herr Biskopen m. m. Doctor
Jacob Gadolin, samt et stort antal af
Sällskapets Ledamöter. Protocollet
fördes i Ordinarie Secreterarens från-
varo af v. Secreteraren Wingé.

§1.

Ordföranden Herr Biskopen m. m. Doctor Jacob
Gadolin til känna gaf, det Kongl. Maj:ts genom
nådigt bref af den 13. sistförledne Februarii, hwil-
ket redan hit ankommit, täckts i nåder
stadfästa Sällskapets Stiftelse, och tillåta Säll-
skapet at kallas Kongl. Finska Hushålls
Sällskapet.

Sedan Högstberörde Kongl. Bref war up-
läst beslöt Sällskapet, at, til betygande af
sin underdånigste wördnad för denna Säll-
skapet wederfarna höga Kongl. nåd, med
underdånigt tacksägelse bref upwakta
Kongl. Maj:t; hwilket bref Sällskapets i
Stockholm, nu wistande Ledamot Öfwerste
Kammarjunkaren m. m. Herr Friherre Fabian
Wrede skall anmodas at wid tjenligt tillfälle
til Hans Kongl. Maj:t i underdånighet
öfwerlämna. Hwarjämte Sällskapet, ansåg
sig böra i Åbo Tidningarne låta införa
Högstbemälte Kongl. Stadfästelse Bref; på det
jämwäl öfrige Landsmän måtte komma
i tilfälle at med Sällskapet deltaga i
underdånig fägnad öfwer Kongl. Maj:ts där-
uti betygade nådiga omsorg för Hushåll-
ningens uphjelpande i Finland.

§. 2.

Uplästes Herr Professor Hellenius det

af-

af Professoren, i anledning af [struck] att sällskapett få[…]
Ordinarie, som vice Secreterares frånvaro;
sällskapett sidsta sammanträde den 1.[…]
förwikne Febr. förda Protocoll.

§. 3.

Upwiste Herr Professor Pipping några af […]
fessoren tecknade projecter til sigill för [s…]
skapet; och beslöts enhälligt at af dessa pro[…]
jecter til sällskapets sigill antaga det, […]
föreställe Finlands wapen, med därunder […]
til höger liggande en plog, et ankare, e[…]
spade, en skära och en sädes-[kärfwe], och […]
vänster Mercurii staf, en väf-spol, en ref[…]
och en Ullsax, samt hade til omskrift: *Fin*[…]
Finska Hushålls Sällskapets Sigill. Och som […]
skapet önskade at få detta sigillsnart all[…]
graverat, så borde denna teckning afsänd[…]
ligen til Stockholm afwersändas för at […]
någon skicklig man därstädes graveras […]
til et större och et mindre sigill; af hwilka […]
större skulle inrättas at blifwa nyttjadt […]
sigillvax, och det mindre, som borde blifw[…]
af vanlig sigill storlek, at fästas wid […]
förvadt trädskaft och nyttjas til bref för[…]
seglingar med lack; i hwilket allt at […]
styra Herr Professor Hellenius sig benäget […]

§. 4.

Begyntes med upläsning af den, genom […]
därtil valde Herrar Deputerade, nu utarb[…]
de plan til en sockne Beskrifning, sä[…]
och en af Herr Professor Lengstrand författ[…]
ingress til samma beskrifning; men som […]
Sällskapet fann sig icke nu med hinna […]
med vederbörlig noggranhet öfwerväga all[…]
hwad han wid kunde förtjena uppmärksam[…]
och anmäldt blef det Hr. Rector Magn. Bansdorffs, fö[…]
förnämligast utarbetat berörde plan, gifwit til[…]
na, det han sjelf åstundade ännu före tryc[…]
nin[…]

[…]ingen öfwerse den samma[…]
[…]by lämnades dessa skrifter til vice=
Secreteraren, på det de Herrar Ledamöter, den 1. Martii 1798
som sådant åstunda må kunna dem hos
honom til genomläsning afhämta, och om
[…]li nådigt blefwe, därwid sina anmärkningar
wid sällskapets näststående sammankomst
[…]uppgifwa, då sällskapet will underställigt
öfwerwägande taga, så wäl detta, som det
uppgifwa projectet om belöningars utde=
[…]lande åt dem, som i anledning af denna
[…]lan författa at til sällskapet ingifwade
[…]taste sockne beskrifningar.

§. 5.

Herr Professor Lefren framställe til säll=
skapets ompröfwan, om icke nödigt wore at
sällskapet oftare, och åtminstone twänne
gånger i månaden sammanträdde; hälst
Professoren af det framfarna trodde sig hafwa
anledning at frukta det på så få timmar
[…]ja til Landets båtnad skulle kunna afgöras;
men som, enligt sällskapets stadgar Ordföran=
[…]n äger rättighet at låta sammankalla säll=
skapet när omständigheterne så fordra,
ansåg sällskapet ej nödigt at om tiden til
sina sammankomster något ytterligare stadga.

§. 6.

Förelogs til afgörande det tilförne uplästa
memorialet rörande potatoes kring sän=
[…]ande til några socknar, hwarest sistledet
[år] missväxt i synnerhet inträffat och där
denna jordfrukts plantering icke än
om egenteligen blifwit såsom närings
medel widtagit; Och som detta project til
sina följder ansågs ganska gagnligt
beslöts at sändes tunnor Potatoes

skulle

skall uphandlas, och innom denna
Månads slut öfverföras til Skalis[?], Ma[illegible]
hijärvi, Karkku och Tavast Kyro, af hvilk[illegible]
socknar den först nämnda borde få de[illegible]
til delning 20. Tun[nor] och de andra hvardera
tio, därjämte skall 25. exemplar af den
finska öfversättningen af den utkomna afhand-
ling om Potatos planteringen til hvardera
af dessa socknar med följa; och Pastorerne
anmodas at til de mäst behöfvande och idoga[?]
af sina Åhörare utdela så väl dessa nämn[da]
frö-potäter, som exemplar af underrättelse[n]
om deras plantering, likväl med det ut[tryck-]
meliga förbehåll at blott de böra blifva af[illegible]
delaktiga, som alfvarsamt[?] sig at endast til ut[illegible]
använda mera nämnde jordpäron. Och a[illegible]
sig uppå sällskapets anmodan Herr Kammar
Rådet Winder, at detta beslut til verkställig[het]
befordra.

§. 7.

Herr Professor Lipping, som vid sista samman-
trädet den 1. Febr. lofvat upsätta en beskrifning
på de Lafarter, som Professoren då till nö[d-]
brödt ämnen föreslagit, upläste nu den
beskrifning, hvilken til alla delar fans m[illegible]
ordamålet svarande, hvarföre beslöts at [illegible]
skall på finska öfversättas, hvilket Herr
Professor Gustaf Gadolin sig åtagit; [illegible]
skall ~~[illegible]~~ af denna öfversättning (tretusende) (3000.) Exemplar ~~[illegible]~~
tryckas för at i landet kring spridas
äfven som til utdelning ibland den h[illegible]
ska delen af Finlands Allmoge (tusende)
(1000.) exemplar skall ~~[illegible]~~ af samma beskrifning [illegible]
läggas. Hvar jämte Herr Biskopen m. m.
Doctor Jacob Gadolin sig förklarade sig vilja
hos Venerando Consistorio Ecclesiastico låta
circulaire bref utgå til Presterskapet här
i stiftet, med underrättelse om ändamålet
med denna beskrifnings utdelande, och tjenlig
påminning at Presterskapet med vanligt
nit för befrämjande af medborgares välgång[?]
[illegible] sällskapet i denna hälsosamma
afsigt[?] bistå[?].

den 1. Martii 1798.

§. 8.

Uplästes et af Herr Prosten Ring til säll-
skapet insändt bref, hvaruti han upmanar
sällskapet at taga i öfvervägande det missbruk ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ som med tiste[?] fisket sig under
lekiderne så allmänt föröfvas,+ och det på
något tjenligt sätt söka förebygga et sådant
[för]farande; men som genom Kongl. för-
[ord]ningar sådant fiskande i Lektiden re-
[da]n är aldeles förbudet, och det således endast
ankommer på författningarnes handhaf-
vande, at sådant olofligt och skadligt fiskande
[för]bjöda, hvarmed ~~[illegible]~~ sällskapet ingen be-
fattning äger: så ansåg sällskapet sig ikke
heller kunna något härvid tilgöra.

+ Jämte den af Allmogen fördärfveliga vanan at vid fiskandet nyttja allför täta bragder

§. 9.

Et af Herr Kammar Rådet Winder förfat-
tadt project, innehållande sätt at belöna
[de] som utmärka sig uti vissa delar af
hushållningen uplästes. Och på det tilfälle
[ma]t en närmare granskning däraf, måtte
anmodas en och hvar af sällskapets Leda-
möter, så beslöts at, berörde project skall
blifva til nästa sammanträde lig=
gande

gande hos vice Secreteraren, då den
eller de, som sådant åstundade kunna
låta detsamma därifrån til genom lag-
ning afhämta.

§. 10.

Beslöts ock så väl för de i dag, som
de förut antagna, men ännu icke tagit
Ledamöter, låta med det första utfärda v-
höriga Kallelse bref.

V. H. Winge

Åhr 1798. den 2. April, woro
å förskrefwen tid Ledamöterne
af Kongl. Finska Hushålls Säll-
skapet församlade, då följan-
de ärender förehades;
Protocollet widtogs af Säll-
skapets Secreterare, underskrefne
wice Lagmann.

& jemte Ortsom
den ett stort antal

§. 31.

Företogs til afwertaggning de prisfrå-
gor Sällskapet warit sinnat til besvå-
rande offenteligen framställa, nem-
ligen
1:o at författa en i möjeligaste ~~korta~~
måtto kort, men dock i det hufwudsake-
ligaste fullständig och tillika tydelig
handbok för Finska Bonden, i de vigti-
gaste delar, af hans landthushåll-
ning, nemligen Åkerskötseln, Bo-
skaps Skötseln och Åkerbruket
2:o hwilka de hinder äro, som än stå
i Finska landtmannens idoghet?
Hwilka äro orsakerne til den
allmänt afwerklagade loj löshet,
hwarmed wår Bonde ock i allmän-
het bedrifwer sitt landtbruk? och
hwilka medel äro de kraftigaste
och tjenligaste at wäcka honom
til mer drift och omtanka i sin
landthushållning?
3:o Om och i hwad måtto, den landtman-
nen til afsättning med egen afwel
och gröda förunnte Seglationsfri-
heten skall wara skadelig för landt-
bruket och i sådan händelse hwad
utwägar wore at widtagas til sam

nande af alla skadande fölgder;
Efter närvarande fastställes de
2ne förstnämnde Ämnen såsom de
i Bokstafven lyda, men den
3e frågan vägtiga betänk-
lighet, hwarföre Sällskapet trött
före at den samma tills vidare
kunde hwila.

† En qwadrupel dukat — Belöningarne fastställes till † Ti-
ge Ducater för bästa afhandlin-
garne, och 2ne d:o i Ständer Acces-
för de swar och afhandlingar
som prisvärdt dernäst uppfylla än-
damålet. och skulle Belöningarne
uti införas uti Åbo Tidningar och
Swenska Tidningar till allmän kun-
skap, derom Secreteraren ansvar
des besörja.

§2

Sällskapet tyckte sig böra äga en egen
Premie och Belönings Medailler, men
kommande Kostnad, å andra sidan såsom Sällska-
pets Höga Protector och på den an-
dra sidan ingen tjenlig Sinnebild an-
dertill lämpeligt vara ~~[illegible]~~ Sym-
och ålades Secreteraren at corres-
pondera om kostnaden till Preg-
len och Sällskapet derom sedan till
4 Stundigheterna efter beslutet sig wida re afvertanggenitra — kännna gifwa; då Sällskapet efter om

§3.

Widare stadgades angående upp-
tingar och Belöningar för sädeslig
idoghet och arbetsflit uti Hushåll-
ningen alla grenar hwarom för
Sällskapet uppläster, gjordes och antaget
i sådan kungjörelse som begär

ditiones Boken utwisar och skola
de samma genom trycket utgå
på Finska och Swenska Språken till
femhundrade Exemplar af Swenska uppl. och två tusende Exemplar på Finska Språket
~~[illegible]~~ och sedan ~~gratis [illegible]~~
~~[illegible]~~
besparings skardet.

den 2 April 1798.

Herr Kyrkoherden Magister Gadolin
åtog sig benäget, at besörja Finska
versionen.

§4

Som en del af Ledamöterne ansågo
twetydigt, huruvida ovalet till annan
Ordförande bör ske innan den 1a
Maj, på det den ny valde Ordfö-
randen, då må vetta närvara och
Ordförandeskapet tillträda; eller
och den afträdande Ordförande
den 1a Maj afsluta ärenderne och
sjelf proponera nytt Ordförande-
wahl, då innan nästa sammankomst,
den nyvalde genom Secrete-
raren om vahlet kunde avertiseras
fastställdes nu enhälligt till framdeles
iakttagande: at afträdande Ordfö-
randen den 1. November och 1a Maj
till afgjörande proponerar och fram-
ställer alla ärender och sedan ingen
ting widare återstår skrides till wahl
af ny Ordförande, som i händelse han
är tillstädes emottager det hwarom
fördragne skall och afslutar Sessionen
men i händelse han är frånvarande
upphör Sessionen af sig sjelf och Secre-
teraren underrättar den nyvalde
Ordföranden derom innan nästa

Sammanträde.

§ 5.

Herr Academie Kamereraren Hen-
ric Widening, anmälte, at Hof Jägmä-
staren Högwälborne Friherre Axel
Kunk såsom ledamot af Sällskapet
behagat til betäckande af utgifterne be-
stridande, föräras en summa af
Tretio Tre Rdr 16 s Riksgälds
Sedlar, som Herr Cameraren
inlemnade och hwilka til Sällska-
pets Skattmästare öfwerlemnades.
Sällskapet igenkände uti denna anse-
sende gåfwa ett så patriotiskt bi-
drade til befrämjande af ändamål-
gona och beslöt at tacksägelse bref
skulle til Herr Baron och Hofjäg-
mästaren afsändas.
Och som Sällskapet hade dragit
til minnes, at Herrar Handelsmän
Södertholm och Ekenbom redan wid
årets början ingått i Sällskapet
med frivilliga föräringar såsom
protocollet för den 1. februari inne-
holler, så skulle och tacksägelse bref
derföre äfwen til dem afgå.

§ 6.

Till antagande ibland ledamöterne
~~[illegible]~~ 4 anmältes ett stort antal Med- 4 uti Sällskapet
borgare af hwilka nedstående ~~[illegible]~~ sig dertil hade willigt
förklarat. Och Sällskapet efter upp-
läsande af en ~~[illegible]~~ öfwer dem uppsatt
förtekning icke hade något at på-
minna, så beslöts at deras namn
i Matrikeln skulle införas.

§ 7.

Plan til Sockne Beskrifningar hwar- den 2 April 1798
om förut wid flere Sammanträden
warit fråga och hwilken Herr Rector Ma-
gnificus Professoren Gabriel Bons-
dorff har om händer til i ordning
ställande, anmälte Herr Professor
som än icke wara färdig, men
lofwade til den 15. i denna Månad
aflemna den samma Complett såd
dig til Sällskapets Secreterare, hos
hwilken den samma då wore ~~[illegible]~~
at tillgå för den af Ledamöterne
som wille den samma genomse och
anmärkningar deröfwer afgifwa
och ansågo Ledamöterne nödigt, at
alla anmärkningar äro gjorde til
den 1. Maij på det Sällskapet måtte
kunna i tillfälle at något slut-
ligt wedtaga och i hwilket affseende
widare dröjsmål för anmärkningarnes
afgifwande förklarades icke äga rum.

§ 8.

Sällskapet som utlofwat förse landet
med tjenligare och lindrigare åker-
bruks Redskaper och andre Mechaniske
uppfinningar i Hushållningen tog
denna omständighet under öfwerläg-
ning och efter samrådande därom
stadnade i det beslut: at som Kongl.
Academien härstädes ägde ett större
förråd af Modeller och på handsam
[illegible] öfwer sina sådane be-
deles som Kongl. Patriotiska Säll-
skapet för landets räkning hit

sandt, så vore det onödigt at til
Sällskapets förråder anskaffa de til-
delar som förut voro at tillgå i or-
ten, hvarföre och at erhålla redighet
i denna dehl ansågs nödigt at
Sällskapet innan vidare tillägg,
sig förskaffar ett Inventarium
öfver de Modeller som uti Kongl. Aca-
demiens Samling äro at tillgå;
samt hos Herr General Majoren,
Landshöfdingen och Riddaren von
Willebrand anhålla at de Modeller
som finnas å Landskansliet måtte vara
da til Sällskapet aflemnade,
hvarefter Sällskapet vill vidtaga
ytterligare författning efter omstän-
digheterne.

§9.

Då Sällskapet efter den 1. Maji bör
wara betänkt på Rum för des
sammankomster och angelägenheter
således fordras at någon anstalt der-
om widtages, uppkom äfven uti
Sällskapet fråga om icke nödvändig-
heten fordrade at tilfälle vore för
Ledamöterne at ofta samman-
na för at under öfverläggningar
och samtal bereda saker och
ge sina tankar, om de ärender som
fordra handläggning och åtgärd.
Det ansågs således nödvändigt at Säll-
skapet skulle hafva sina egna Sam-
lings rum, samt af Sällskapet fritt
stående disponeras. At utom de van-
liga Månads sammankomster

såsom Solennitets, ~~Rum för~~ Sällskapets
Ledamöter + hvarje Lögerdag ifrån + som åstunda
Kl. 5. om eftermiddagen hafva
frihet at sammankomma, til hvilken den 2 April 1798.
ända ett Rum den kalla årstiden
uti skall blifva uppeldat och varmt,
samt Sällskapets Wagtmästare til
uppassning närvara. Och utsåg Säll-
skapet, af sina Ledamöter Herr Cam-
mar Rådet Winter, Herr Professoren
Doctor Tipping, Herr Professoren
Gustaf Gadolin, Herr Hof Rådet [illegible]
[illegible] Bonsdorff och Sällskapets
Secreterare underskrifne, at lägga an
at för Sällskapets räkning efterkom-
nodige Rum och Hyres Contract der
om uppråttas, samt Sällskapet
vid förloppet wid nästa Samman-
träde til kännna gifwa.

Vid dess Ledamöter af

§10.

Sällskapet hade inhämtat, at Allmogen från Wa- ~~[illegible]~~
ta hafva som anlagt Saltpetter lador, men för
tillverkningen icke kunde erhålla betalning af
nödtvång under nu varande [illegible]
i landet begifvit sig det neder at orter at för
deras tillverkning söka förskaffa sig bröd för
man beskrifvit af Krons Betjente gå undsom
til betalning eftersökande såsom brygtan.
Och som detta Ledamöters förmärkte ett sådant
tvång och det ansågs för ~~[illegible]~~ Maj:t Kronan
och landet ogagnligt om Saltpetter lador
läggningar uppmuntrades med fri och otvun-
gen försäljning til Kronan eller andra, af
som enhälligt ansåg en sådan nådig
grun[d] lämpeligast kunna göras allenast
i äfve landet sig borde hos Kongl. Maj:t om
nådigt, detta ådanade förordning, hvarom
Secreteraren tillsades projectevis uppsätta
Expeditionen.

Åhr 1798. den 1. Maij Sammanträdde på wanlig tid Kongl. Finska Hushålls Sällskapets Ledamöter ~~[illegible]~~ Ordföranden Herr Biskopen Bröhamnsledaren och Commendeuren Doctor Jacob Gadolin.
Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare underskrefwen Hagman.

§1.

Ordföranden Herr Biskopen Gadolin anmälte, först åtskillige ankomne Bref til Sällskapet från de Ledamöter som til Ledamöter i Sällskapet kallade beswarit, hwilka Bref sedan til handlingarne och den af en del Ledamöter tillika insände årsafgiften ~~[illegible]~~ lämnades til Sällskapets Skattmästare, Herr Cammarrådet Winter. Och hade Herr Probsten

4 Gustaf W. Byrdman i Tornå så som en ibland de warande Ledamöter tillika utfäst tjugu fem Riksdalers premium för den som ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ så fullständigt och grundeligt besvarar frågan ~~om bästa sättet at med minsta förspillning och kostnad förberga Torska och Färska Spannemålen~~ som Herr Probsten önskade til besvarande framställd, at Kongl. Hushålls Sällskapet samma efter Kongl. tingen belöning ward. Hwarföre förbehöll sig Sällskapet framdeles utlåtande.

§2.

Dernäst och på gjord proposition til Sällskapet, antogs til Ledamöter följande Herrar og Män: Justitie Borgmästaren Herr H. J. Mentzers, Herr Kyrkoherden ~~Probsten~~ Isaias Idagelius, Herr Herr Fältkamreraren Carl Gustaf Gråf, Herr Herr Erik Ephraim, Herr Olof Wessen Herr Öfver Inspectoren Lindbeck, Herr Handelsman Mikael Rosendahl, Herr ~~[illegible]~~ Controlleuren Ståhlberg och Herr Regements Skrifvaren August Andersin.

§3.

Kongl. Hushålls Sällskapet, har erfarit

---

huru swårligen de förekommande ärender kunna utan någon fördragning behandling af Sällskapet med noggrannhet mogna och afgiöras, emedan tiden vid Sällskapets wanliga Sammankomster & genom viss deltid varde hade quoter är för kort at grundeligen granska de ärender som anmälas; Sedan och Sällskapet allt ifrån dess Stiftelse, haft för sed at remittera ärenderne til ett utskott af Ledamöter, som med deras utlåtande deröfwer bordt inkomma, innan Sällskapet widtagit något Beslut i ~~[illegible]~~ Nader afwerläggning om angelägenheten at närmare bestämma något mera varaktigt och ordenteligt til vinnande af ett så wigtigt ändamål, skiedde Sällskapet enhälleligen uti följande beslut

1° At af Sällskapets närwarande i Staden wistande ~~[illegible]~~ Ledamöter skole varje ~~[illegible]~~ quartal af Sju Ledamöter & til hwilka granskning och utlåtande alla de ärender Remitteras, som ~~icke~~ äro medelbara widlyftige och at de genast wid fördragningen kunna af Sällskapet afgiöras;
& med sin namn af ärenderne beredning

2° at Ledamöterne i ~~detta utskott~~ denna Beredning genom wahl med slutna Sedlar, hwarje ~~[illegible]~~ nästa förnyade åhr ~~[illegible]~~ med elfta Rösternes pluralitet tillsättas;

3° at den Ledamot i ~~utskottet~~ Beredningen som wid wahlet erhållit flesta Rösterne är Sjelfskrefwen Ordförande i ~~Beredningens~~ ~~utskottets~~ Sammankomster;

4° at sedan Ordföranden i ~~[illegible]~~ Beredningen genom wagtmästaren eller annan til wiss tid

sammanhållet ~~Utskottets~~ Beredningens sammanträden till öfverläggning; ärenderne icke uppehålla sig för flere eller färre ledamöters utevaro, utan afgöras det samma genom närvarande ledamöters pluralitet.

5º at ~~Utskottets~~ Beredningens meningar och utlåtan- de icke gå till verkställighet utan beror af Sällskapets godtfinnande at bifalla eller afslå ~~Utskottets~~ Beredningens yttrande.

§ 4.

Då nu Sällskapet i anledning af föregående beslut skred till wahl af ledamöter i ~~Utskottet~~ Beredningen, skulle herr Professoren Porthan flesta röster emot sig hafva, förer ordet[x] hwarföre utan till ledamöter följande erhöllo ~~de~~ måste rösterne nemligen Sällskapets Skattmästare herr Cammar Rådet Wester och Secreteraren under- skrifwen, Hof Rådet, Adjuncten herr Hans Henric Wallenius och Carl Gustaf Sylvius, Herr ~~[illegible]~~, Rector Magnificus Doctor Gabriel Bonsdorff, och Professorne herr Jacob Tengström samt Niclas Hedenius, Johan Gadolin och Joseph Lippsing, hwilka i följe af till detta Sällskapets proclamerades.

x i utskottets sammankomster

§ 5.

Secreteraren föredrog Sällskapet de åt- skilliga desseiner, som blifwit upp- gifne till Sigill för Sällskapet och beslöts at ~~Utskottet~~ Beredningen skulle med yttrande deröfver till Sällskapet wid

den 1. maij 1798.

nästa sammankomst inkomma.

§ 6.

Den i följe af Sällskapets förra beslut, till Deputerade af Sällskapet öfverlemnade Plan till Sokne-Beskrifningar, war nu af herr Professoren Bonsdorff fastställd, färdig och till Sällskapet inlemnad; närwarande Deputerade som haft tillfälle at genomse denna Plan, ~~[illegible]~~ förenade sig uti den samma antagande. Och som herr Professoren Porthan, hwilken genomläst denna Plan, hade jag icke funnit något derwid vara at påminna, så stadnade Sällskapets ledamöter uti det enhälliga beslut, at denna Plan skall uti Expeditions Boken införas, skulle antagas med den Inledning herr Professoren Tengström författat, samt till Trycket befordras och afdragas. Ett Tusende Exemplar at i Landet och ibland ledamöterna utdelas.

§ 7.

Till Magistern Medborgare ~~[illegible]~~ hade till Ordföranden aflemnat ett Memorial af innehåll at de saker som passerade Sällskapet borde genom posten eller trycket communiceras samtelige frånwarande ledamöter, och emedlertid icke förr gå i verkställighet befordras[x]; Sällskapet fann för godt at hänskjuta detta be- tänkande till ~~Utskottets~~ Beredningens yttrande wid nästa sammankomst, äfven som herr Probsten Rydmans förra skedde [illegible]

x samt deras utlåtande deröfver inhemtas m.m.

§ 8.

Slutligen anhöll Sällskapet underdånigt, at ~~Utskottet~~ Beredningen öfverlemna Stadgar för Säll- skapets Inrättning och Stiftelse till nådigare öfverseende och granskning; i de delar Sekreteraren [illegible] hände [illegible] at någon tillägning och tillökning kunde vara nödig.

§9.

I anledning af afwarslaggningen wid Sällskapets sidsta Sammankomst förgdrogs för Sällskapet, at Banco för Sällskapets Sessioner, hade bestridt [illegible] sedde och betingade hos Hof Rätts Cancelisten [illegible] Herr Christopher Gaudman ifrån och med den 1. Junii [illegible] kommande til den 1. October 1799. emot [illegible] [illegible] vilkor som det derofwer författade Hyres Contractet af denna dag utwisar. Och som Sällskapet efter uppläsande af berörde Contract det samma i alla delar, såsom det, ibland Acterne förvarat, i bokstafwen lyder, antog och gillade, så blef å Sällskapets wägnar ett Exemplar af Ordförandens och Secreterarens underteknadt, Hyresmannen Herr Cancellisten Gaudman tillstäldt.
För öfrigt ammodade Sällskapet Skattmästaren Herr Cammarrådet Winter, at anskaffa nödige Bord, [illegible] jemte ett Skåp, och andra nödige tillbehör för Archivet.

& som borde med Stympel [illegible] anskaffas

§10.

Då nu Secreteraren [illegible] i följd af Kongl. [illegible] Sällskapets författ[illegible] wid sidsta Sammankomst [illegible] Expedition angående underdånig ansökning om frij transport och försegling af Saltpetter för dem som [illegible] Saltpetter [illegible], sådana som den samma i Expeditions [illegible] anförde Ordföranden Herr Biskoppen Doctor Gadolin, at han gemenlast Expeditionen tillika med den deruti [illegible]

[illegible] Tryckta af [illegible] lingen och hade derwid ingen tid at på [illegible] [illegible] och uppställningen betraffar. Herr Biskoppens hjerta kunde [illegible] at gråta öfwer det twång som [illegible] händer på Indrättningen och det skeende som förnämlst Sällskapet [illegible] til Beslutet, men sade sig dock [illegible] handelser vara så intimiderad at han ej annat kunde än anse belägit för Sällskapet såsom [illegible] at företaga sig genom [illegible] af ett annat sätt. Herr Biskop! [illegible] af erfarenhet wiste skulle [illegible] [illegible] och til afwentyra [illegible] Sällskapet obehageligheter hwarföre [illegible] Herr Biskoppen begärde at Sällskapet ville [illegible] detta företag afstadna, hwarvid [illegible] det altså lemnades, [illegible].

§11.

Sällskapets Skattmästare Herr Cammarrådet Winter ingaf sin Qvartals förslag, [illegible] öfwer Sällskapets Medel hwaraf inhemtades at inkomsten til närwarande gör 825. Rdr 32. ß, utgifterne 108. Rdr 39. ß 8. r och Behållningen 716. Rdr 40. ß 4 r. hwaraf 500. Rdr äro försträckte och 216. Rdr 40. ß 4 r. uti Cassan.

§12.

Slutligen betackade Herr Doctoren och Biskoppen Gadolin Sällskapet för [illegible] förtroende och vänskap under den tid han warit Ordförande. Och som [illegible] stunden nu war för handen då [illegible] Biskoppens borde lemna denna [illegible] Platz i Sällskapet [illegible] [illegible] Sällskapet [illegible] utsåg, så proponerade han Biskoppen i följe af Stad[illegible] Sällskapet at skrida til Ordförandewahl för tillstundande halfwa år [illegible] til den första November, hwilket wahl, [illegible] Sadras verkställdes och [illegible] ved Röstarnes öppnande at Herr Presidenten och [illegible] af Kongl. Nordstjerne Orden

den 1. Maij 1798.

Högwälborne Herr Georg Wilhelm
Hide ägde en stadig [illegible]
Sällskapet beslöt at Herr Presidenten
om wahlet skulle underrättas genom
en deputation af ledamöterna
Herr Biskoppen Gadolin at anföra
Deputationen, hwartill Herr Öfwer-
sten och Riddaren Hjelmstjerna
Herr Lagmannen Synnerberg
och Herr Assessoren Björnkborg
utsågs. Hwarefter Sällskapets Le-
damöter åtskildes.

In fidem protocolli
Otto Wibelius (?)

Åhr 1798. den [illegible] Junii Sam-
manträdde å wanlig tid Kongl.
Finska Hushålls Sällskapets
Ledamöter uti dess Samlings-
rum.

Protocollet fördes af Säll-
skapets Secreterare samt Cammar-
skrifwaren Lagman.

§ 1.

Sällskapets Secreterare gaf tillkänna
at ordinarie Ordföranden, Vice Pre-
sidenten och Commendeuren
af Kongl. Nordstjerne Orden Högwäl-
borne Herr Georg Wilhelm Hide, såsom
ifrån Staden utrest, icke ännu
återkommit och således wore för-
hindrad sammankomsten bewista
hwarföre och, likmätigt 9 § uti Stad-
gar för Sällskapet, ordningen [illegible]
förordnade innan något tillgiöras
kunde, at Ordförande för detta
sammanträde borde först
[illegible] wäljas; och som Sällskapets
Ledamöter sådant erkände, skreds
till wahlet med slutna Sedlar, då
Herr Biskoppen och Professoren
samt Ledamoten Doctor Jacob
Gadolin erhöll flesta Rösterna och
således Ordförande Stället intog.

§ 2.

Sedan ammälte Secreteraren, lefwe-
rerade inkomne Bref ifrån åtskillige
Ledamöter, deras Collection [illegible]
och hwilka kommer at [illegible]
föredragas; samt namnen på Ledamö-
terne at i matrikelen införas i den
ordning de Collection [illegible] beswarat.

§3.

Herr Professoren Porthan såsom ordförande, uti Sällskapets Beredning utskott, anmälte, at Beredningens Ledamöter enhälligt stadnat uti den meningen at Sällskapets Sigill skulle utgöras, bestå af förenade Vapen med ett gemensamt, som på hwardera sida omgifwes af Plog och Mercurii Staf eller Caduceus i kors, samt öfwer omkring, kring Finska Hushålls Sällskapets Sigill. Och som Sällskapet antog denna idée, så beslöts at Secreteraren skulle gå i författning om beställningen.

Caduceus = häroldstav

§4.

Sedan gaf Herr Professoren Porthan tilkänna, at det wid sidsta sammankomsten til Beredningens utlåtande öfwerlemnade Anonyma Memorialet, hos Beredningen ett tänkesätt i anseende til hwad derutinnan yrkas, om angelägenheten at gifwa Ledamöterne & tillfälle til mera verksamhet och deltagande uti Sällskapets göromål, men at Beredningen fundnit den utwägen som detta förslag föreslår, såsom ledande til, tid utsigt, mycket beswär och wedlöftighet icke kunnat wara antaglig, utan hade Beredningen i dess ställe förmodat ändamålet uppfyllas om 1° wid årsmötet skedde en kort Relation om Sällskapets göromål för det framlupna året, tilkännande hwad gjordes för medlen til de före-

& äfwen de frånwarande

den 1. Junii 1798.

warande Ledamöter och allmänheten underrättelse uppställes och genom trycket, til allmän kunskap befordras; 3° Sällskapets närwarande Ledamöter, åtaga sig at föra Correspondence med frånwarande Ledamöter uti ämnen som angå Sällskapets föremål, meddela dem hwad hos Sällskapet förelöper, och inhemta af dem underrättelser, samt deraf lemna Sällskapet del, hwarigenom så wäl närwarande som frånwarande Ledamöter en ömsesidig verksamhet och nit hos Sällskapet underhålles. Och skulle detta Sysslande emellan Ledamöterne så fördelas som för hwardera beqwämligast kan blifwa, så at den ena wid en, den andra åter med annan landsort at föra Correspondencen på och hålla en jämn och gagnelig Communication uti Sällskapets angelägenheter bibehållas.

x til nödige upplysningars [illegible] nande

Detta tog Sällskapet under öfwerwägande, och i betraktande af de anförde Considerationer, til stora delar gillade Beredningens utlåtande ut hela hwaraf Ledamöterne lofwade efter sammankomsten betänka sig på och då hwar för sig uppgifwa de orter, hwarå de wilja uti Sällskapets nämnde ömsesidiga Correspondence föra.

§5.

Dernäst anmälte Herr Professoren Porthan, at Beredningen [illegible] Instruction [illegible] til Ledamöternes Sysslor

tande, samt befordra af gemensamhet
het för beslutets ärende nödigt att utom
Beredningsutskottet det alla ärender
i gemen som ej fordra prompt expe-
dition i anseende till beskaffenhe-
ten eller deras enkla beskaffenhet,
remitteras till utarbetning för att
sedan Sällskapets anmärkningar och
afgörande öfverlämnas, ett eller
flera utskott efter behof och ären-
dernas egenskap väljas af närvaran-
de Ledamöter. Och har Beredning
utskottet i anledning af hvad uti
Instruction för Sällskapets Skattmä-
stare och 6. §. redan är föreskrifwit
ansedt nödigt, at af Sällskapets Led-
möter formeras ett utskott, som
under namn af Oeconomie Utskot-
tet, har inseende öfver Sällskapets & Speciale
inkomster, oeconomie, såsom uppbör-
den, Cassan, # upphandlingar, för-
säljningar, Werckstäders inrättan-
de för åkerbruks Redskap och mera # utbetalningars anordnande
dylikt.
Detta utskott skulle utom Sällska-
pets Ordförande och Embetsmän
Secreteraren och Skattmästaren
bestå af Nio Ledamöter, hvilka bor-
de hwart åhr genom nytt wahl [illegible]
at ombytas.
Såsom ledande till mera ordning
[illegible] uti den angelägna
Sällskapets enskilda Oeconomie
fann Sällskapet godt at detta Be-
rednings utskottets tillstyrkande
antaga.

§ 6.

Widare anförde Herr Professor
Porthan at sedan Sällskapet nu

wuxit ansenligen till växt och blifwit tal-
rikt, Beredningen ansedt nödigt at
en strängare ordning införes innom den 1. Junii 1798.
Sällskapet, samt at till den ändan
Stadgan efter sin bokstaf borde ef-
terlefvas, til följe hvaraf Ordföran-
den skulle förses med en klubba at
dermed upprätthålla ordningen; Le-
damöterne wid Sammankom-
sterne sitta utom den [illegible]
de Ledamöter som stående tala;
och wid Ledamöters antagande fram-
deles, utan synnerliga händelser
som på Ledamöternas [illegible]
grundade anmärkningar, hwilket
wisserligen sker genom Balotte-
ring, förutan, at sedan den till
Ledamot ämnade Person hos Säll-
skapet blifwit föreslagen, först
wid nästa Sammankomst derefter
om hans antagande Ballotera.
Och som Sällskapet efter öfwerläggande
skulle antaga detta Bered-
ningens utlåtande, så skall det ock
[illegible] hädanefter till verkställighet
befordras.

§ 7.

Såsom § 1. och 7. wid sidsta Sammanträdet
af sig wisat, hade Sällskapet till Be-
rednings utskottet, hänwisat den af Herr
Probsten och Kyrkoherden G. Ad. Hys-
[illegible] i Pornå framställda fråga
om bästa sättet, at med minsta för-
spillning och kostnad inberga, Stomh-
[illegible] emmanswaler (?); at med utlå-
tande derom inkomma. Nu till
kännagaf Herr Professor Por-
than at Beredningen fyndt denna frå-
ga efter Herr Probstens önskan kunna

kunna framställas; dock at Herr Öfver-
sten först borde til Sällskapets Cassa
inlämna den utfäste Belöningen, Sjelf
på sin Riksdag hvarefter och i fall
detta något afgörligt svar icke inkom-
me, Herr Öfversten skulle äga utfärd-
a en ny fråga, til besvarande emot
samma Belöning med fängde.
och skulle undertecknade Sällskapets
Secreterare härom med Herr Öfver-
sten Brefväxla.

§ 8.

Som uti Correspondencen mycket
hinder möter i anseende til Svårig-
heten af Communication utan
Brefsfrihet och den dryga kostnad
genom Correspondencen — åter
återgjutande deraf är behäftad; så
beslöt Sällskapet at hos Kongl. Maj:t
i underdånighet giöra ansökning
om befrielse från post-Portoer
läggande.

§ 9.

I anledning af Sällskapets beslut
under 5. §. skred til wahl af leda-
möter uti Oeconomie utskottet,+ då
följande erhöllo flesta Rösterna
Herr Öfversten och Riddaren Hjelm-
stjerna
Herr Öfversten och Riddaren Palm-
feldt.
Herr Hof Rätts Rådet och Riddaren
Samuel Ehrenmalm
Herr Lagmannen och Borgmä-
staren Synnerberg
Herr Cammar Rådet Trapp

+ ifrån denna dag räknat till den 1. nästkommande November

den 1. Junii 1798.

Herr Domprobsten Cavander
Herr Assessoren Björnkbom
Herr Camereraren Calonder och
Herr Handelsman Kroog.
hvilka altderföre jemte Ordföranden
och Embetsmännerne utgiöra Oecono-
mie utskottet til den 1. November
nästkommande, då ombyte skere.

§ 10.

uti Sällskapet upläste: 12
1° Herr Landshöfdingen och Riddaren
Krabbes skrifvelse med tacksägelse för
den med detta underrättelsen att Han
och Han mottagit antagande til
föda fanet till handra gifvande
at han genom utfärdad och insänd
Kungjörelse redan vidtagit något
afseende.
2° Herr General Majoren och Skaf-
Markens Bref jemte en afritning
och Beskrifning på en kärra,
samt beskrifvit bruket wid Fästnings-
byggnaden på Sveaborg. Sällskapet
anmodade Secreteraren, at på lika
vägnar för denna uppgift betyga
Herr Generalen och Riddaren dess
tacksamhet.
3° Herr General Majoren Lands-
höfdingen och Riddaren Baron
Simon Wilhelm Carpelan insände
~~Tryckt~~ af Trycket utgifne Tankar om
Landthushållningens förbättrande
i Europa lähn; hvarföre Sällskapet
likaledes tillsade Secreteraren at
aflägga Sällskapets tacksägelse.

§ 11.

Till ledamöter af Kongl. Finska Hus-

hwilka Sällskapet anmäles och föreslog
följande:
Herr General Majoren Landshöfdin-
gen och Riddaren, Baron Simon
Wilhelm Carpelan.
Assessoren uti Kongl. Wasa Hofrätt
Herr Jonas Lindmark.
~~Expediti~~ Advocat Fiscalen i Kongl. Wasa
Hofrätt Herr A. J. Bergvall.
Secreteraren uti Kongl. Witterhets Hi-
storie och Antiquitets Academien
Herr Georg Frantz Stileman.
Öfverste Lieutenanten och Rid-
daren Herr Torsten Savast.
Landtmäteri Directeuren Herr
Johan Adolph Orran.
Saltpeter Sjuderi Directeuren
och Commissions Landtmätaren
Herr Adolph Fredric Godenhjelm.
Eskaderns Predikanten och Nota-
ries Consistorio Herr Magister
Back.
Commissions Landtmätaren Herr
Gustaf Jacob Jack.
I följe af förut wedtagen för-
fattning anmodades Ledamöterne
at Balotering wid Sällskapets nä-
sta sammankomst komma an-
gående dess til Ledamöter före-
slagne Herrar och Män at an-
ställa.
Som widare nu icke war at afhandla
så åtskiljdes Ledamöterne för den-
na gången.

Åhr 1798. den 2. Julii, sammanträdde å wanlig tid uti Dess Samlings rum, jemte Ordföranden, Herr Presidenten och Commendeuren, hwde, Kongl. Finska Hushålls Sällskapets Ledamöter då följande ärender förekommo.

Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare underskrefne Hagman.

§ 1.

Herr Presidenten och Commendeuren hade gifit tilkänna, at han oförmodadt hindrad warit utan tillfälle bewista Sällskapets sidsta sammankomst, och då Herr Presidenten nu i följe af Sällskapets Wahl och förtroende intog Ordförande Rummet utbad Herr Presidenten sig at under sin Ordförande tid få wara/ enahanda förtroende och ~~~~ understödjas af Sällskapets Ordentlige Ledamöter til uppfyllande af det Kall Herr Presidenten beständigt uppdragit och som wore för Dess wanliga Embetes Befattning och gjorde så ledes framwändt och afskiedt. Med warmaste Känsla, wille Herr Presidenten anwända at hwad i Dess förmåga wore, at befrämja Sällskapets afsigter och ändamålet af Dess Nyttighet.

§ 2.

Secreteraren anmälte at Herr Presidenten och Commendeuren af Kongl. Nordstjerne Orden Baron Axel Reuterholm uti afsändt Bref af den 15.

jemte afskrifft Sällskapets Kallelse til ledamot, med
återgifvande af flere Considerationer
såsom beskaffenheten af Brefvets [illegible] m.
dagit utelefvar, och kommer i anse-
ende härtill verkan af Säll-
skapets den 2. april utfärdade och
til Herr Baron af [illegible] Kallelse
bref at förfalla, hvarjemte Säll-
skapet tillsade Secreteraren proto-
collet anteckna, at dess [illegible] til
Kallelse brefvets utfärdande grun-
dade sig på en Sällskapets ledamo-
tet Herr Directeuren Alfwings
anmälan och föreslående.

§3.

Widare anmälte Secreteraren, at
Herr Berg Rådet Norberg, Herr Doc-
tor Kullström, Herr Advocat Fiscal
Finned, Herr Majoren och Riddaren
Carl Johan Aminoff, Herr Baron
och Landshöfdingen Mellin, samt Herr
Bruks Inspectoren [illegible] Tack
[illegible] Svars Bref, emot tagit
Sällskapets Kallelse Bref til leda-
möter, och anmodat Secreteraren
at för Sällskapet, deras erkänsla
och tacksamhet framböra.

§4.

I följe af Sällskapets beslut wid sist-
förra sammankomsten [illegible]
wid [illegible] för en och hvar [illegible]
Ballotering til ledamöter af Säll-
skapet antagne
Herr Baron Generalmajoren Lands-
höfdingen och Riddaren af Kongl.

den 2 Junii 1793.

Majt:s Swärds Orden Simon Wilhelm
Carpelan
Herr Assessoren i Kongl. Wasa Hofrätt
Johan Kindmarck
Herr Advocat Fiscalen i Kongl.
Wasa Hofrätt Anders Johan Bergvall
Kongl. Expeditions Secreteraren
Herr Georg Fredr. Schildmann.
Herr Swenska Lieutenanten och Rid-
daren Jöstan Sacrast.
Herr Directeuren Godenhjelm
Herr Directeuren Orraeus, Gradens Credi-
tanter och Notarius Consistorii Herr [illegible] Back
Herr Commissions Landtmätaren
[illegible], som äfven var [illegible]
til ledamot, beslöt wid Balloteringen
medelst stor pluralitet af hwita
Kulor, utvoterade, [illegible] til
de antagne ledamöterne, Kallelse
Bref at utfärdas.

§5.

Til Sällskapet hade en Anonym
inlemnat en pro memoria [illegible]
lös, at i afseende å den [illegible] vändande
antäckning Städernes [illegible]
[illegible] äfven kunde få röna af Säll-
skapet, den frågan måtte til besva-
rande framställas: hvilka fördelar och
Manufacturer, äro för främsta Stä-
derna de tjenligaste och förmonligaste?
hvilka orsaker kunna hafva hindrat
detta näringars fortkomst i
wårt land; och hvilka medel äro der-
före at vidtaga til deras lyckligare
fortgång för framtiden?
[illegible] Academien önskar at wid
ordförandeskapets nedläggande

den afgående måtte utan ett Del af-
något ännu hvar vår Finland Herglan-
dien, hvarigenom, många nyttiga
och Interessanta ämnen skulle bli-
va afhandlade och allmänne gjorde
dessa promemoria, tillika med ett
af Herr Bruks Patron hinder inlefverade
Memorial rörande flere hästkrigsdets
några anmärkningar i Hushållnin-
gen samt Herr Assessoren Doctor
Björnlund insändt och en af Capi-
tainen Eric Adolph Kruskin insänd
uppgift at genom kärrjord afbrännan-
de på åkern befordra bördigheten
etc. etc. + öfverlemnade Sällskapet
till Betänkande Utskottet granskning
och utlåtande.

+ samt en af Herr Commissions Landtmätaren Becker ingifven Beskrifning öfver Uleå Stads hemman i Hangasmäki jemte utdrag af handlingarne Storskiftes Protocollet

§6.

Rector Academiae
Herr Professoren Porthan anmälte
hos Sällskapet till ledamöter Herr
Majoren och Riddaren Carl Adolph
Granfeldt och Herr Rectoren vid
Borgå Gymnasium Magister Jo-
han Borgström, om hvilka, ante-
gande, vid Sällskapets nästa sam-
mankomst, Balotering skulle
at anställas.

§7.

Tillkännagifvit d. 8 vid Sällskapets sista
sammankomst angående Correspon-
denterne, föredrogs nu ifrån varande
ledamöter till upplysningar och
underrättelser vinnande ~~under~~
~~skapet deras mitt åt~~ fördelning från
Sällskapets ledamöter, at denne Bre-

den 2 Julii 1798.

vexling sig emellan fördelas på föl-
jande sätt:
Herr Rector Magnificus Professoren
Porthan Brefväxlar på Wiitasaari,
Laukas, Saarijerfvi och Rautalambi.
Herr Professoren Doctor Hellenius
Brefväxlar på Padasjoki och Hauho.
Herr Hof Rätts Rådet och Riddaren
Samuel Ehrenmalm, åtog sig bref-
vexla på Nerpis.
Herr Öfverste Lieutenanten och Rid-
daren Josias Ehrenmalm Brefväx-
lar på Åland.
Herr Professoren Tengström på Wasa
län.
Herr Assessoren Sylvius, på Wehmo
och Laitila, Nykyrka, Wirmo och
St Mårtens Socken.
Herr Professoren Pipping Brefväx-
lar på Sibbo, Wichtis, Helsinge och Hel-
singfors.
Herr Professor Johan Gadolin på
Wirmo och Lemo Socknar.
Herr Professoren Doctor Bonsdorff
på Tafvastehus län.
Herr Cameraren Salonius på Kirt-
tis och Karis Socknar.
Herr Academiae Cameraren Wide-
nius, på Kyro, Ikalis och Mouhijerfvi.
Herr Bibliothecarien Frantzen på
Uleåborgs län.
Herr Magister Hans Winge, på neg-
den omkring Gamla Carleby.
Herr Magister Frenckell, på Uskela och
Halikko Socknar.
Herr ~~Advocat~~ Fiscalen Hassell Bref-

vexlar på Kronsa, Roms, Norge, Kina Dykes, Kappstrast, Mörstrom.

~~[illegible]~~

Herr Commissionshandlanden Becker åtog sig at inberätta från Birmingham [illegible] til Sällskapet hvad som kunde fortjena Sällskapets uppmärksamhet.

För öfrigt lemnades wid detta tilfälle därhän, huruvida icke flere af frånvarande ledamöter, hvilka de tilstädes komne, åtminstone vilja ute detta tjenstfärdiga deltaga: Och på det anledning til Brefväxlingen för de icke skulle saknas, beslöt Sällskapet at på Ordförandens förslag uppsätta en Anmärkning innehållande de ämnen, hvartill Brefväxlingen skulle sträcka sig och hvarest anteckning til Brefväxlingen ~~[illegible]~~ föreslagne† kunde stadgas.

† och underhållas

Widare var nu icke, som för denna gången til åtgärd komma kunde, hvarföre ~~[illegible]~~ ledamöterne åtskildes.

In fidem protocolli
Gust. Wadelius

Åhr 1798. den 1. Augusti sammankommo ärade å vanligt ort och ställe Sällskapets ledamöter.

Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare undertecknad Sågman.

31.

Secreteraren gaf Sällskapet tilkänna at Ordföranden Herr Presidenten och Commendeuren hade, wore stadde på en Resa til Wasa, och därifrån icke återkomma; hvarföre Sällskapet enligt Stadgarne skulle til början borde välja en Ordförande för detta tilfället; i hvilken anledning ledamöterne stadde til valet med slutna sedlar, då Herr Professoren och Riddaren Kjellingstierna [illegible] sedan sluta Röstarne och i följe deraf ordförande sätet intog.

den 1. Aug: 1798.

32.

Rector Magnificus, Herr Professoren Gadd(?) anmälte, at han af Beredningsutskottet förewarit de ämnen, som wid Sällskapets sidsta sammankomst dit blifwit remitterade och at hvad Herr Bruks Patron Kindervall ~~[illegible]~~ beträffade, Beredningsutskottet ~~[illegible]~~ för sin dehl tyckt, at

1° ~~på trenne [illegible]~~ på det föredragne sätt som han Beredningsutskottet förut tyckt en ledning om angelägenheten at upprätta och til allmänt bruk införa goda och nyttiga åker-~~bruk~~ Redskapet, alla slags åkerbruks Redskaper skulle ~~[illegible]~~ från alla orter, såsom och til des dessa anskaffas på de nyttbaraste och beromdaste åkerbruks werktygs, ifrån Sverige, såsom Årdstockar, Ekor, Harfvar, Kladdar, Wältar, Eder ~~[illegible]~~ Såror, Dikesplogar, Tieglogar, Hackor m.m. samt til utgallring och utwälgning af de bästa och förmonligaste Redskapen en Committé af några

Bruksägare hushållare [illegible] ibland de-
ras arbetare ovanas som efter ansta-
lte ingrannan och förr dem fria för-
inden sig afgjöra, hvilket verktyg
kunna lyga företräde, samt den
för Sällskapet främmande som der-
till hade Mannerna i tillfälle at nå-
grådelighet [illegible] utlåta angående de
Redskaper som fram för andra med
före de första försöken och [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] för [illegible]
dera.

2° Hwad det i Österbotn och omkring-
ne Bruks trakten infört och nyttjad
sat at wid Tjärn tillwerkningen äfwe
taga tackor till Järnverkens behof, hwa
bredvid oroas nyttja drage af skogs
och Allmogen ifrån bättre utsagt
Sporkan [illegible] herr Bruks Pa-
tron tinder [illegible] wedare uti berörd
Commerce önskar infört, angå, har
Beredning Utskottet funnit, at så wäl
de ute den nedre at handet, Tjärn
tillverkande orter såsom Orujä och
Wert, anga, wid denna handtering
nyttan obarmhärtighet och wäsendtlighet
[illegible] angelägenhet wara at Sällskapet
widtaga någon utwäg, hwarigenom
Österbottniska Tjärn och Kohl [illegible]
ning jemte dermed Kimrök tillwerk-
ningen på en dels orter blef ett
ämnat, hwilket Beredning utskottet
fäst et hållit för lämpeligast kun-
na ske, om någon [illegible]
Österbottninga som wore kunnig u-
tföra ut en sådan handtering, blef
anskaffad och betingad at tillse

allmogen har i nedre handet at bättre
kola skogarne, använda stubbar och
stycke till tjäruberedning [illegible] inrätta
Tjäru ugnarne på Österbotteniska vijset
och såsom [illegible] Tjäru
[illegible] kolen och Kimröks tillwerknin-
gen.

Kongl. Finska Hushålls Sällskapet som
efter öfwerläggning fann godt antaga
Beredning Utskottets tillstyrkande,
beslöt at [illegible] wid denna samman
komst, ibland sina Ledamöter utse
en Commitée till profning och urskil-
nad af de lämpeligaste och fördelak-
tigaste åkerbruks Redskaper, hwilken
Commitée skulle äga kopparne de
almännaste och mäst berömde Red-
skaper; med at tjena till [illegible]
tjening och hjelpredan samt at Säll-
skapets Medel kunnande wara
at tillgå; hwarjemte [illegible] tillika
ner herr Protokolls Secreteraren Sängström
åtog sig at efterhöra någon Öster-
bottninga som kunde uppfylla behof-
wet af undervisning för allmogen
i Tjäru-koks och kimröks tillverk-
ning. Och skulle herr Bruks Patron hinder uti bref
för afskrift och hwad dernäst
3° angår herr Bruks Patron hinders
uppgift om Qwarnstens brott; Sykas
och [illegible] Wichtig Lobn skulles
Bruks Patron hinders, namn af at
nu hos undersöka om Qwarnstens arten
neder och beskaffenheten, brottets lägen
med hwad mer eller mindre möda Qwarn
stenarne kunna brytas och arbetas såsom
ock afsättningen tillfället, hwarjemte ock

den 1. Aug: 1798.

Redskap

Tjär-tillwerkning.

* afwanbemde:

uppmaning at i [illegible] sende å den sälla
ler nytta jernverken
af skogarne draga
förbindelse med sina
Tjärntillverkande
grannar i Nyland
der på orten kring
allmogen sökt
införa dels hög
[illegible] som
vid hans Bruk
så förmonlig är
vittagit

afseende ~~til~~ wid en belöning utsatt-
de til bråkets upptagande borde skef-
va hwarefter Sällskapet kommit i til-
fälle at här ut i min nästa widtaga när-
mare förklaring.
4:o Hade Beredningsutskottet ~~tyckt~~
at hwad Ordkommerce Bruks Patron
Lindberg tillstyrkar at antaga äg at
nämna uppföra kunskaper om [illegible]
at förfärdiga Rückelsproof [illegible]
på Trädkrag, förut något äng borde [illegible]
kommen på närmare [illegible]
ket i landet, hwarest wid [illegible]
stång bet til afsättning borde wara
af vidrigare verkan än i Swerige
hwarvid ~~[illegible]~~ Kongl. Stapholes Säll-
skapet tit hör.
5:o Herr Bruks Patron Lindberg hade
gifwit anledning til åtskillige
[illegible] begynnande af den [illegible]
[illegible] Måsa, hwaraf [illegible]
[illegible] bestod, [illegible] dersticke
[illegible] i landet [illegible] näfwer [illegible] til
[illegible], hvilket af framl. Chemie Pro-
fessorn Rosenius varit [illegible] på [illegible]
Beredningsutskottet tyckt at nog
uppmärksamhet derå [illegible] kunde [illegible]
[illegible] och hwad de äfwige [illegible] nägon [illegible]
[illegible], Kalkbrott med mera angår,
borde Beredningsutskottet sig [illegible]
[illegible] at utlåtande derom til [illegible]
de inväntande Sokne Beskrifningar
närmare upplysning om under[illegible]
[illegible] från hwarje orts synnerhet [illegible]
[illegible], och tit Kongl. Stapholes
Sällskapet härutinnan wid Bered-
ningsutskottets yttrande bero.
6:o [illegible] Herr Bruks Patron Lind-

den 1. Aug. 1798.

til belöning undfående anmält Bon-
den Johan Andersson från Hils-Bred-
wijk i Karis Sokn för synnerlig hushålls-
flit och drift samt godt och beskedeligt
uppförande, hade i anledning af Säll-
skapets widtagen beslut Ortens Kyrko-
[illegible] befästning blifwit af flere Säll-
skapets Ledamöter in loco [illegible] anstående [illegible]
[illegible] och [illegible] i alla delar [illegible] Sokn [illegible]
[illegible] uppsagt och erkänd samt til Säll-
skapet [illegible] och derifrån til Bered-
ningsutskottet skadewist. Då sådan
anledning gaf Herr Rektor Magni-
fi[illegible], Professoren Porthan tillkän-
na, at Beredningsutskottet funnit
Johan Andersson icke allenast hafwa
användt en ganska berömlig flit och
idoghet, ~~[illegible]~~ på sitt hemmans i stånd
sättande, [illegible] tillfälligheter med
Stenbrytning och Trädplantering, utan
ock ådagalagt ett hedrande uppföran-
de, då han utan at fälla Allmänheten
til last wid sitt lilla hemman under-
hållit en gammal och sjuklig fader en
swagsint broder, en med fallande
sjuka beswärad syster och en [illegible]
sjuklig broder, utom egna barn
hwarföre ock Beredningsutskottet för
sin deke til Sällskapets godtfinnan-
de hemställt om icke Johan Anders-
son hiss-Bredvijk til vedermäle af
det nöje hwarmed Sällskapet upptagit
hans [illegible] förhållande
borde undfå en förgylld Silfver-Bäga-
re om 15 à 20 lods wigt med tjenlig
påskrift, som på minnen om Gifwa-
ren och hwarmed Johan Andersson
giort sig til belöning förtjent. Och
[illegible] Kongl. [illegible] Sällskapet

tie alla delar funnit godt bifalla Be-
redningens yttrande; beslöt, at en
Silfver Bägare om berörde lodtagning
[illegible] Andersson skulle tillställas med
fadren [illegible] hos Kongl. Patri-
otiska Sällskapet blifwit i agttagit
wid utdelningen af belöningar, så
skall med kungjörandet, at denna
Belöning innehållas tie dess för the
uppkommande Nödwändighet.

§ 3.

Wid genomgående af det utdrag utur
Hushållsrådets protocollet öfwer Mu-
kola [illegible], i Kongsbacka [illegible] hwar-
jemte Herr Ingenieuren Becker inlem-
nat, hade Beredningsutskottet [illegible]
underwarande åboens namn: hwad för-
bättringar och uppodlingar hafwa i för-
werket för sig åboe [illegible] utstad kom-
m. m. i följande hwaraf Beredning
utskottet sedt sig uti tillfälle at
något bestämdt utlåtande meddela;
samt derföre tyckt, at Sällskapets
Secreterare hos Kammar [illegible] Befallningsman
hafwande i orten å Sällskapets wägnar
borde anhålla om nödig utredning genom
någon Redelig och pålitelig Krono-be-
tjent af de uppodlingar och förbättrin-
gar, som warande [illegible] åboen
i sin tid werkställt; hwilket Sällskap
gillade och till werkställighet fastställa

§ 4.

Widare och på ~~[illegible]~~ anmälan
af Herr Rector Magnificus, Profes-
sor Bortham, i anledning af Bered-
ningsutskottets afwerlagningar, för-
ordnade Kongl. Hushålls Sällskap

et Secreteraren uti bref, på Sällskapets
wägnar, skulle betacka Herr Assessor
[illegible] och Provincial Medicus Doctor
Björnlund, samt Cappelanen [illegible]
Gin för dess till Sällskapet insände
Hushålls Rön och uppgifter. den 1. Aug. 1798.

§ 5.

Angående det tie Beredningsutskottets
Remitterade Memorie af en Anonyme
om utredande: hwilka Städer och Manu-
facturer äro för Finska Städerne de tjen-
ligaste och fördelaktigaste? m. m. hwar-
om 5. § uti protocollet för den 1. sidst-
ledne [illegible], hade Herr Rector Ma-
gnificus Professor Bortham, Be-
redningsutskottet hafwa funnit ämnet
[illegible] förtjena den uppmärk-
samhet, at wid framdeles utsättande
premie frågor, denna fråga till be-
swarande [illegible] Belöning borde fram-
ställas, ~~[illegible]~~ at ~~[illegible]~~
Beredningsutskottet wille hafwa en
~~[illegible]~~ afhandling för hwarje Stad
särskildt, ~~[illegible]~~ i anseende dertill at
en generelle afhandling i detta ämne
borde wara öfwer en Mans kunnskap
och förmåga samt nitiske Medborga-
re af så stor widsträckthet uppkräfwa
at [illegible] nyttiga och upplysande Specia-
le underrättelser. Kongl. Hushålls Säll-
skapet instämde efter öfwerläggning med
Beredningsutskottet och wille wid till-
fälle af ytterligare premie frågors ut-
sättande återtaga till närmare öf-
werläggning detta ämne.

§ 6.

~~Kongl. Beredningsutskottet hade föredra-
git en af Handlanden Wacklin [illegible]~~

§6.

Underskrefne Secreterare gaf till-
känna, at Råd och Handelsmannen Se-
man i Brahestad, hade uti ett nu om-
kommit Bref icke allenast betygat
sin tacksamhet för Sällskapets ho-
nom tillägnade hedersbetygelse at vara ledamot
i Sällskapet utan ock till Sällska-
pet skänkt och förärat 2ne Sam-
kärror af större sammansättning och egenskap som kan förädt
lättast förfärdigas i Uleåborg x
hälsat dela, ~~i enlighet~~ hvilka hade
varit adresserade till Herr
Kongl. Translatorn Gammer i
Stockholm, hvarförutan Herr Se-
man öfversändt 2ne Exemplar af
dess på finska språket tryckte
Beskrifning om Mjölbergs skötsel
och trädets beredning.
Kongl. Hushålls Sällskapet anmodade
underskrefne dess Secreterare at
icke allenast betacka Rådmannen Se-
man för dess patriotiska benägen-
het, utan ock besörja trans porte
från Stockholm till Åbo.

x i enlighet, med en Modell från England

§7.

Då nu stadgetiga wahl anstäldes till Le-
damöter uti den Committe som skall sam-
manträda och granska Åkerbruks Redskaperne enligt
§8. hädanefter föra, utfölle flesta Röster-
ne, på Herr Commerce Rådet Winter,
Lagman Wibelius, Herr Professoren
Ångström, Herr Cameraren Salan-
der, Herr Professoren Tipping, Herr
Professoren Bonsdorff och Herr Fa-
briqueuren Stadig.
Widare var nu icke för denna gången.
In fidem protocoli
Olof Wibelius

§8.
Till Ledamöter i Sällskapet valdes Herr Majoren och Riddaren Carl Ad. Granfelt och Lectorn vid Borgå Gymnasium Herr Magister Joh. Borgström

Kvitskapt W. Stott

Åhr 1798. den 1. September
sammanträdde å wanlig
ställe och ort, Kongl. Finska
Hushålls Sällskapets Leda-
möter;
Protocollet fördes af Säll-
skapets Secreterare underskref-
wen Hagman

§1.

ansände till Ordinarie Ordföran-
t, Herr Presidenten af Lem-
ndeman Bodes fråga varan
n af Secreteraren Hillebrand
t hvad Kongl. Hushålls Sällskapet
damöter till wahl af Ordförande
för denna gången då flesta
östernas tillfölle Rector Magnificus
och Professoren Porthan, som
följe deraf, Ordförande stället
intog.

§2.

Herr Rector Magnificus, Professoren
Porthan, såsom Ordförande i Bered-
nings Utskottet gaf tillkänna, at ut-
skottet som haft under granskning
af Sällskapets Medlemmar Herr
Professoren Müllern och Herr Landt-
meteren Jung författade Beskrifning
om Bonden Henric Mattssons å Krono-
hemmanet No. 5. i Hammarby By
i Saltvijks Sokn på Åland förrättade
Tenkes Byggnad och Anlagde Tegelslageri
till Mur och Tak tegel. Och som detta
nyttiga företag i sig sjelf förtjente upp-
märksamhet och uppmuntran androm
till efterdöme så hade ~~...~~ Beredning-
Utskottet, med så mycket mera skäl

trote sig böra tillstyrka någon heder-
lig belöning för Henric Mattsson för
at han ensam endast med tillhjelp
af sin Hustru [redacted] slagit, sågat,
brändt kalk och uppfördt Sten-
hus Byggnaden af 24. alnar i läng-
den och 10½ alnar i bredden utom
Badstuhuset af Gråsten m. m.
Efter det Syne beskrifningen i sa-
kens handlingar verificerad blifwit upp-
läst, fant Kongl. Hushålls Sällska-
pet godt, at tillerkänna Henric
Mattsson en förgyld Silfwer Bägare
om 16. à 20. lod, med tjenlig påskrift
i afseende å ämnet hwarföre belö-
ningen är gifwen; doch förklarade Kongl.
Hushålls Sällskapet at Belöningen
icke kungjöres förr än den 1. näst-
kommande November.

§3.

Uti ankommit Bref af den 22. uti
Julii, betygar Härads Höfdingen och
ordinarie Landtmätaren Herr Hem-
ming Holmborg sin erkänsla och tack-
samhet för erhållen kallelse till
ledamot med anhållan at undfå
dels af den, dag och de Stadgar Kongl.
Hushålls Sällskapet sig föreskrifwit
jemte projecterat om icke den
årliga afgiften för ledamöterne
uti hwarje härads Landt-Kontoir kun-
de insamlas och sedan till Sällska-
pets Cassa insändas och som Säll-
skapet uti sist tryckta kungjörel-
se af den 2 April till bestämmande
af Garn premierne lofwat utdela
Hasplar i landet, begär Herr Hä-

rads höfdingen låtit förfärdiga flere
sådana Redskaper, med den för-
bättring i sammansättningen at
de hwarken lida tryghet af att bewa-
ring i kall och fuktig luft eller genom
stark torka förlora noggranheten
jemte det ale oförtydig [redacted] styrka
at bibehållas; så har Herr Härads Höfdingen erbudit sig
Beredningsutskottet till hwar utlåtande
de ~~dessa omständigheter~~ detta act ämne
öfwerläggning, hade tyckt at Härads
höfdingen Holmborg genom Säll-
skapets Secreterare borde icke allena-
ast erhålla dels af den redan tryck-
ta adressen till svenska Allmänheten
med underrättelse at Sällskapet har
under handers at öfwerse jemnt
och förbättra Stadgarne, utan ock
kännedom at öfwer Stockholm, på åbo
tillgång Sällskapet ett Exemplar af
de förbättrade Hasplarne jemte med
dess priset deraf hwarefter Sällska-
pet kunde komma i tillfälle at an-
wända fordra. Och hade Berednings
Utskottet för sin dels tyckt, at Säll-
skapet framdeles + torde kunna hos
Härads höfdingen anhålla om
det biträde, at insamlingen af leda-
möternes årsafgift skulle genom
Landt Kontoiren kunna Sällskapet
tillhandas.

[Margin note:] at om någon utdelning af Hasplar sker; hwilka borde Härads höfdingen dömma biträda Sällskapet med deras förfärdigande till bestämda billigt pris.

[Margin note:] + ~~dessutom~~ om den ansökta nytt hos ?? vinner

Nå sammanstämde Kongl. Hushålls Sällskapet
wid öfwerläggningen härom gilade Bered-
nings utskottets utlåtande samt uppdrog
Secreteraren verkställigheten besörja.

§4.

Widare anmälte Herr Rector Magni-
ficus Professoren Borthaus, at hos
Beredningsutskottet uppkommit från

74.

i någon förteckning öfver

ga, hvarvid, i Ledamöterna för Säll-
skapets andra år eller efter den 1. No-
vember nämnde November borde tryc-
kas. Öfvade ~~tog~~ Beredningsutskottet an-
sedt sådant så mycket nödvändigare,
som det vore en påminnelse om Säll-
skapets existence och activitet. Ut-
skottet trodde sig ock så mycket mera
kunna dertill styrkas som det kan-
oförnekelt, at Kongl. Wetenskaps Aca-
demien, Kongl. Patriotiska Sällska-
pet och Physiographiska Sällskapet i
Lund m. fl. inom Riket samt Kongl.
Danska Landt Hushållnings Säll-
skapet årligen tryckte förteckning
på sine Ledamöter. Då x Sällskapet

x Kongl. Hushålls

sedan enligt 4. § sitt protocoll ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
nödvändigheten at

fordra at wid hwarje års slut uppgjöra och till allmänhetens kunskap låta komma

en Relation om Sällskapets göromål
för det förutflutna året och Redo-
görelse för de genom Ledamöterne
och andre Patrioter till Sällskapets
Kassa aflemnade m. m. hade Utskot-
tet tyckt, at sådant lämpeligast
kunde fogas till årliga förteck-
ningen på Sällskapets Ledamöter.
Och som ganska många Landmän
ännu ikke besvarat de til dem aflåt-
ne Kallelse Bref, at såsom Ledamöter
i Sällskapet inträda, men angelägen-
heten fordrade at i anseende til en så
beskaffad förteckning utgifvande
af trycket, vara underrättad om Kallel-
sen antagits, så hade Beredningsut-
skottet hållit före at en påminnelse
borde ske i Åbo Tidningar til dem
som med svar ute blifvit, at förden
samma i anseende til förteck-
ningens af trycket utgifvande Kallelse Brefven
besvara.

75.

Kongl. Hushålls Sällskapet antog efter
någon öfverläggning i alla delar
Beredningsutskottets utlåtande
så mycket mer, som Sällskapet
ännu ingen kraftigare utväg at hålla
[illegible] och [illegible] tillsam-
mans: och Sällskapet dessutom förena-
de sig genom en sådan årlig och offen-
telig Redogörelse ej mindre för sina
göromål än Medlen för vederbörlig
förvaltning alla anmärkningar förekommande
och ofttima; hvarföre Secreteraren
anbefalltes närmast [illegible] skulle
besörja.

dat. Sept 1798.

§ 5.

Till Kongl. Hushålls Sällskapet har Herr
Probsten i Pelkane, Magister Gustaf x och kyrkoherden
Idman insändt en afhandling om
finska Sjöarnas vattensänkning, som nu
[illegible] och Stadgade Sällskapet i det
utlåtande, at af denne afhandling
wid vår handlingars utgifvande i
Sällskapets namn göra det bruk
at den samma derutöfver kunde inta-
gas.

§ 6.

Secreteraren uppvisade för Sällskapet
det Sigill som af Herr Medailleuren
[illegible] för Sällskapet blifvit
förfärdigat; och förklarade Sällskapet
derhos såsom [illegible]
[illegible] sitt synnerliga nöje samt förord-
nade, at kostnaden derföre Sexton
Riksdaler 32. s. borde af [illegible]
[illegible] qvitto utgifvas, till Secre-
teraren som gäld i förskott för den
samma, och [illegible] herr Gran
[illegible] qvitto derpå.

§7.

Till Ledamöter i Sällskapet föreslogos Herr Landshöfdingen och Riddaren af Swärds Orden Baron Otto Ramsay, Herr Majoren och Riddaren Mannerman, Herr Majoren och Riddaren Rothkirch, Herr Kammereraren och Riddaren Liljeholk samt Tull Inspectoren och Postmästaren i Borgå, Herr Hagerberg och kommer, wid Sällskapets nästa sammankomst den 1. October, att om desse Herrars antagande till Ledamöter, Balloteras.

Widare war nu icke förekommande, hwarföre Sällskapets Ledamöter åtskiljdes.

In fidem protocolli

Joh. Wibelius

År 1798 den 1. October Kl. 4 eft. midd. sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet, uti des wanliga samlings rum; och anmälte vice Secreteraren Winge: att Sällskapets Ordinarie Secreterare Herr Lagmannen Wibelius wore hindrad att i dag tillstädes wara; samt att Sällskapets Ordförande Herr Praesidenten och Commendeuren Tode icke heller hade tillfälle att denna sammankomst biwista. Emedan det således kom till wal af Ordförande förslagen och utföllo rösterne så: att Öfwerste Kammar Junkaren m.m. Herr Baron Wrede erhöll Sjutton, Herr Kyrkoherden och Riddaren Hjelmstjerna Twänne och Herr Rector Magnificus Professoren Porthan Een röster. Hwarefter Herr Baron och Öfwerste Kammar Junkaren, såsom wald Ordförande behagade intaga sitt ställe.

§.1.

Beslutades wal öfwer de den förste tillförwarande September till Ledamöter af Sällskapet föreslagne Herrar, då rösterne

så

så utföllo at Herr Landshöfdin-
gen och Riddaren Baron Ramsay,
Majoren och Riddaren Henr. Fredr. Ro-
Kirck erhöllo enhällig kallelse,
Majorerne och Riddarene Carl [illegible]
och C. R. Meurman [illegible]
[illegible] kallelse; hvaremot Justitiaeborgmästa-
ren och Postmästaren Lagerblad [illegible]
pluralite af Des röster, och beslöts
i följe deraf at [illegible]
berörde Herrar kallelse-
bref utfärdas.

§.2.

Sammalde Ordföranden [illegible]
rädnings Utskottet herr Rector
Magnificus Professoren Porthan [illegible]
[illegible] at samma Ut-
skotts ledamöter [illegible]
[illegible] at sammanträ-
de [illegible], som blifvit hän-
skjutne til dess utlåtande, [illegible]
icke hunnit til föredragande
i Sällskapet [illegible], man [illegible]
[illegible] til Säll-
skapets nästa Sammankomst.

§.3.

Föredrogs [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] Magister Herman We-
gelius, Bergs Mechanicus Olof Sma-
[illegible]

den 1. Oct 1798.

raeus, Borgmästaren Jean Christian
[illegible] och Magister Carl L. Hällström
[illegible] tacksägelse för
[illegible] erhållen kallelse til Ledamö-
ter i Sällskapet: hvarjemte Kyr-
koherden Wegelius och Bergs-Mecha-
nicus Smaraeus [illegible] til Säll-
skapets Cassa insändt 4 Rdr, hvil-
ka penningar lämnades til
Sällskapets Räntmästaren.

§.4.

Beslöts at val af [illegible]
Ordförande, som under Säll-
skapets [illegible] skola [illegible]
[illegible] til den 1. instun-
dande November [illegible]
[illegible] altid förrättas [illegible]
[illegible], som det [illegible]
[illegible]

§.5.

Öfverlades [illegible] val af de [illegible]
[illegible] Inventerings [illegible], som [illegible]
[illegible] skola i [illegible]
[illegible] Säll-
skapets tillhörigheter, och [illegible]
[illegible]
Herr Commerce Rådet Trapp[illegible]
Herr Kammereraren Calander
[illegible]
[illegible] blifvit
[illegible] til utföra.

§.6.

§.6.

Sammedagens Skattmästaren, Herr Kammarrådet Winder, at ifrån Stockholm på Sällskapets Räkning förskrifva om at han med Sinnebilden [illegible] mera förfärdiga Sigillstämpar af så kallad Hvit Metall eller argent haché.

§.7.

Til Ledamöter i Sällskapet föreslogs af Herr Landshöfdingen: Lagman Sederholm, Professoren wid Upsala Academien och Riddaren af Kongl. Wasa Orden Doctor Carl Peter Thunberg, och Hofrätts Fiskalen Abr. E. Arckenholtz; af Herr Bibliothekarien Franzén Assessoren och Provincial Medicus i Helsingfors Doctor Joh. Fredr. Wallenius; och af Herr Assessoren Björkbohm Rådmannen Häslind (i Borgå), hwilkas Wal kommer nästa gång at anställas.

H. J. Winge

Åhr 1798. den 1. November sammanträdde Kongl. Finska Hushålls Sällskapets Ledamöter uti dess wanliga Samlings Rum. Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare [illegible] Arbelius.

§.1.

Secreteraren gaf tilkänna, at ordinarie Ordföranden Herr Presidenten och Commendeuren [illegible] af åtskilliga angelägenheter, vore hindrad Sällskapets sammankomst bewista i anseende hwartil och Stadgan uttryckligt Sällskapet borde wälja en Ordförande för detta tilfälle; men som äfwen i dag anbudet af Ordförande kommer at ske och dertil widtala [illegible], icke antagit; så hemställde Secreteraren til Sällskapet, huruwida det kunde nu genast wilja an[illegible] wahl til annan Ordförande [illegible] och om detta icke [illegible] någon nödwändigt ledamot wahl til Extra Ordförande komma at förfalla. Och emedan Sällskapet [illegible] antog at nu genast företa Ordförande ombytet, så [illegible] til wahl, af Ordförande, da ~~[illegible]~~ öfwerste [illegible] Generalmajoren General Adjutanten Riddaren och Commendeuren af ~~[illegible]~~ Kongl. Maj:ts Orden, Högwälborne Friherre Herr Fabian Wrede erhöll [illegible] ~~[illegible]~~ Rector Magnificus Herr Professoren Porthan

Fyra Böcker, samt General Majoren och Landshöfdingen Wälborne Herr Ernest Gustaf von Willebrand, en [illegible] i sessen svarade, Hans Generalens Herr Wrede, efter at hafva betackat Sällskapet för dess förtroende och försäkrat om att biträde som varit möjligt till Sällskapets bästa, Ordförande Stolen intaga.

§ 2.

Secreteraren uppläste det svars Bref, hvarigenom General Majoren och Landshöfdingen Herr Baron Simon Wilhelm Carpelan underrättat för Sällskapets Kallelse till Ledamot; jämte flerfaldiga Bref hvarigenom många hushållare med erkänsla och Tacksamhet emot tagit Kallelsen till Ledamöter och hvilkas namn således komma att i Matrikelen införas.

§ 3.

Dernäst anmälte Secreteraren at Sällskapets Berednings utskott, för åt skiljege ärender haft sammanträden, och vederbörande till Ordförande [illegible] de utskott, Herr Professoren Forthen, at dessa ärender Sällskapet föredraga. Af sådan anledning anförde Herr Professoren Forthen, at sedan Sällskapet sedan för detta beslutit tilldela Johan Andersson i Lill-Bredvijk och Karin för uppodling af Hermine Matsson från Fremmenby i Saltsjö Sokn på åland för Stockholms Byaväg, hvar sin Silfver Bägare, hvilka efter Sällskapets beslut förfärdigade nu voro tillhanda och upplyste för at genom Sällskapets vidtagande förordning varda dem tillställde; så hade till Sällskapet inkommit och till Beredningsutskottets utlåtande beskrifvit åtskilliga [illegible] om Belöning för åboen å 8 Skattehemmans [illegible] Wehner By, Lanthags Sokn och Wäsby Häradsvarelse, Jöran Mattsson, hvilken efter en långvarig och kostsam Hattegång som ned till åbosskapet af denna hemmans del [illegible] dess besittning företrädesvis genom byggd by; blifvit satt dess Åbo-man, utan och på uppodlingen af olandiga mercker nedlagt ansenligt och ovanligt arbete, i Sanning till nära 10000. alnar och 9000 alnar stadfäst gärdesgård, hvarigenom han vunnit 60 à 80. lass höstlag, samt 8. Tunland åker, och emedan att detta genom behörig Syn och Sokne Männens intyg vid allmän Sokn Stämma vore fullkomligen bestyrkt utom det en [illegible] af Sällskapets Herr Lieutenanten Charpentier åsyn[illegible] riktigheten af förenämnde bestyrkandet besannat, hade Beredningsutskottet tyckt, at Jöran Mattsson dessutom borde njuta enahanda belöning med de två föregående, som at hans företag vore flere hushållare och Egendomsägare afstående å det Scala af mera vigt och förtjent till uppmuntran större uppmärksamhet.

Detta tog Sällskapet under öfverläggning och beslöt, at Jöran Mattsson skulle tilldelas en like beskaffad Silfver Bägare som Johan Andersson och Hermine Matsson, beskrifvit för undersökning och anmodade att underrättelse vid bägarens skaffande [illegible] till Kronofogden, Bolgerne Belöning Jöran Mattsson å Sällskapets vägnar tillställa.

den 1. Nov. 1798.

Jfr. 5 Aug. § 2 och 5 Sept. § 2 samt Ibidem 1798 N° 44

gaat at på Sällskapets vägnar anmo-
da Herr Grefve Battorn hinder och
[illegible] ting, at [illegible]
le utdelningarne i Sockne kyrkorne
efter derom förut gjorde [illegible], skulle gö-
ras [illegible] det bögare, den
[illegible] åt Sjöman [illegible] hvilken
[illegible] i kyrkan och den [illegible] åt hen-
[illegible] i [illegible] och [illegible]
[illegible]

§ 84.

Herr Professoren Berthan anmälte o-
dan, at [illegible] Kongl. Academien på den
gjord föreställning, åtskilliga af Dess til-
hörige Model samling, til Sällskapets
Model Kammare, lät der såsom [illegible]
förvaras, för at i förening med Säll-
skapets egna, betraktas, som ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ föreband [illegible] sedan [illegible]
[illegible], [illegible] allmänheten til [illegible]
Denna Kongl. Academiens [illegible]
upptog Sällskapet med [illegible] erkän-
[illegible], at [illegible]
[illegible] borde til [illegible]
[illegible] och [illegible].

§ 85.

Som Beredningen utskottets bedömande
hade erfarit, at [illegible] allmänheten önskade
någon [illegible], hvarigenom långvarig
trogen och utmärkt tjenst [illegible]
[illegible] kunde belönas, men utskottet tyckt
bekostnaden til sådana belöningar icke
böra [illegible] Sällskapets medel, efter
som någon synnerlig allmän nytta
[illegible], icke befordras utan hvar
och en Husbonde som af en långva-
rig trogen tjenst dragit [illegible]
vara pligtig at sjelf påkosta belönin-

[illegible] utskottets tancka, at ehuru
Sällskapet wid första inrättningen icke
stadgat något i denna delen, Sällskapet
likväl torde böra lämpa sig efter sina
[illegible], åstundan och således till-
[illegible], at Husbönder ~~[illegible]~~
[illegible] som [illegible] sig [illegible] at belöna
[illegible] trogen beskedelig och långvarig
tjenst, och förutan [illegible]
[illegible] någon som verkelig
[illegible] sig til Sällskapet, för at winna bifall
[illegible] och på [illegible] Belöningar til utdelandet af
af Sällskapet i allmänhet til [illegible]. sådan Belöning
Under öfverläggningen härom, fann Kongl.
[illegible] Sällskapet godt ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ at fast ställa, det ville
Sällskapet tillåta at Belöningar [illegible]
Husbönder ~~[illegible]~~ för trogen
tjenst vilja på kosta, åt sina tjenstehjon
[illegible] utdelas vid Sällskapets [illegible], sedan
[illegible] Sällskapet förut pröfvat huruvida
sådan [illegible], då Belöningarne
[illegible] af Sällskapets wärdighet, kan
[illegible]; men som stridigheter [illegible]
[illegible] uppkomma angående de föreskrif-
ter som borde i akt tagas innan Sällska-
pet kunde låna sitt namn och anseende
åt sådana belönings utdelningar
så [illegible] Sällskapet til Beredningen
[illegible] at ett project derom til
Sällskapet inkomma.

§ 86.

~~Sällskapet lät af Herr Baron Pre-~~
~~sidenten och Commendeuren [illegible]~~
~~[illegible] Herr Baron General Majoren~~
~~[illegible] och Riddaren [illegible]~~
~~[illegible] emottaga afsked på~~
~~Sällskapets [illegible] til [illegible] och~~

den 1. Nov 1798.

36.

Då det at Sällskapet, måtte undgå at emottaga afslag på deß Kallelser til Ledamöter at i Sällskapet inträda och at vinna mera ordning vid Ledamöters föreslående, hade Beredningsutskottet hållit före, at hädanefter Ledamöter borde skrifteligen föreslås och at den Ledamot som föreslår bör vara Sällskapet ansvarig at Kallelsen icke afslås.

Och emedan Sällskapet ännu förm[illegible] skulle fått erfara at deß Kallelser icke skickats af [illegible] handman [illegible] gen, och Sällskapet förmodeligen icke hafva den obehageligheten at ~~[illegible]~~ * [illegible] afslagas, afstår Sällskapet [illegible] delar Beredningens tillstyrkan och på ämnets [illegible] angelägenheten för Ledamöterne at med försigtighet och urval [illegible] föreslå Ledamöter samt om deras tänkesätt och benägenhet til medverkan sig förut underrättade göra.

* med wahlen til Ledamöter

37.

Rector Magnificus derefter föredrog herr Professor [illegible] at Beredningsutskottet hållit för ~~[illegible]~~ angeläget vara, at Sällskapet utsätte en Silfver [illegible] för de til Sällskapet inkommande och bäst utarbetade [illegible] Beskrifningar, [illegible] Beredningsutskottet förhoppades [illegible] [illegible] och hedren at vinna [illegible] [illegible] högkomst [illegible] befordra det påsyftade ändamålet. Och som Sällskapet detta tillstyrkande bifalt, så skulle sådant til allmän kunskap i Tidningarne införas.

den 1. Nov. 1798

38.

Som enligt Sällskapets ~~beslut~~ för den 1. September tiden [illegible] för handenda Förteckningar öfver Sällskapets Ledamöter tillika med Kungörelsen för Sällskapets göromål och medlemmar förevarit, borde til trycket befordras, så [illegible] Sällskapet på deremot framställd förfrågan, at ~~[illegible]~~ endast deras namn [illegible] i Matrikeln införas och tryckas, som besvarat Sällskapets Kallelse skrifteligen och erlagd [illegible] afgift emottagit Kallelsen, emedan i annat fall om Sällskapets Kallelse til Ledamot antagas det icke vore i sin ordning at föra [illegible] [illegible] verkelig Ledamot.

39.

Då Beredningsutskottet ~~[illegible]~~ [illegible] öfverseende [illegible] Stadgarne för Sällskapets Stiftelse, hvarvid herr Professoren [illegible] utskottet icke hafva [illegible] at något [illegible] tillgjordt; [illegible] Beredningsutskottet hade fråga uppstått [illegible] angelägenheten för Sällskapet at äga en beständig Secreterare, som [illegible] och utan afbrott åtfölja [illegible] ändamålen. Och som tiden [illegible] ombyte af Secreterare skulle ske, hade Beredningsutskottet ansedt lämpeligast at öfverlämna detta ärende til Sällskapets [illegible] hvarvid utskottet [illegible] til ständig tjenstgöring och [illegible] arbete [illegible] komme [illegible] at den besvarande Ständige Secreteraren tillstyrka en årlig lön af

ett hundrade Sextio sex Riksd:r 32 s. oegen-
tighet, at [illegible] ommaka sig och [illegible]
hela Sällskapets Samlingar, hvar-
igenom han vore i tillfälle öfver
Sällskapets Samlingar och Biblio-
theque hafva inseende: Och i fall Säll-
skapet befaller Berednings utskottet
tjenstgörhan, både och [illegible] utsluta
det sedan inom sig till Sällskapets
godfinnande en Plan i förslag, som
vore detta Sökande i alla delar full-
komligt värdige.

Detta tog Sällskapet under öfvervä-
gande och efter något samtal fast-
ställde tal at en beständig Secreterare
skulle antagas med åtnjutande af
Ett hundrade Sextio sex Riksd:r 32 s.
lön och [illegible] till skyldighet
at hela Sällskapets Samlingar vårda,
dock at Sällskapet vid befinnande
efterlåtenhet och försummelse af
dess tjenst eller annat ogagn till Säll-
skapets skada, ägde en sådan per-
son från sin befattning afskaffa och
en annan i stället antaga. Och som
te det Sällskapet tänkbart till Bered-
nings utskottet at vid Stadgarnes öfverse-
de föreslå, huru och i hvad ordning
Secreterare framdeles må föreslås och
väljas, ålade Sällskapet at den per-
Berednings utskottet inom sig finner
till detta Sysslande [illegible] skickeligast
[illegible] utan ... genast ...
de Herr Professoren Porthan derti-
ämnade Botanices Demonstratoren
här vid Kongl. Academien och Kongl.
Patriotiska Sällskapets andre Secrete-
rare, [illegible] Medicinæ Doctoren Herr C. R. —

den 1. Nov 1798

Ruthström; med hvilken Sällskapet
utan vidare wäckt för denna gången
enhälligt förklarade sig nöjd, och såvida
Doctor Ruthström var vistande i Sve-
rige, anmodades Herr Professoren
Porthan at med honom [illegible]
brefväxla [illegible] sammanvida han kunde
[illegible] sig hugad at detta anbudet
emottaga.

Emedlertid och uti Sällskapets anla-
liggande åstundan, anmodade Professoren
den underskrefne Haqvinius at
fortfara med Secreterare tjensten
hos Sällskapet; och de underskrefne
förklarade sig gerna efter förmågan
vela fullgjöra det hvad Sällskapet af
honom kunde fordra, instäldt
vidare wal till Secreterare ombyte.

§ 10.

Uti Stadga öfverläggning hos Sällskapet om pris-
frågor [illegible] utdelandet, beslöt Sällskapet
at till Kappinga och för Fosterlandet
välbehöfliga [illegible] utredande
framställa följande ämnen.

1:o Sedan genom Patriotiska och nyt-
tiga medborgares åtgärd, frågan blifvit
väckt, om ej uti Finland upp-
[illegible] nyttor, så angelägna
Strömrensningen och [illegible]
[illegible] alla anledning at tryggas, [illegible]
[illegible], af dit så [illegible]
[illegible] förslag, [illegible] Sällskapet at
[illegible] utsatt af [illegible]
September månad år 1799. utreda
noggrannt svar å följande fråga:
Hvilka äro de Strömmar och Vattendrag
i Finland, som dels i anseende till
[illegible] ofta förorsakade skadeliga öfver-
svämningar och svåra [illegible] i landet,

uppodling; dels för den beqwämlighet och
hielp de ägde wid handtwärken
waror nedforslande åt Sjökanten, förtjena at uppmuntras och farbarare gjöras?
Hwilken arbets Method är derwid den
lämpeligaste och tillika den minst
kostsamma? och hwad fonder till
utgiöras och biträden kunna wid werkställigheten af ett sådant arbete wara
att räkna på?

2° at af Sakkunnige handtmän måtte
handhafwas och utredas:
Hwilka Slögder och Manufacturer äro
för wåra Finska Städer de tjenligaste och förmonligaste? hwilka orsaker
hafwa härtills hindrat dessa nädringars
fortkomst i wårt Land? och hwilka medel
äro derföre at widtaga till deras lycklige
gång fortgång för framtiden.

3° at upplysas och afhandlas måtte:
Hwilka Sockne Magaziner hafwa warit
anlagde, eller hwilka finnas än, för det
närwarande i hwarje Häradshöfdinge döme
af Finland? samt huru äro de inrättade
och förwaltade? Hwilka orsaker hafwa
i synnerhet wållat deras förstöring, eftergående eller tillwäxt? genom hwilka medel
kunde sådana Inrättningar i landet
numera befordras? och hwilka åtgärder,
samt hwad förwaltnings Method äro at
widtaga, för at säkrast befrämja sådane
Magaziners bestånd och förkofran i framtiden? I händelse slike Magaziners
inrättningar likwäl ej skulle fördenskull
wara sökt kunna wänja sig för wådan
af de wårt land så ofta träffade missväxter, huru och genom hwilka uppmuntringar, skola då wåra landtbrukare
kraftigast kunna förmås, till anskaffande
och årliga upplag af Spannemål i egna
wisthus.

För nöjaktigaste Swaret å hwardera af
förenämnde frågor, utfäste Sällskapet
en Skådepenning i Guld af Tjugo Ducaters wigt och borde Swaren, hwar för sig med
förseglad namnsedel och devise, försedde
till Sällskapets Secreterare insändas,
nemligen å den första frågan inom
förloppet af September månad nästkommande åhr 1799., men å de öfrige
inom September månad sistl åhr 1800,
så at Sällskapet å sin Stiftelse dag den
1. derpå följande November må wara
i tillfälle, at offentligen förklara
sitt omdöme, öfwer de inom förelagd
tid ingångne Swar och afhandlingar.

den 1. Nov 1798

§ 11.

Såwida Oeconomie utskottet, i anseende till
Ordförandens frånwaro, icke kommit
till någon werksamhet, beslöt Sällskapet
at dess Ledamöter, som den 1. sistl. Junii
blifwit walde at utgjöra detta utskott,
skulle än widare till den 1. nästkommande Maj dermed fortfara. Och
som det Ordförandens frånwaro icke
skulle för orsaka något hinder och
uppehålle i Ärendernas gång förordnade
Sällskapet, at Skattmästaren i Ordförandens frånwaro, egde sammankalla
utskottets Ledamöter och i d. Sammanträdet föra ordet.

§ 12.

Då tiden nu åter war inne at Beredningsutskottet borde afgå och nytt wal
anställas till Ledamöter, Klemande i detta
utskott för instundande halfwa åhr
i anmodade Ordföranden Sällskapet, at detta Wahl på wanligit sätt med
slutna Sedlar werkställa. Och in

kuntades vid Voteringen Sedlarnes öppnan-
de och Rösternes beräknande, at Rector
Magnificus Herr Professor en Porthan
fått flesta Rösterna och således fortfar
at vara Ordförande i Badhus-Säll-
skapet, med biträde af följande leda-
möter som dertil erhållit pluralitet: näm-
ligen Herr Cammar Rådet Winter, Herr
Commerce Rådet Trapp, Herr Professor
Tengström, Herr Assessor Sylvius, Herr
Professor Hellenius, Herr Assessor [illegible]-
ines, Herr Professor Johan Gadolin
Herr Professor Bonsdorff och underskrif-
ven Sällskapets Secreterare. —

§13.

Uppläses fjerde qvartals förslaget en-
ligt hwilket til Badhus influtit
1256. R:d 16 ß, hwaraf 347. R:d 14 ß 8 r
til Diverse betalning bestridt utgifterne, 500.
R:dr äro förräntade och 409. 3. 4. i kas-
san innestående. Och hade under går-
dagen, Herr Commerce Rådet Trapp och
Herr Kammereraren Saloander, såsom
af Sällskapet dertil den 1. October valde
hos Stadsmästaren Inventerat Badhus
och enligt Inventerings längden, den
de med egenhändig underskrift be-
styrkt, funnit Huset tillståndet sådant
som af vederbörligt var; samt desslikes
Inventerat Sällskapets Böcker och Hand-
lingar, Husgeråd och Modeller, en-
ligt särskild Inventerings längd som
uplästes och komma dessa Inventerings
längder jemte Qvartals förslaget at
fogas til handlingarne.

§14.

Nu skreds til wahl af Stadsmästare
för instundande år och erhöll Herr
Cammar Rådet Winter dervid fle-
sta Rösterna. —

§15.

Til Sällskapets Bibliothek hade Rector den 1. Nov 1798.
Magnificus Herr Professoren Porthan
och Sällskapets Secreterare underskrif-
ven [illegible] förärat åtskilliga Böcker
och afhandlingar i flere [illegible] äm-
nen och delar; utgörande enligt
förteckning för ~~[illegible]~~ den förra 7. band
och för den senare 24. Band. —

§16.

Slutligen uplästes Sällskapets Secrete-
rares project til dess Redogörelse och
Berättelse om Sällskapets göromål
och händelser för verksamhet för det för-
flutne året, som jemte förteck-
ningen på Ledamöterne skulle til
trycket befordras; hwarwid ingen ting
var at påminna.
~~Och [illegible] widare icke var at förde~~

§17.

Wid detta tillfälle hade ~~[illegible]~~ Balote-
ringbordet af Sällskapet den wid förste
sammanträde til Ledamöter före-
slagne [illegible], men som tiden
dess var förlidne, gjorde Sällska-
pet derom anstånd til nästa sam-
manträde, hwarefter Sällskapets
Ledamöter åtskiljdes.

In fidem protocolli
O. W. [illegible]

Åhr 1798. den 1. December, sammanträdde Kongl. Finska Hushålln. Sällskapets Ledamöter uti dess wanliga sammankomst. Närwarande Ordföranden, Herr Generalen m. m. Baron Wrede. Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare [illegible] ~~[illegible]~~ Hagman.

§ 1.

Secreteraren anmälte, at Oeconomie-utskottets Ledamöter, i dag hafft sammanträde, til öfwerläggning i ~~[illegible]~~ åtskillige ärender som nu till Sällskapets godtfinnande och beslut at underställa, som följer:

1° Sällskapet hade, allaredan den 1. Martii detta åhr beslutit, at til potates-planteringens befordrande uti de af Soknarne af Björneborgs Län der denna nyttiga [illegible] kand ett par potatoes af 50 tunnor skulle uppköpas och utdelas i Kyro, Ikalis, Karkku och Mouhijärvi Soknar, tillika med beskrifningar på finska språket af deras culturer; men som för [illegible] och aflägsenheten Walis soknes [illegible] upköpas då förslag dess beståender gjordes 20. tunnor, så hade Sällskapets Skattmästare, Herr Commissarien Rådet Winter, brefwäxlat med Herr Commissions Landtmätaren A. W. Becker om anskaffande af de för ~~[illegible]~~ återstående tjugu tunnor, och hade Herr Landtmätaren uti bref af den 16. November lemnat det swar at hans för En

den 1. Dec 1798

sikra trettiotwå Sehs tunnor uppköpt [illegible] anförwandte 20. tunnor potatoes, at til nästa wåhr förwaras och då til Sällskapets disposition aflemnas, hwarom [illegible] hade Oeconomie-utskottet, [illegible] at [illegible] gilla, såsom en följd af Sällskapets förra beslut, och i afseende på priset [illegible] som satt, skall [illegible] förwaringen öfwer til nästa wåhr. [illegible] på hwilka omständigheter [illegible] Högloflige Sällskapets ~~[illegible]~~ utskottets [illegible] tanke, [illegible] och tillstyrka Skattmästaren, at alla [illegible] bestå.

[illegible] Sällskapets beslut af den 1. Augusti [illegible] Commissions-rådet, til [illegible] af de [illegible] [illegible] återbruk [illegible] [illegible] kostnaderna [illegible]; de [illegible] af [illegible] Redskaps Modell, [illegible] til [illegible] och [illegible] [illegible] [illegible] angående den [illegible] [illegible] [illegible] bestämdt [illegible] Oeconomie-utskottet på [illegible] anmälan detta ärende [illegible] och ansedt, at den kostnad som til dess Redskapers anskaffande [illegible] [illegible] erfordras, både [illegible] Sällskapet [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible] Sällskapet~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Memorie angående [illegible] [illegible] Sällskapet: at berörde [illegible] [illegible] af Sällskapets [illegible] [illegible] [illegible] til afsigten, at [illegible] [illegible] [illegible]

till hwarje slags jordmon lämpeligaste
med mechaniska grunder bäst instäm-
mande Redskaper, hwilka in praxi
alla deras nyttjade blifwit med hwardera
afprofvade [illegible] emedan, och således de
kostnader som härtill [illegible] nödvändi-
ga, af Sällskapets medel med Red-
vigt [illegible] förskjutas.

3:o Anseende till de, genom [illegible]
[illegible] Sällskapets Klubb, tillkomne
utgifter, [illegible] för Sparbricka, [illegible]
papper, m. m. så hade ~~[illegible]~~
Oeconomie Utskottet trott, för
dessa kostnader lämpeligast kunde
bringas af diverse utgifter för Sällska-
pets [illegible] samma [illegible] [illegible]
[illegible] i Räkenskaperna upp-
[illegible] på den årliga Redogörelsen
[illegible] Sällskapets då tillsättande
Revisorer [illegible] [illegible]
[illegible] af dessa utgifter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
och som [illegible] [illegible] Sällskapet
[illegible] [illegible] i [illegible]
[illegible] [illegible] Sällskapets
[illegible], at sådana wid Rä-
kenskaperne i agt taga.

4:o Wagtmästaren Grönlund, hade
i anseende till de sedan [illegible]
[illegible] tillökte göromål [illegible]
Sammankomsterne och Utskotten
sammanträden ~~[illegible]~~
[illegible] med Sextio Riksdaler 32 sk.
[illegible] lön, [illegible] till 25 Riksda-
ler; och hade Oeconomie Utskottet
i anseende å Grönlunds [illegible]
[illegible], ansedt [illegible] begäran skä-
lig på [illegible] och derföre till Säll-
skapet godtfinnande afwerlemna

huruvida [illegible] [illegible] Grönlunds [illegible]
[illegible] till [illegible] [illegible] Riksdaler under
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] hos
Sällskapet [illegible], hwarföre Ord-
föranden proponerade till ~~[illegible]~~ [illegible] med någon
~~[illegible]~~ [illegible] dette
[illegible], och [illegible] wid ~~[illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible]
[illegible] at [illegible] med en [illegible]
[illegible] at gjorde [illegible]
hwarföre [illegible] afgjordt, at Grönlund
tills widare [illegible] med förhöjda
lön.

5:o För Sällskapets behof, som hit-
tills med [illegible] hjelp [illegible] wid sam-
manträden blifwit sjelft, hade Oe-
conomie Utskottet ansedt nödigt
at fyra par [illegible] hjelp [illegible]
[illegible] uppköpas. Och emedan
Sällskapet pröfvade godt at detta
tillstyrkande antaga, tillsades
Sällskapets Skattmästare at besörja
i denna uppbandling.

6:o Uppå anmälan af Skattmästa-
ren Herr Cammarrådet Winter
at uti Cassan voro en behållning af
[illegible] Riksdaler till utlåning,
hade Oeconomie Utskottet förmått
Herr Cammarrådet Winter, at
dessa medel på sitt ansvar tills vidare
utlåna och [illegible] [illegible]
[illegible], Och emedan Sällskapet härmed
åtnöjde sig [illegible] bifallet, blef
sådant i protocollet antecknadt.

§ 2.

Ordföranden: [illegible] [illegible]

Herr Professoren Porthan anmälte sig
hafva i följe af Sällskapets beslut wid
sista sammankomst trädt i förening med den
andre Herr Doctor Hultström angå-
de [illegible] [illegible] hos
Sällskapet; och hade Herr Doctoren
[illegible] [illegible] [illegible] Sällska-
pet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] till återtiden [illegible]
[illegible], kunde han icke instälia sig
hos Sällskapet förr än nästa wå-
ren öppet vatn. Och emedan Sällska-
pet icke hade någon ting hväd[illegible] at
påminna, så blef sådant till [illegible]-
ne i protocollet antecknadt.

33.

Widare gaf Herr Rector Magister och
Professoren Porthan tillkänna
at honom tillhanda kommit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Socken Byn [illegible] den 14. sistl.
October [illegible] [illegible] Bönderne [illegible]
Kärämäki [illegible] [illegible] [illegible]
Ericsson [illegible], Mats Thomasson
Myllyniemi, Johan Matsson Mat-
lamäki och Johan Simonsson [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] at utstappa och
till [illegible] uppodla [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] M.
[illegible] den 14. förutgångna Se-
ptember [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] åtfölgdt, innehål-
lande at det utstappade [illegible] inne-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
at uthålla diket blifvit 275. alnar långt
[illegible] alnar bredt och 3½ aln djupt

---

dict. Dec. 1798.

[illegible] af detta uppodlings arbete, till en
[illegible] drages nyttan; det afskaft
[illegible] på [illegible] af Tråsket [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] efter värdering [illegible]
[illegible] winterlass hö: och at detta
[illegible] arbete af förenämnde Bön-
der blifvit med [illegible] ifver drifvit
[illegible] största fattigdom och brist på bättre
föda än Bark-brödd. Efter hvilken
[illegible] upläsande och på Herr Professoren
Porthans [illegible] anmodan under-
tecknade Sällskapets Secreterare, at vid
tillfälle af sina Resor på Embetes förrät-
ningar därstädes orten, förvissa sig om be-
skaffenheten och verkeliga förhållandet
[illegible], samt [illegible] till Sällskapet
berätta.

34.

Ordföranden i Berednings utskottet
Herr Professoren Porthan förmälte
sedan, at hos Beredningsutskottet
hade fråga uppkommit huruvida icke, se-
dan nu mera åtskilliga handskrifna in-
sändt afhandlingar, flere ämnen och
Sällskapet således ägde ett förråd af intresse-
rande uppgifter och anmärkningar rö-
rande Finlands Hushållning, naturs
alster och märkvärdigheter m. m. några
handlingar [illegible] af trycket
borde påtänkas och allmänheten
[illegible] deri tillfredsställas. Bered-
ningsutskottet, hade holdt före at på
författarena ankomme, at antingen
utsätta sina namn och Caracterer, ~~eller~~
[illegible] anonymt insända till Sällskapet
sina afhandlingar; i ~~[illegible]~~ och borde ehvad
Sällskapet till Trycket befordrade någon
afhandling,† auctors namn icke dölgas,

† antingen in-
[illegible] eller
sammandrags
efter behof

~~[illegible]~~ Solen [illegible] ~~[illegible]~~

då kan det skje på afhandlingens utsatte och icke vetat vara anonyme Berednings utskottet hade holeit for at Sällskapets Cassa genom dessa Handlingar, utgifvande icke skulle med några kostnad belastas, utan snarare vinna någon förkofran, efter det mer eller mindre fördelaktigt accord med Boktryckaren kunde ~~vinnas~~ erhollas och våre ~~[illegible]~~ Berednings utskottet tancka at aftryckningen skulle ske i Octav format.

Kongl. Finska Hushålls Sällskapet öfverlade härom och gillade Berednings utskottets utlåtande i alla delar, samt anmodade Berednings utskottet at gå i författning om sådane Handlingars samlande som för tjenlige till almänhetens uppmärksamhet och sedan Berednings utskottet hunnit få ett slut tillsammans aftala med någon Boktryckare om tryckningskostnaden samt sedan åter hos Sällskapet härom anmäla då Sällskapet finge tage kännedom om de ämnen som vore i fråga at allmänheten meddelas och använda dess skrifvter bestämma, i hvarom ock närmare tillfälle kan ligga, bäste i afseende å tryckningen af dessa Handlingar; och ansåg Sällskapet under de Sjelfva Stadgar för Sällskapets inrättning och Stiftelse tillika med Kongl. Maij:ts Nådiga Confirmation och Skydds Bref, böra intagas uti en af Handlingarnes första band.

den 1. Dec. 1798.

Till Sällskapet, hafva inkommit följande afhandlingar och Sokne Beskrifningar m. m.

1.o Beskrifning öfver Jordbruket och öfriga Näringsgrenar i Nagu Sokn af Wega hafva af Herr Probsten Carl Hagg.

2.o Om Kärrngårnes beskaffenhet i Karelska Soken af Herr Kyrkoherden Joseph Mollin.

3.o Undersökning angående Sädes planteringen af Herr Häradshöfdingen och Ordinarie Landtmätaren Henric Holmbom.

4.o Om skadan och winsten af odjur i Pudasjärvi Sokn, af Herr Kyrkoherden Johan Frosterus.

5.o Calendarium florae Kemiensis af Herr Probsten och Kyrkoherden M. Castren.

6.o Memoire angående Tjenstehjons flyttnings tidens förändring i anseende till Landtmanna göromålen af Herr Cammar Rådet Winter.

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

dessa Sokne Beskrifningar och afhandlingar öfverlemnades till ordförande i Berednings utskottet, at sedan utskottet dem granskat, derof gjort det bruk hvartill omständigheterna kunna gifva anledning ~~[illegible]~~ hvarefter det ena och andra ibland Handlingarne kommer at föras.

§ 6.

Wedare föredrog Secreteraren ~~i Lemnadt~~ Herr Kyrkoherden Mollins i Karelska Sokn bifogade redogjörelse ~~för~~ angående dess befattning med, ut delningar af de utsädes potatoes som Kongl. Finska Hushålls Sällskapet ~~[illegible]~~ fastställdt för dess Sokn till ~~[illegible]~~ utspridande

derstädes, ~~at~~ samt ett utdrag af Sohne för-
samlings protocollet för den 26. Augusti inne-
varande åhr, enligt hvilket på Herr
Kyrkoherden Molins föreställning af Patien-
tens bedröfvade förfallenheten för-
det [illegible] tillskott [illegible] tillbefor-
dran af Strömrensnings arbetet, i orten;
Och som Sällskapet med nöje inhemtade
hemtade Herr Kyrkoherden Molins vä-
rdiga och faderliga bemödande at ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ i sin församling ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] behof af K.
K. S. uppmärksamhet til befrämjande af
nyttigt bordes strängt förmoda och utföre-
~~[illegible]~~ utsade, ibland allmogen, samt Herr Kyrkoher-
dens faderliga och afsedda ~~[illegible]~~
at ~~[illegible]~~ med egen tillsyn utsöka den
en anstalt ~~[illegible]~~ + så beslöt
Sällskapet, at Secreteraren skulle uti bref
å Sällskapets vägnar betyga Herr Kyr-
koherden Molin Sällskapets aktning
och tacksamhet, med anmodan at
likaledes och nitiskt fullfölja omsorgen
för denna så nyttiga ämnes tillver-
kande Cultur såsom den säkraste ut-
väg at med minsta möda skaffa den
ena fattiga, snarare ett godt födoäm-
ne och för framtiden göra bruket af
ett ohälsosamt Barkbröd umbärligt.

+ til gudaenå
dets säkrare befor-
dran för en framtid

§7.

På Secreterarens förfrågan beslöts at
Förteckningen på Sällskapets som warm
de Ledamöter tillika med Redogörel-
sen för Sällskapets göromål nästledit
åhr och Redovisningen för medlens för-
valtning skulle tryckas med latinska
Stilar i octavo format til 200. Exem-
plars, som gratis ibland Ledamö-

-ningar handet skulle utdelas.

den 1. Dec 1798.

§8.

Enligt 2. §. uti protocollet för den 1. Au-
gusti, hade Herr Professoren Sengström
tillsvidt anmodad at efterhöra någon som
inkommen i Staten at [illegible] tjänstbrön
ning tillika taga Kalk och Kimröks såsom
i Österbotn vanligt är, af hvilken Säll-
skapet kunde sig begynna at handleda
allmogen här i orten uti ensamkande
handteringar. Nu gaf Herr Professoren
tillkänna at han någon slik person
icke kunnat anträffa, hvarföre Säll-
skapet hänsköt til Beredningen ut-
skottet, at inkomma med vidare för-
slag här uti ämnen.

§9.

Sällskapets Ordförande, Herr Generalen och
Öfverste Kammarjunkaren m. m. Baron
Wrede gaf Sällskapet tillkänna, at
sådana omständigheter nu stå förekom-
mit, at Herr Baron och Generalen på
Berednings utskottets tillstyrkande
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ utan at afbida detta Samman-
träde, utfärdat kallelse bref til Krams-
handlaren i Stockholm, Herr Anders Bo-
lin såsom född sinner och en hederlig Bor-
gesman i Hufvudstaden, at vara Ledamot
i Sällskapet. Och som Herr Baron föreu-
sade Sällskapet til honom dragandet för-
troende, at utom särdeles bebehandlande lä-
tider och tillstyrkande omständigheter
icke hafva skrifvit til detta på goda anled-
ningar nödvändiga steg; så biträdde ~~at~~
Herr Generalen Sällskapets benägna bifalls
yttrandet och Sällskapet enhälligt och högtidligt
det afgaf med vördnad fäleaste tacksäg-
för Herr Barons och Generalens välvillig-
het öfver Sällskapets välfärd och framme

Interesse; och beslöts, at Herr Handelsman Boling namn, genast skulle i Matricken införas.

§ 10.

Slutligen skred Sällskapet til Ballotering om de vid sidsta sammankomsten til Ledamöter i Sällskapet föreslagne Vällborne, nemligen: Herr Ingenieuren Gustaf Adolph Sederholm, Herr Assessoren och Provincial Medicus Doctor Wallenius, Herr Professoren och Riddaren af Wasa Orden Doctor Carl Pet. Thunberg, Herr Häradshöfdingen Ankarheim och Herr Rådman Nylund i Borgå; hvarvid för en hvar af them utfallit bifall med ett flertal Kalotternes pluralitet och beslöts, at Kallelsebref för hvarthera i följd häraf skulle uppsättas och utfärdas.

~~Herr [illegible] för denna gången [illegible] hvarefter [illegible] Sällskapet~~

§ 11.

Till Ledamöter hos Sällskapet föreslogs skriftligen:

Herr Cammar Rådet Magnus Wanberg af Herr Cammar Rådet Winter.

Herr Auditeuren Carl Johan Idman af Herr Professoren Hällman.

Herr Kongl. Secreteraren Fredric Leichsenring af Herr Professor Gustaf Gadolin.

Herr Öfversten och Riddaren af Svärds Orden Baron Olof Cederström, af Herr Professoren Björnbom.

Herr Regementets Fältskärn Jacob Edgren och Hied. Ejemplaes af Herr Pastor Beck.

Om hvilkas antagande vid Sällskapets nästa sammankomst Balloteras skall.

In fidem protocolli
Olof Wibelius

Åhr 1799 den 2. Januarii hade sammanträdde Kongl. Finska Hushålls Sällskapets Ledamöter uti dess vanliga Samlings Rum. Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare, Ingenieuren Olof Wibelius.

§ 1.

Sällskapets Secreterare gaf tillkänna at Ordföranden, Herr Generalen, Öfverstekammarjunkaren, Riddaren och Commendeuren af alla Kongl. Maj:ts Orden, Högvälborne Friherre Fabian Wrede, åter resa ut på landet [illegible] hindrad tillstädes komma vid det [illegible] sammanträde, hvarföre Sällskapet [illegible] til walet af Extra Ordförande för detta tillfälle, då flesta rösterna [illegible] sammanföllo, uppå Wälborne och upprepade tillfället Herr Öfversten och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Wälborne, Carl Leonard Hjelmstjerna, som Ordförande Sätet intaga.

§ 2.

[illegible] anmälte Secreteraren, at Kongl. Maj:t [illegible], genom Resolution af den 20. November förledit åhr, i Nåder täckts förunna och tillägga Kongl. Finska Hushålls Sällskapet, Postfrihet til Sextton Skålpund [illegible] 32. [illegible] årligen, eller lika med Kongl. Patriotiska Sällskapet i Stockholm och [illegible] Kongl. Resolutionen offentligen [illegible] för Sällskapet som dervid betygade sin [illegible] underdåniga tacksamhet [illegible] [illegible]

§ 3.

Secreteraren gaf Sällskapet tillkänna [illegible] nyligt ankommen Bref och underrättelser från Herr Handelsmannen [illegible]

Krono Befallningsman Tjäng, samt
Bruks Patron Linder, att åfven perso-
ligen närvarande, hade de Tillförord-
nade Kongl. Finska Hushålls Sällskaps
[struck through] för Hushålls flit anslagit åt Bon-
den Johan Andersson i Hils Bredvik
och Karin Johe samt Henric Mattsson
i Främmerandby och Sackvijks Sohn[?]
den efter 14. dagars föregången [illegible]
i Kyrkan efter slutad gudstjenst
ett tal [illegible] lämpeligt Tal [illegible]
stadte, uti en stor Samling Allmo-
ge öfverräckt; hvarigenom Sällskapets
ordnande af den 1. November sidstl. uti
kommit till verkställighet.

§4.

Nu gaf Secreteraren tillkänna at
efter Correspondence med Herr Pro-
sten Rydman i Torneå, jemlikt
Sällskapets beslut, under den 1. [struck through]
nästledit åhr uti 7.§ af protocollet, had
Herr prosten en insändt 25. Riks-
gälds Sedlar till Belöning för
den som, så fullständigt och grunde-
ligt, besvarar frågan: Om bästa sättet
at med minsta spillning af Kornet[?]
med Inbergning, torka och tröska Spann-
målen; at Kongl. Finska Hushålls
Sällskapet funne afhandlingen be-
lönings värd.
Nu då Sällskapet öfverlade om denna pre-
mie frågas utställande till offenteligt
besvarande, uppkom innom Sällskapet
[struck through] skiljaktighet, huruvida tillika borde
allmänheten tillkänna gifvas, hvem
som utsatt och bekostar Belöningen,
huruvida frågan borde framställas förr än
vid Ordförande ombytet den 1. Maji
då afhåle hafva årets upgifna[?] frågor[?] be-
löningar allmänt kungjöras. Och emedan

den några af Sällskapets Förmän tog benägne
[för]låta detta öfverläggningen ännu hvila till en
annan gång för at imedlertid betänka sig
[ämnet] närmare, så skedde på Ordförandens
proposition till Ballotering huruvida
detta öfverläggningen ännu skulle bero till
en närmare sammankomst eller nu till af-
görande företagas; då med en pluralitet
af adertons kulor fast ställdes, at
[ämnet] med vidare åtgärd komma till
fremdeles skulle bero.

den 2. Jan 1799.

§5.

Ordföranden i Beredningsutskottet
Herr Professoren Porthan gaf tillkänna
at Herr Häradshöfdingen Carl Brode
författat och insändt en Beskrifning
öfver Borgå Sokn, till hvilken, som
ock ofrigt ganska fullständig, Herr Pro-
fessoren Doctor Hellenius lofvat sig
anteckningar i Naturae Historien
och öfverlemnade Sällskapet denna sokn-
Beskrifning till [struck through] Beredningsutskottets
genomgående och granskning.

§6.

Sedan föredrog Herr Professoren Porthan
tvänne[?] Memorialer af Herr Commis-
sions Landtmätaren [struck through]
Silenlöf[?], angående Bonde Seglation
och dess förmoner, samt rörande Sågverk-
hollaren Johan Blomströms Mechaniska
uppfinningar och Inrättningar med mera
och som Sällskapet härtil inhemtade at
Blomström äger en synnerlig naturlig
fallenhet och skicklighet till Mechani-
ska arbeten: Sällskapet åfven hade
sig bekant, at han här i orten haft be-
fattning vid Wattenverks Byggnaden
och derwid utmärkt sig för en färd

deras uppfostrings gåfvor, sid önska
Sällskapet at kunna behålla honom
här i orten, så ansåg det hvartier och
Blomström innan kort, förmedelst
Staden ankomma. Sällskapet be
at ibland sina ledamöter utse en
Committé som hade at närmare gö
sig underrättad om Blomströms
sigter och i hvad måtto de kunde
befrämjas och uppmuntras till allmänt
gagn och nytta, såsom ock hvad vi
gofver at fästa honom här i orten när
de hvarken omständigheterna kom
föranledas; samt sedan till vidare
öfverläggning derom hos Sällskapet
anmäla.

Till ledamöter i denna Commi
utsågs och valdes Herr Biskopen Ex
cellensen och Commendeuren
Doctor Jacob Gadolin, Herr Lagmannen
Kolike(?) Borgmästaren och Riddaren
af Kongl. Wasa Orden Herr Fredric
Lenberg(?), Herr Commerce Rådet [illegible]
Herr Öfver Directeuren Peter Alv[illegible]
Herr Assessoren Carl Gustaf Sylvin(?)
och Herrar Professorerne Doctor Ga
briel Bonsdorff och Johan Gadolin.

§ 7.

Widare föredrog Ordföranden i Bered
nings utskottet, Herr Professoren [illegible]
stam, at Herr Häradshöfdingen och
dinarie Ränteriet(?) i Uleåborgs
Lähn Henric Holmbom, inkommit m
åtskilliga frågo punkter angående närm
och rätta förståndet i vissa delar af Sällska
pets den 2. April förledit år utfärdade
allmänna kungiörelse, ~~angående~~ om prä
mier för finare garn spånad. Och för
sådana(?) angående 1. punkten om under
no. han på landet också begripes ständ

den 2. Jan 1799.

personers hjelpmedel som till premier för
finare garn spånad och väfnad kunde
vara berättigade; så hade Beredning-
utskottet ansett at ehuru väl Sällskapet
hufvudsakligen syftar på Industriens
upplifvande hos menige man, Sällska-
pet likväl flere Considerationer dock borde
kunna sträcka dessa premier till mindre
ståndspersoner, såsom fattiga under Offi-
cerares Enkor och Barn, [illegible] jemte + och hagmän(?)
deras vederlikar och [illegible] alle tjenstemän
mäns qvinnor och barn med flera sådane,
så länge, at Sällskapet likväl i hvarje hän
delse [illegible] pröfvar omständigheterna, och be
stämmer [illegible] premiernas [illegible] gifvas.
Vidkommande åter 2. punkten huru
stort partie garn det borde vara, som
belöning fordrande skall hos Säll-
skapet uppvisa innan anspråk på pre
mier kan göras; så hade Beredning-
utskottet ansett före, at då premie utdel-
ningen egentligen grundar sig på Sträng
talet å hvarje mark, [illegible]
fines [illegible] egentliga svaret på denna frå
ga och at den som tillverkar mer eller
mindre prima godt garn, derefter
kan göra anspråk på den utsatta be-
löningen.
Beträffande sedan den omständigheten
at grunden, hvarefter Wäfskedarnes mer
och minde finhet [illegible] icke vore
allmänneligen känd, så hade Beredning-
utskottet i den delen inhemtat dess
ledamots, Herr Commerce Rådet
Trapps tanka och utlåtande. Och som
det varit utan ändamål at uti den ifrå
ga varande kungiörelsen uppgifva grun
derne för Sällskapets stadgande, så hade
ock denna kungiörelse inskränkt sig till
bestämmandet af föreskriften, hvilken i sjelfva

verket stödjer sig på de för Spinnerier och fabriquerne utfärdade allmänna författningar att premier utdelas för garnspånad och linnewäfnad såsom Kongl. förordningen af den 7. Maj 1739 om en allmän och lika [illegible] wäl brukande wid fabriquer, Spinnerier och [illegible] Garn handelen, samt Kongl. Commerce Collegii kungörelse af den 5 augusti 1767 angående flere författningar til linnegarns spånadens befordran. Och Kongl. förordningarne af den 17. Januarii 1746. och d. [illegible] februarii 1762. utwisa at sådant til friheters utwinnande af de linnewäfnader för hwilka premier äro lofwade, genom ett wist antal garn i warpen lämpat efter den sked 100. til hwarjeen wäfwen gått.

Stadgandet och hwad 4. puncten om garnspånaden angår, så war tydeligen til finnandes, at Sällskapets utfärdade ofwannämnde kungörelse endast angå denna spånad i Städerne och icke landsbygden, och emedan föreskriften angående premiers utdelande de [illegible] före war tydelig ansåg Beredningen [illegible] widare utlåtande derom öfwerflödigt.

Kongl. finska Hushålls Sällskapet lät [illegible] lagar Herr Häradshöfdingen och Ingenieuren Holmberg [illegible] til hela deß widd och efter någon öfwerläggning enhälligt Beredningens utlåtande, samt tillsade Secreteraren at lemna benämde Herr Häradshöfdinge af öfwerläggningen del.

§8.

Hos Sällskapet anmälte Herr Bruks Patron Linder huru som någon [illegible] sjö skador tildrage sig åt wid de så kallade Sjöfarers gaddarne utanföre Inloppet til

Ekenäs; i brist af fyrbåk, och som förestäl- ning härom underdånigst wore nödwän- dig til afböjande af framdeles skador, så anhölt Herr Bruks Patron at Sällskapet wille taga detta ärendets angelägenhet i deß wederbörande och utwerka tilstånd til en Fyrbåks anläggande. Härwid anmälte Herr Commerce Rådet Trapp, at om Sällskapet inginge uti någon befattning med detta ärende, Herr Commerce Rådet det icke ville obemält lemna at inloppen wid Utö och Hangö försedde [illegible] handa upp mark [illegible] + men Sällskapet ansåg sig icke kunna, åtminstone för det närwarande ingå uti någon befattning med detta ärende.

den 2. Jan. 1799.

+ såwida båken å Utö ganska illa stånd befinnes, hwar [illegible] och icke med som [illegible] nytta för de Sjöfarande.

§9.

Nu företogs til Balotering om de wid sidsta sammankomsten til Ledamöter i Sällskapet föreslagne Wälborne nemligen Herr Lagmannen Rådet Magnus Wallenberg, Herr Auditeuren Carl Johan Edman, Herr Kongl. Secreteraren Fredric Wilhelm Krogius, Herr Öfversten och Riddaren af Kongl. Swärds Orden, Baron Otto Cederström samt Herr Regements Fältskjären Jacob Edgren, hwarwid för en hwar af them utföll, bifall medelst hwita kulornes pluralitet; och beslöts, at Kallelse Bref för hwar them, i följe häraf skulle upsättas och utfärdas.

§10.

Slutligen anmälte Secreteraren, at ~~[illegible]~~ Deß Embetes förrättningar som tillstunda i anseende til Hög- mans Tingen i Sastmola, samt Nylands och Tafvastehus Höfdingdömerne, hindra honom, at tiden widare i wid Sammankomsterne göra Sällskapet biträde.

In fidem protocolli
Otto Wibeling

Protocoll hållit uti Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Sammankomst d. 1. Febr. 1799.

§ 1.

Föredrogos de under sistl:e Månad til Sällskapet inkomna skrifter och handlingar, hvilka remitterades til Directionens och Utskottets närmare granskning.

§ 2

Upläste at af en Anonyme under motto Hvitare af Öfverflöd och Högmodet insändt memorial, i hvilket föreslås at det af Franco Kamreraren Pavander i Tidningarne angifne artificielle Caffé skulle genom Sällskapets åtgärd almännare kungjöras och til nyttjande recommenderas; hvartil Sällskapet enhälligt samtyckte, och beslöt at nämnde H:r Franco Kamrerarens Beskrifning öfver tilredningen af artificielle Caffeet med det första skulle i Åbo Tidningarne införas, med de anmärkningar, som [illegible] [illegible] [illegible] kunde [illegible] at tillägga til densamma, då och Professoren Porthan åtog sig at besörja om vård [illegible] af detta Sällskapets beslut.

§ 3

I anledning af den berättelse Herr [illegible] inkommit om tilgången vid det [illegible] Bondes Johan Andersson i Karisloden [illegible] Sällskapet [illegible] [illegible] nämnde Bondes Sällskapet [illegible] flit och [illegible], beslöt at [illegible] belöningar skulle om Sällskapets [illegible] i Tidningarne kungjöras.

§ 4

Uti inkomna Skattmästaren [illegible] Kammar [illegible] Winter 1:a Qvartals Räkenskapet [illegible], af hvilket [illegible], det Cassans innestående Capital för det närvarande, sedan de i fjol d. 1. Febr utlånta 500 R:dr med upluppen ränta i dag blifvit inbetalte, belöper sig til 827. R:dr 29 s:r 10 r:st.

11.

[illegible] Sällskapet [illegible] Riksdag R. G. [illegible]

13.

114.

× så vida i Sällskapets stadgar intet därom finnes förordnadt.

Hwarföre Skattmästaren hemställte til Sällskapets begrundande, om icke någon del af detta Capital genom utlåning kunde göras fruktbar, och yttrade Sällskapet i sådan händelse willia, wid derjemte ärnyades och Skattmästaren sig wara hågad, at til säker man, ännu så som sidstledna året, utlåna ~~emot~~ med sex procents ränta ~~at lika~~ lika summa af 500 R:dr om Sällskapet dertil lemnade sitt bifall. Och så wida efter at dylikt Capitals utlånande, än dock i Cassan qwar blefwe R:dr 29. 10. som förmodligen kunna förslå til Sällskapets förestående utgifter till Cassan genom Sällskapets Ledamöters ännu obetalta afgifter för innewarande året [illegible]; så antogs det af Skattmästaren ngjifne förslag, om 500 R:dr utlåning med enhälligt bifall.

§5

Expedierat med Öfw. Gen. Maj. Fri. H. Friherre Fabian Wredes underskrift och v. Secreteraren Wiiges contrasignation til de Herrar Ledamöter af Sällskapet, som i Concept boken äro ~~upsk~~ antecknade.

Til committeens wägnar, som åtagit sig granskningen af Landets åkerbruks redskap, anmälte, Hr Cammar Rådet Winter, at det blefwe för committeen högst angelägit at jämföra dessa redskap i [illegible] [illegible] na, ifrån åtskilliga orter i landet, och föreslog derföre om ej några wissa af Sällskapets Ledamöter i Landsorterna kunde anmodas, at så fort möjligt til committeen insända at exemplar af dem, som hwarjehanda ort brukas, samt hemställte derpå hwarwid denna anstalt förefallande omkostningar komma at godtgöras. Sällskapet, som insåg nödwändigheten för committeen af en dylik samling, bifölle gemast den af Hr Cammar Rådet til detta ändamål [illegible] proponerade, hwarföre äfwen at Sällskapet icke hellre wille underdraga sig [illegible] nad, som til nämnde redskaps hitförskaffande [illegible] kunde åstad, då committeen ägde at utnämna de Ledamöter i särskilte Landsorter, som med denna commission i Sällskapets namn skulle anmodas.

§6

[illegible] och flera [illegible] ligt til allmänt bruk [illegible] recommenderas

Secreteraren anmälte Hr Cammar Rådet, det committeen [illegible] utsatt Lisco [illegible] Gardieran ~~[illegible]~~, [illegible] anledning ~~[illegible]~~ hwar ~~[illegible]~~ committeen [illegible] för Sällskapets räkning [illegible] ~~en sådan~~ model af densamma, samt bestält grimman til dylika Hr Bruks Patron Linder, som förklarat sig willja [illegible] billigaste pris til Landtmännens tjenst hålla at [illegible]

115.

[a]f sådana grimmar här i Staden. Sällskapet kunde [illegible] imat än med tacksamhet [illegible] denna committeens [illegible] wisande, som anmodades, at i god tid så wäl om priset å dessa grimmar, som ock om stället där dessa i Staden til salu kunna warda, samt i [illegible] om denna handel förekomma uti Åbo Tidningen underrätta wåra Landsbröder. *den 1. Febr 1799.*

§7

[illegible] i [illegible] utsatte Professoren Porthan anmälte det [illegible] Holmboms afhandling om [illegible] plantering wara med så mycken [illegible] författad at den förtjente at rum uti Sällskapets handlingar; [illegible] om [illegible] Sällskapet enhälligt godkändes.

§8

[illegible] utsatta anmälan som wäl Sällskapet, at så wäl i [illegible] beskrifning öfwer [illegible] som Kyrkoherden Mollins öfwer Kar[illegible] socken, som Kyrkoherden Mollins öfwer [illegible] åtskilliga nyttiga underrättelser om dessa Socknar; [illegible] så wida ~~dessa~~ beskrifningarne wore efter den af Sällskapet för sådana utgifna plan författade [illegible] Sällskapet med all skäl hoppades at dessa Sinnes [illegible] ledamöter [illegible], sedan de afwärt del af nämnda [illegible] nog, [illegible] så samma beskrifningar full[illegible] ständigare utförda, [illegible] Sällskapet det wara [illegible] ~~för det närwarande~~ at tills widare afbida [illegible] sammar.

§9 *§6. 1. Dec*

[illegible] Kyrkoherden Mollins åtgärd at befordra Potatoes planteringen i Karku, ansåg Sällskapet såsom mycket berömlig, och beslöt at uti bref til honom [illegible] denna förklara sin tacksamhet, äfwen så [illegible], som för hans Patriotiska bemödande, at [illegible] sina Socknaboer om nyttan af de genom Socknens [illegible] stående bröd [illegible].

§10

Kyrkoherden i Pargasfiärd Magister Ehlanders ngjifter [illegible] til 1797 års [illegible] kann Sällskapet wara wäl [illegible] man önskade sig dylika [illegible] flera orter då at sammandrag af dem kun[na] blifwa lärorikt och nyttigt för framtiden.

§11

[illegible] ~~[illegible]~~ Frosteri afhandling, om odjuren i Pudas[illegible] förklarade Sällskapet wara mycket nyttig [illegible] och med den Sal [illegible] författad at den [illegible] skäl förtjenta at rum bland Sällskapets hand[lin]gar.

[illegible] Sällskapet [illegible] [illegible] K. G. [illegible]

§ 12.

tjenliga ämnen til

Sammandraget af uppgifter å Fodfodret vid [illegible] fallande Foderbrist, för Creaturen blef nu upläsit, ~~och~~ hvilket rättadt, efter de [illegible] åtskilliga af Sällskapets Ledamöter derwid gjort, nu lemnades til Hr Professoren Lortham, som [illegible] sig ej allenast at ombesörja om dess öfversättning på Finska språket, utan ock at et anförordnadt antal af exemplar så wäl å Finska som Swenska språket deraf med det första skulle tryckas.

§ 13.

Uplästes Gästgifwaren Krotteri beskrifning öfwer Pargas Socken, anhöll Sällskapet med den noggr[annhet] [illegible] författad, at Sällskapet och [illegible] förklara [illegible] samhet.

(margin: beslöt med [illegible]) ~~skulle för honom~~

§ 14.

Til Revisorer öfwer Sällskapets räkenskaper [illegible] efter flesta rösterna, Herr Assessoren Björkbohm och Hr Kammereraren Paloander.

§ 15.

Af de til Ledamöter föreslagne, nemligen Hof Apothekaren Georgii, Handelsmännerne Haartman, Dahl och Marmontan, samt Hr Öfwer[...]lieutenanten och Riddaren Liljenberg, och [...] Blomström, blefwo ~~[illegible]~~ alla efter förrättad ballotering til Ledamöter antagne, utom Hr Hof Apothekaren Georgii för hwilken flere [illegible] [illegible] [illegible] insamlade, skulle för de antagne Kallelse Bref med det första utfärdas.

Justeradt d. 1. Martii därpå följande

Hellenius.

År 1799 den 1. Martii Kl. 4 eft. midd. sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet uti Dess vanliga samlings rum: Närvarande, Ordföranden Herr Öfverste Kammar Junkaren, General Majoren, General Adjutanten, samt Riddaren och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Orden Friherre Fabian Wrede och et stort antal Ledamöter; Protocollet fördes i Secreterarens frånvaro af Sällskapets vice Secreterare. den 1. Martii 1799.

§. 1.

[J]usterades Protocollet för den sista [S]äll förrättne Februarii.

§. 2.

[F]öreteddes et ifrån Herr Landshöfdingen Friherre Otto W. Ramsay [i]nkommet bref, hvarmedelst han an[tager] kallelsen at blifva Sällskapets [l]edamot och til Sällskapets Cassa in[sän]der Tre Rdr, hvilka tacksamt äro [e]mottagit.

§. 4.

[U]plästes et inkommet anonymt [m]emorial, hvaruti Sällskapet uppmanas at befrämja et allmännare nyttjande af den för menskligheden så [g]agneliga Koppympningen. I anledning

Patron Bengt Magnus Björkman insändt til Sällskapet [illegible] [illegible] R. G. M.

ledning hvaraf, och som vid Koppor-
nas mot Staden gjorde framfart [...]
Koppympning därstädes åter börjad [...]
hvarvid äfven den förmån blifvit de[...]
fattigare Stadens Invånare tillagd, at [...]
an någon afgift få låta ympa sina
barn; men det dock vore at befara, [...]
de af inrotade fördomar skulle [...]
tilförene afhållas ifrån at betjena [...]
af sådan Herrar Medicorum patrio[...]
välvilja; så ansåg Sällskapet nödigt, [...]
Berednings Utskottet skulle i samråd
med Herrar practiserande Läkare i Sta[...]
samt Församlingarnes Presterskap i de[...]
ta ämne öfverlägga och gifva förslag [...]
dre understödja den anstalt, som til än-
damålets befrämjande kunde finnas
tjenligast; samt angående hvad som k[...]
de vara at tilgöra i afseende å Kopp-
ympningens allmännare antagande
i Landet, med sit utlåtande til Säll-
skapet inkomma.

§.4.

Ordföranden i Berednings Utskot-
tet Herr Rector Magnificus Professor
Bothan anmälte til Sällskapets om pröf-
ning et ytterligare ändradt och öfverseedt
project til Sällskapets Belönings Medaille
hvilken borde blifva af vid pass et Rik-
dalers styckes storlek, och hvars åtsi[...]
skulle

skulle komma at bestå af Kongl. Maj:ts Bröst-
bild med vanlig öfverskrift, men frånsidan
föreställa enahanda symboler, som Säll-
skapets Sigill, med påskrift Kunskap och
Drift och på Finska Taito ja Toimi: i
anseende hvartil nådigt blefve at til fram-
tiden hafva tvänne stämplar. Säll-
skapet hade emot detta project intet at
ändra; dock skulle om den tilverkande(?)
stämplarne erforderliga kostnaden m. m.
närmare rådplägas med någon Medailleur
i Stockholm innan den verkställighet [...]
[...]ende besörjas; och lofvade Herr Rect. Magn.
Prof. Bothan at härom anmoda Sällskapets
[...]alde Secreterare Herr Doctor Ruhström(?).
Äfven som Kongl. Sällskapets Ordförande
Öfverste Kammarjunkaren m. m. Herr Baron
Wrede benäget åtog sig at hos Konungen,
då Sällskapet derom i underdånighet
anhåller, söka utvärka så väl nådigt bi-
fall för Sällskapet at låta slå en sådan
medaille, som och tilstånd at låta dem,
som Sällskapet kan finna förtjente
til en sådan belöning, få bära denna
medaille å bröstet.

den 1. Martii 1799.

§.5.

I anledning af Insända och Vederbörli-
gen styrkta Syne-Instrumenter öfver Näm-
demannen och Skatte Bonden Gabriel
Samuelsson Luopas ifrån Jalasjärvi
by af Ilmola Socken, samt Frälse Bon-
den

Patron(?) Bengt Magnus Björkman insändt
til Sällskapet [...] Rikdr. R. G. M., [...]

den och Nämndemannen Johan Johansson
till Koppelstrands ifrån Dorgas socken
da upodlingar och visade drift i Läns
skötseln, blef, på Beredning Utskottet
tillstyrkan, beslutet at til desse Dannemän
man en Belönings Medaille skulle, såsom
ofvan omformälte anstalt kunnat hava
ma tilverksställighet, aflämnas för at til
tecken af Sällskapets aktning bära på
Bröstet.

§. 6.

Såsom någon upmuntran för Bokhållaren
Blomström för hans Mechaniska inventioner
upfunne til lättande af hvarje handa
de arbeten m. m. och för at tillika sätta
Sällskapet i tilfälle, at göra dessa inventioner
ventioner allmännare skadde, beslöts
uppå Berednings Utskottets tilstyrkan
at för Sällskapets räkning upphandla
de af Blomstrand upfundna machiner,
hvilka af Herr Öfverdirecteuren Alfvin
i en inlaga nad och nu upläst Pro Memoria
ria voro specificerade och priserne på
hvarje piece utsatte bestigande sig til
en summa af 62 R:dr utom hvad förden
del i Transport kostnad kan utgå.

§. 7.

Å Berednings Utskottets vägnar
mälte det Ordförande, at af de til Sällskapet
skapet af Herrar Majorerne och Riddare
Carl Joh Amnoff och Wentz. Fredr Roos
Kiritz

Kiritz, samt en anonyme, under namn
af Öfre Pojka, insända afhandlingar
hade i synnerhet Herr Majoren Amnoffs
noffs Jemnöts innehålla flere intressante
ressante anmärkningar uti åtskilliga
liga delar af hushållningen, af
hvilka framdeles kunde göras nyttigt
bruk; och at jemväl de öfrige förtjenade
de at bevaras. Sällskapet beslöt at
emellertid dessa handlingar tillika med
den af Herr Kyrkoherden Magister
Henric Alelius insända beskrifning öfver
ver Kronoby socken skulle til nästa
allmänna sammankomst blifva liggande
gande på Bordet, på det hvar och
en, som sådant åstundade, kunde
hafva tilfälle at dem läsa.

Dent. 1. Martii 1799.

§. 8.

Upläste et af Berednings Utskottet
författadt project til blifvande Stadgar
för Sällskapet; och beslöts at det tills
vidare skulle blifva liggande på Bordet
del och Sällskapets Ledamöter äfven
vid de enskildte sammankomsterne
sterne gifvas tilfälle, at det samma
genom läsa, för at kunna dervid
göra sina anmärkningar.

§. 9.

Patron[?] Bengt Magnus Björkman insändt
til Sällskapet [?] Rikdag R. G. M., f[?]

§. 9.

Herr Assessoren Björkbom och Herr
Cammereraren Calkvander anmälte
att vid den af dem anställda revision
öfver sällskapets Räkenskaper för
det näst förledna året, de funnit
dem til alla delar riktiga.

§. 10

Å det Nyligen här i Staden Inrätta
Läse sällskapets vägnar anhölt Herr
Prof. Magn. Professoren Porthan at Kon
Hushållnings sällskapet ville tillåta
benämde Läse sällskap hvarje Onsdag
och Lördag ifr. Kl. 4 til 7 eft. midd. at
samlas i Kongl. sällskapets rum,
emot det at Läse sällskapet för en
sådan thy lemnad förmån, skulle
til Kongl. Hushållnings sällskapets
Cassa erlägga en viss afgift, hvar-
om öfverens kommas kunde,
samt särskildt besörja om nödig
betjenings aflönande ved och wär-
ma, m.m. hvilket han skötts til
Finance Utskottets utlåtande,
hvarefter sällskapet vill sig här
öfver närmare yttra.

§. 11.

Ballotterades öfver de den 1. Nästl.
Februarii

ebruarii til Ledamöter i Sällskapet
ördslagna Herrar Nämligen: Herr Ma-
en ~~och Ridd~~ Öfverst Joh. Gripenberg, Hr den 1. Martii 1799.
pitainen Gustaf Schildt och Hr Com=
inistern Joh. Grahn i Hauho; Herr
onomie Directeuren och Handelsman=
n Gustaf Borgström i Borgå; Hr Stads-
ysicus Licentiaten O. B. Rosenström i Hell=
gfors; Hr Lieutenanten Abr. Arv. Fin=
nberg i Nagu; Hr Capitainen ~~och Ridd.~~
inh. Krabbe i Lojo; Hr Lieutenanten
ller Schatelovitz i Lojo; Hr Capitain
h Burtz, och Hr Kyrkoherden Magr
enric Gust. Borenius i Somero; Hr Kam=
Cammereraren Carl Cavander i
ockholm; Herr Kyrkoherden Magr
isten Joh. Tolpo i Sagu; Hr Capitai-
en Gust. Fredr. Segerstedt i Sahalax,
och Hr Comministern Carl Fredr
enbäck i Hormå Capell af Lappo
rken i Österbotten: och blefvo alla,
dom Stads Physicus Rosenström, til
Ledamöter af Sällskapet antagne.
I följe hvaraf för dem vanligt
Kallelse bref skall med det första
tilfärdas.

§. 12.

Patron Bengt Magnus Björkman insändt
i Sällskapet gelettes Rikdag R. G. M. ~~[illegible]~~

§. 12.

Till Ledamöter i Sällskapet föreslogs följande: namn; af Herr Acad. Magn. Professoren Porthan, Kyrkoherden i Pernå by Herr Magister Henric Aulin; af Herr Prosten Gabriel Ring, Majoren vid Nylands Infanterie Hr. Claes Fredric Munk i Wichtis, och Assessoren samt Regements Fältskären Hr. Sven Magn. Schierbeck: och af Herr Handelsman Christ. Mielmerus, Cooperdie Capitainen Henric Wahlström i Uskela: öfver hvilka Herrar vid Sällskapets nästa sammankomst Ballottering skall anställas.

W. Winge.

Åhr 1799 den 1 April sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ledamöter, uti dess wanliga Samlings Rum. Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare, Magistern Olof Wadelius.

den 1. April 1799.

§1.

[Fr]ånvarande till ordinarie Ordförandens [Herr] Generalen Öfversten Kommendör [...]karen Riddaren och Commendeuren af alla Kongl. Maj:ts Orden Högwälborne Friherre Fabian Wredes afflyttning [fr]ån orten till Swerrige, skred Sällskapet till wahl af Extra ordinarie Ordförande för detta sammanträde, då wid [rost]sedlarnes öppnande och uppräk[nin]g [be]fanns Rösterna tillfalla Hans Öfwer[...] och Riddaren Hjelmstjerna, som [...]troge deraf ~~[illegible]~~ Ordförande Sätet [in]toge.

§2.

[Sä]llskapets Secreterare gaf tillkänna at [ef]ter Sällskapets förordnande under den [...] November, hade wid tillfället af förra [...]warande åhrs Stagnerings Tings i [illegible] [...]ter slutad [illegible] Predikan, uti en ansen[li]g folkmängds öfwerwaro, den Belöning [...] Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet [...]tslagit at skulle tillfalla, åboen Thomas [...] Mattsson Lassa ifrån Wahnia, bewist den [...] tillstånd efter att till [illegible] [...]ut Tal af uppmuntring till allmänheten at [föl]ja Thomas Mattssons Efterdöme uti Hushålls[...]ighet och arbetsflit.

§3.

Secreteraren anmälte widare, at Herr Bruks [P]atron Bengt Magnus Björkman insändt [t]ill Sällskapet [illegible] Rikdag R. G. M., [illegible]

at såsom Ränte[illegible] icke ansees för den årsbe-
~~intendse~~ af gift Herr Bruks Patron bo-
såsom Redamat til Sällskapets Cassa
aflemnar, och skulle Herr Bruks Patron
derföre betackas.

§ 84.

Sedan gaf Secreteraren tilkänna, at Herr
Professoren och Riddaren Schönberg, Herr Kam-
Secreteraren Krogius, och Herr Banco Commi-
ssarien Caewander, uti ankomne Bref [illegible]
tagit Sällskapets Kallelse til Ledamöter.

+ såsom Herr Häradshöfdingen [illegible], som tienlis til Sällskapets Cassa aflemnat Tolf Riksdaler.

§ 85.

Dernäst anmälte Secreteraren at fram-
ledne Biskoppen Hartmans Enka, som
borna ~~[illegible]~~ Eleonora Elisabeth de la Myle hade til Sällska-
pets Cassa försänt en Summa af Femtio
Riksdaler uti Riksgälds Sedlar, at til förestå-
ende behof användas; och beslöts at i Sällska-
pets namn tacksägelse Bref til Enkefrun
skulle afgå.

§ 86.

En föredrog Secreteraren huru som uti
dess namn af Carl Mandelgren [illegible] en
handling rörande hindren för Swenska [illegible]
[illegible] inkommit: och at Herr Borg-
Rådet Norberg genom Herr Professoren
Gadolin [illegible] Ritning til en
Brännvins pannas Inrättning, jemte be-
skrifning; hvilka handlingar Sällskapet
öfverlemnade til Beredningsutskottet.

§ 87.

Ordföranden i Beredningsutskottet Herr
Professoren Bonsdorff anmälte, at Be-
redningsutskottet, uti [illegible] samman-
träde föredragit det remitterade ären-
det, och i anledning af det til Berednings-
utskottets utlåtande öfverlemnade Memorial
angående Koppympningens befordran
hos [illegible] i Staden och på Landet
hade utskottet vid sakens öfvervägande
funnit [illegible] hinder ligga deruti at
ge anstalt i vägen, för utan hvilka
[illegible] föga hopp vore, at den

til allmänt antagande skulle kunna befordras.
[illegible] rådande fördomen om wådeligheten
och otillbörligheten af koppornas [illegible]
fortplantande på Barnen,
den kostnad och olägenhet, större eller
mindre, hvaraf saken föreställer sig vara
[illegible] förenad.
[illegible] skrift på kommit folk, ogerna åtskilliga
[illegible] å landsbygden, eller [illegible]
[illegible], biträde ej utan [illegible] kan
[illegible], åt hvilka denna förrättning
[illegible] tilit kunde anförtros.
Hvad den första punkten vidkommer, ha-
[illegible] utskottet holjet före, at denna så väl som
[illegible] alla andra fördomar, icke med en häftig
[illegible] [illegible] och efter hand kan
[illegible] [illegible] [illegible] och ofta förnyad
undervisning med stöd af [illegible] föreställ-
ningar förenade, i synnerhet, när dessa kom-
[illegible] ifrån ansedda och väl ~~[illegible]~~ trodde personer
[illegible] omsider skall densamma [illegible]. Båtnen (...) skicke
[illegible] ej allenast Ståndspersoner, utan ordinärt ofta
[illegible] efter båtningen allmogens Exempel inom framförde dem
[illegible] eget land, och föreställningen om sidorne om
[illegible] många tusende Barns derigenom
[illegible] [illegible] räddning ifrån död och sjuk-
[illegible], samt på den andra om den ~~[illegible]~~
[illegible] förfärliga förödelse, denna sjukdom förorsakar,
[illegible], då til Exempel åhr 1739. enligt Kyrko
Tabellerne, blott inom Borgå Stift, in-
emot 3000 barn, omkommo i Kopporne,
[illegible] kraftigt inskärpande af föräldrarnes
[illegible] samvetsplikt i denna delen, samt den
[illegible] förebråelse de böra giöra sig, då så många
[illegible] oskyldiga och dem nära angående lif, genom
[illegible] deras oförståndiga betänkeligheter, emot upp-
[illegible] [illegible] [illegible] råd och varningar, uppoffras
[illegible] de förhindra, at til deras räddning
[illegible] vidtaga ett så välsignat medel, som för-
[illegible] synen dem erbjuder. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~, måste
[illegible] oförtlegen omsider giöra intryck.

den 1. April 1799.

i sådant afseende tillstyrkte Beredning[s]-
utskottet, at en högst välgörande afhand-
ling och uppmuntran å Sällskapets väg[nar]
författas på de grunder, som be-
memorialet innehåller, skulle i öfver[sätt]-
ning införas och tryckas; så och til[l]
Herrar Landshöfdingar, som Herrar
Biskopar och Domcapitlen, at de för[...]
genom allmänna kungörelser ta[...]
tes kraftigt uppmuntra allmogen [...]
denna hushållningens ansats vidtag[a]
de; och de sednare genom bref till
Presterskapet värka derå at vid sådan[a]
kungörelsers uplåsande såsom och vid
andra tjenliga tillfällen i möjeligaste må[t]-
to, lemna folken sina uppmuntringar
och underrättelser. Och i anseende t[ill]
2. och 3. punkten, hemställde utskottet om
icke Sällskapet skulle finna nödigt at
fasta ett premium af Tjo Riksdaler till hwar-
jem, som kan vederbörligen bestyrk[a]
at han af många bäkare, hvarlt halat, at
genom Kopporna och sedan i orten, der ko[pp]-
ympningen, ännu ej blifvit vidtagen
lyckeligen ympat och vårdat minst 25.
Barn. Sedan skulle vid sedermera
bibehålla sig och fortplantas, hvarpå o[ss]
boken allmänt vetterligen gifver et[t]
märkeligt bevis.
Efter öfverläggning i detta ämne, antog
Sällskapet i alla delar Beredningsutskot-
tets tillstyrkande, såvida om ingen
denna Kustväg Menniskolif kunde rädd[as]
kostnaden borde räknas för ganska va[l]
använd och vidsträckt blifvande hus-
hållningen i vårt land till stor båtnad.

§ 88.

Som den 1. Maij hwart instundade då [...]
nie frågor, enligt Sällskapets Stadgar, s[kall]
nu som den 1. November komma fram-
ställas, hade Beredningsutskottet lyck[...]

at den af Herr Probsten Rydman uppgif-
ne fråga om bästa sättet at med minsta förspill-
ning och kostnad, inberga torka och tröska Spannmål,
för hvars besvarande han utsatt premium, den
då borde ~~[illegible]~~ kungöras, at besvar[as] den 1. April 1799.
ingar innom den 1. September 1800. och
var utskottet af den tanken, at tillika
uppfinningen borde göras bekant, at Herr
Probsten Rydman till Sällskapets Cassa
lemnat belöningssumman, i hvil-
ket det tyckte, Sällskapet till dess
delar ~~[illegible]~~ antog och fastställde samt
sin verkställighet tillagde Secreteraren.

§ 89.

Sedan undertecknad Sällskapets Secreterare
under sin embetes resa till Savolaks [illegible] + af sjölan-
gen, ytterligare underrättat sig om nitiska bruk
det företag, hwarföre Bönderne hans Eric utstäppning
son Kahanen, Matts Thomasson Myl-
lynen Johan Mattsson Matalamäki och
Johan Simonsson Buranen från
Säckäramäki by och Wytasari sokn
blifvit till erhållande af premium recom-
menderade, så hade Beredningsutskottet
förordat detta ärende, och tyckt at till dessa
Bönder, som ehuru ganska fattige, dock nedlagt
i orten owanlig och gagnelig möda på
ett arbete som förtjenar särdeles å denna
slag ~~[illegible]~~ bort och i detta ovaltivenda
land, all uppmärksamhet och uppmun-
tran, ~~[illegible]~~ skulle gifvas, såsom ett understöd
til arbetets fortsättande. Trettio Tre
Riksdaler sexton skilling eller åtta Riksdaler sexton
skilling åt hwarthera. Och som K. F. Hushålls
Sällskapet med särdeles nöje inhämtade detta
berömliga åboars berömmeliga företag i od-
lingsvägen så beslöts at dem skulle tilldelas
berörde summa genom Förhandlingarnes Ca-
ssa, i allmänna Tidningarne kungöras, dock så at efter
Sällskapets förut vidtagne beslut, afsen

teligt kungjörande häraf, anstås til den 1. Maj näst kommande.

§10.

Sådana Boskaps Sjukan, som förledne sommar i flere orter af Helsinge=domme undtog genom Yttring någon Boskap, efter inlupne säkra underrättelser denna skulle i orterne fortfara och till befarandes vore, at denna tid kommande sommar med ännu större hastighet ~~skulle~~ borde utbrista; så har Beredning=utskottet hållit före at ~~[illegible]~~ såsom af ven förr hos Sällskapet varit påtänkt en underrättelse och Beskrifning om denna Sjukdomens kännetecken och Botemedel deremot borde uppsättas och på finska samt svenska Språken tryckas, och utdelas till allmogens tjenst i landsorterne. Sällskapet gillade i alla delar Beredningsutskottets tänkesätt och förbehöll denna skrifvelse för Landtmannen at blifva kort, enkel och tydelig, och beslöt derhos at från orterne skulle infordras nödige upplysningar och underrättelser om beskaffenheten och fördelen det af den sednaste sommarens gångse Boskaps Sjukan och hvad Bote medel allmogen deremot tillgripit; hvarom Secreteraren lofvade Correspondera.

§11.

I anledning af hvad, nyss framledes wäke, af Sällskapets beständiga Secreterare, inom utskottet, har blifvit förr varit öfverlagdt*, men i projectet till Stadgarne ej kunde upptagas, har Beredningsutskottet vågat, till Sällskapets ompröfvande om icke med denna Sysslas bestående såsom varande af en ifrån de öfriga och ambulatoriska Embetens inom Sällskapet, aldeles skiljaktig beskaffenhet, borde en egen Methode följas. Det kunde hända at en person till denna ~~Syssla~~, som förr bredde så många fördelaktiga Insigter och Egenskaper, ~~[illegible]~~ Sällskapets fördelar, ~~[illegible]~~ ymnigt på hufvudsakeligen kom at bero af alltid inom Sällskapet skulle at tillgå och alla af Sällskapets Ledamöter känna ~~i~~ tillfälle at med vederbörlig säkerhet döma om de personers insigter, som dertill kunde komma i fråga. I anseende dertill Beredningsutskottet föreslår at Electores af Sällskapet utses, som föreslå 3 personer med yttrande om deras förtjenster till Sällskapets wäl. Hvaraf sedan förslaget hos Sällskapet hvilat någon betänketid, Secreteraren på vanligt sätt af Sällskapet utses och förordnas. ~~[illegible]~~ detta ämne, stadnade Sällskapet i det beslut, at låta widare öfverläggning härom bero, tills dess Stadgarne för Sällskapet, som är under öfverseende och omarbetande kommit under öfverläggning.

* gemensamt med Herr Professoren Porthan å

den 1. April 1799.

§12.

På ansökan fick Knif=Smeden Bergström företräde och uppvisade åtskilliga af honom förfärdigade Ståhlarbeten samt tillverkning af Turkiska Damaske Sabel Klingor och förfärdigade Brukband, ackommodande(?) öde och mästerligt arbetat, hvarjemte han ingaf en skriftelig berättelse om sättet förr framdeles till finare Smiden, hvilken öfverlämnades till Beredningsutskottet

tet, at sedan Bergström efter omständigheterna derföre blifwit återkallade hwad med hans Tacksägelse till Sällskapet inkommit war.

§ 13.

Slutligen skred til ~~walet af ledamöter~~ [redacted] Ballotering öfwer de uti Januari och Februari samt til Ledamöter den 11. nästl. Martii blifwit föreslagne, nemligen Herr Kyrkoherden M. Henric Achrelius i Kimito; Majoren wid Nylands Infanteriet Herr Claes Hans Munck, Assessoren och Regements Qvartermästaren Herr Sven Magnus Schulbeck, samt Coopwardie Capitainen Herr Henric Ståhlström, de der genom justeradt bifall til antagne utföll, hwarmedelst deras Callelse Bref at utfärdas.

In fidem protocolli

Olof Wadelius

Åhr 1799. den 1. Maji sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets ledamöter uti Sällskapets wanliga Samlings Rum. Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare Ledamoten Olof Wadelius. den 1. maij 1799

§ 1.

Såwida Ordinarie ~~Ordföranden ...~~ förut i protocollet ~~anmärkte hinder~~ om frånwarande skred Sällskapet til wal af Extra Ordförande efter ~~denna gången~~ och efter namne Sedlarnes öppnande flesta Rösterne tilfallit Herr [redacted] Biskopen Professoren och Commendeuren af Kongl. Nordstjerne Orden Doctor Jacob Gadolin, som följaktel. Ordförande Sätet intog.

§ 2.

Secreteraren gaf tilkänna, at Herr Kyrkoherden Borenius och Herr Commissarien Steenbeck uti ankomne Swars Bref antagit Kallelsen at såsom Ledamöter i Sällskapet deltaga.

§ 3.

Sedan uplästes en af Krono Befallningsmannen i Halikko härad, Herr Fredric Wilhelm Tillman insänd underrättelse om Boskaps Sjukdom derstädes, och öfwerlemnades densamma til Berednings Utskottet, som har befallning at besörja utgifwandet af underrättelser och Råd til denna Sjukdoms botande.

§ 4.

Ordförandens i Berednings Utskottet Herr [redacted] Rector Magnificus Professoren Porthan, anmälte at Herr Bergsrådet Norberg, hade insändt en Ritning jemte tilhörande Beskrifning, på en fördelaktig Brännwins Panne Inrättning, och hade Berednings Utskottet tyckt, at

den samma borde få ett månatl. Sällska-
pets framdeles utgifwande handlingar
Ehuru Sällskapet detta tillstyrkande
fall, som komma dess Handlingar at
emedlertid förwaras.

§85.

Manufacturi Smeden ~~Kirstoffed~~ Bergströms anm-
älan at äga någon särdeles kunskap angående
de Stålgjörnings förädlingen hade Beredning
utskottet efter Sällskapets tjänvägande för-
hast och tyckt at då Sällskapet tillförene
tyg[?] vore uti tillfälle at pröfva gagne-
lighetere och värdet af hans förmenta kun-
skap, ansågo derwid icke vore at tillgöra
än om Sällskapet ville gifwa Bergström
som nu flyttar til Swerige någon Recom-
mendation at komma i tillfälle sin
ägande kunskap för kongl. Bergscolle-
gium [illegible] eller Järn Contoiret ådagalag-
ga til den uppmärksamhet de kunde
pröfvas förtjena.

Detta tog Sällskapet under öfwerwägande
och beslöt, at Sällskapets Ledamot Herr
Berg Rådet Baron Hermelin uti Bref
skulle anmodas, at efter inhemtad un-
derrättelse om värdet och gagnet af
Bergströms ägande kunskap om Stålets
förädling, recommendera honom til
den hugnad han kunde förtjena. Dock
som en dele Ledamöter ansågo Bergström
i anseende til dess visade skicklighet vid
Chirurgiska Instrumenters förfärdigande
förtjena någon belöning i penningar,
men andre åter tyckte honom som nu
flyttar ifrån landet, icke widare kunna
~~[illegible]~~ äga skäligt anspråk på belöning
för ett yrke som han utom landet [illegible]
teras [illegible] och hwaraf han redan beswikit [illegible]
[illegible] dess uppmärksamhet at [illegible]
[illegible] [illegible] Sällskapets föreskrif och
~~[illegible]~~ uti hwilketdera icke skulle [illegible]
at [illegible], så skred til omröstning [illegible]
dess Secreterare, då pluraliteten [illegible]
[illegible] öfwerskott [illegible] til befalla

för belöningen i penningar åt Bergström
och hänsköt ~~[illegible]~~ Sällskapet, ~~[illegible]~~ til Beredn-
ings utskottet at inkomma med utlåtan-
de om beloppet, af den belöning Berg-
ström kunde förtjena. d: 1. Maij 1799.

§86.

Herr Rector Magnificus Professor Porthan
anmälte, at af de til Beredningen utskottet
Remitterade ärenden hade utskottet för
hast [illegible] Handaplanlän[?] [illegible]
[illegible] tillika med ett [illegible]
[illegible] Memorial ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] belönande [illegible] tyckt, at dess
[illegible] til Ledamöternes kun-
skap böra på bordet.

§87.

Widare hade Beredningen utskottet för
hast Syne Instrumentet å [illegible]
[illegible] Hemmans lydande under [illegible]
Kulla gård i Seuala Sokn öfwer det
~~[illegible]~~ Stenhus Byggnaden Bonden
Johan Mattsson derstädes förrättat, och
tyckt at Johan Mattsson til någon belöning
[illegible] derföre skulle vara benä-
gen; men ansåg Sällskapet wid Hand-
lingarnes uppläsande inhemtade, at Syne
förrättningen icke var inrättad på sätt
Sällskapet uti dess allmänna Kungö-
relse under den 2. April 1798. föreskrif-
wit, ansåg Sällskapet sig icke kunna
denna belöningsansökning til widare pröf-
nings upptaga.

§88.

Uthaget til Instruction för Stadsmästa-
re som Beredningen utskottet hafwa
[illegible] arbetande uppläses och beslöt Sällska-
pet, at det skulle fogas til de öfriga
Handlingarne angående Stadgarnes
öfwersedande rättande och förbättrande
samt tillika och på en gång komma under
öfwerläggning til fastställande.

§89.

Herr Rector Magnificus Professor Por-
than anmälte widare, at enligt ~~[illegible]~~

förd Brefväxling angående den tilltänkte Medaillen, hvars pregelen för en sådan skulle komma at kosta 333 [illegible] Riksdaler Banco Species, och ändå icke af den uppgifna Medaillens Professor [illegible] Grandelle skulle förfärdigas inom ett års förlopp. Vid sådan beskaffenhet och då Sällskapets fond för det närvarande icke medgaf en sådan kostnad: och hvad Sällskapet upptäcka [illegible] kunde icke [illegible] kalla [illegible] Medaille eller [illegible] kunde uppfylla afsigten med en egen Belönings penning, fant Sällskapet godt at tills vidare och efter inhämtade närmare underrättelse från Herr Professor Porthan i visst [illegible] lofvade [illegible] förskaffa låta med slutelig åtgärd i detta ämne bero, och emedlertid instälta alla befattning af Medaillen, [illegible] Herr Professoren lofvade [illegible] verka.

§10.

Sällskapets Skattmästare Herr Cammar Rådet Winter, anmälte, at Herr Ryttmästaren Välborne Michael Kifinger genom Herr Majoren och Riddaren Reuterskiöld till Sällskapets Cassa inlemnat 250 Riksdaler, at användas till Potates planteringens befrämjande i Skalis Socken af Åbo Lähn; och uppå det Ordförande Herr Biskopen [illegible] Gadolin å Sällskapets vägnar anmodade Herr Majoren och Riddaren Reuterskiöld närvarande, at till Herr Ryttmästaren frambära Sällskapets tacksägelse och erkänsla för dess patriotiska medverkan, öfverlemnande Sällskapet till Beredningen utskottet at inkomma med utlåtande huru detta medel förmonligast kunna användas, till ändamålets befrämjande.

§11.

Uplästes Expedition till framställande af den uti protocollet för den [illegible] April om [illegible] d. 1. Maii 1799.

den 8. §. förekomne och af Herr Professoren Kydenius [illegible] frågan om bästa sättet, at med minsta förspillning och kostnad, inberga, torka och tröska Spannemålen, hvarvid af Sällskapet ingen tid var at spillas och kommo följdes at till allmän kunskap i Tidningarne införas.

§12.

Herr Professoren Tengström inlemnade en afhandling om Potatis Sjukdomar, till förekommande i Österbotn, hvilka och öfverlemnades till Beredningsutskottet, at med utlåtande deröfver till Sällskapet inkomma.

§13.

Sällskapets Skattmästare Herr Cammar Rådet Winter ingaf förslag öfver lagsenare tillstånd för [illegible] quartalet af Sällskapets andra åhr, eller febr: Mart: och april månader, detta åhr slutande sig Behållningen till Tredje quartalet, hvaraf emot Sexprocents Interesse är utlånt Ett Tusende Riksdaler och Contant i Cassan [illegible] femhundrade sjutton Riksdaler [illegible] som anteknades.

§14.

Enligt behörigt förslående till ledamöter i Sällskapet, blefvo efter förutgången [illegible] föreskrifven omröstning [illegible] följande Herrar och Män till Ledamöter antagne, nemligen Herr General Majoren, Konungens General Adjutant och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Stora Korset Välborne Carl Gustaf Ehrensvärd, Herr Majoren och Riddaren Välborne

Carl Wadenstjerna, Herr Majoren
och Riddaren Wälborne Adolph
Henric von Essen, Apotecaren Jo-
han Swahn i Jacobstad, Herr Capitain
Berendt Alexander Aminoff på Tulii,
Kongl. Secreteraren och Post Com-
missarien Carl Fredric Holm, Her-
ren Borgmästaren Johan Nicolaus Ti-
man från Gamla Carleby, Her
Tullförwaltaren och Krono Be-
tjeningsman Bror Ulric Hallfolk,
Herr Commissions Landtmätaren
Gustaf Adolph Lidén och Probsten
Collega i Helsingfors, kommenderades
följaktligen Kallelse Bref at ut-
färdas.

§15.

Då Sällskapet om Fullmägtigen skulle
skrida till wahl af ordförande och
Ledamöter i Beredning och Oecono-
mie utskotten, fant Sällskapet gör-
ligt stadga, at först deras utom Sec-
reteraren och Skattmästaren i Jor-
dmöter i förordna utskottet borde
jag.

§16.

Wid wahl till ordförande för tiden
deras detta år och till den 1 Näst-
kommande November, utnämn-
des Herr General Majoren, Landshöf-
dingen och Riddaren af Kongl. Svärds
Orden, Wälborne Ernst Gustaf
von Willebrand, flesta rösterna.

§17.

Sedan wardt till Ledamöter i Bere-
dnings utskottet Herr Öfver Directö-
ren Alving, Herr Doctoren Bäck,
Herr Professoren Gabriel Eric Hart-
man, Herr Professoren Gustaf Gad-
lin, Herr Professoren Tengström

d. 1. Maij 1799.

Herr Professoren Tigerstedt, Herr Maj-
oren och Riddaren Reuterskiöld, Herr
Lagman och Riddaren af Wasa Orden
Synnerberg, Herr Landshöfdinge Rådet
Trapp och Herr Professoren Johan
Gadolin; hwilka jämte Secreteraren
och Skattmästaren, således utgjöra
Beredningsutskottet.

§18.

Till Ledamöter uti Oeconomie utskot-
tet wordo, Herr Professoren Hellenius
Herr Assessoren Bonsdorff, Herr
Carl Fredric Bremer, Herr Mickel
Hisinger, Herr Hof Rådet, Rådet och
Riddaren Samuel Ehrenmalm &c
Academie Secreteraren Ahlman,
Herr Domprobsten Cawander
Herr Öfversten och Riddaren Hjelm-
stjerna, Herr Assessoren Gaddelin
och Herr Handelsman Kock, hwilka
jämte Secreteraren och Skattmästaren
utgjöra Oeconomie utskottet.

§19.

Fullmägtigen anmodades Secreteraren
at gifwa Herr General Majoren och
Landshöfdingen von Willebrand till-
känna Sällskapets wahl till ordförande;
hwarefter och då inga flere ärender ic-
ke woro, at å denna Sällskapet åtskildes at
lopa.

In fidem protocolli
[illegible]

Åhr 1799. den 1. Junii sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ledamöter, på dess wanliga Samlingsrum; protocollet fördes af Sällskapets Secreterare [illegible] Wibeling.

§1.

Herr General Majoren Landshöfdingen Riddaren af Kongl. Swärds Orden, Wälborne Ernst Gustaf von Willebrand, hwilken den 1. Maji sidstl. blef walder till Ordförande hos Sällskapet för nästwarande halfva åhr eller till 1. nästkommande November, intog efter en kort Compliment till Sällskapet Ordförande sätet, hwarefter följande ärender föredrogos.

§2.

Secreteraren anmälte at Herr Kyrkoherden Bergroth i Iskales, uti skrifwelse af den 9. Maji gifwit tillkänna at Iskales Sockne Män fått emottaga de [illegible] potates som Sällskapet låtit tilhopa och Soknen till skänks gifwit för at befrämja denna nyttiga matvara, och har Herr Kyrkoherden lofwat at sörja utdelningen.

§3.

Sedan upläste Secreteraren en af Herr Cronobetjenten Edman från Tecke[illegible] Sokn insänd förteckning på kreatur som genom skadedjur blifwit dödade, [illegible] remitterades till Beredningsutskottet.

§4.

Widare föredrog Secreteraren Handlingar rörande de uppodlingar Bönderne och Bröderna Christer, Erik och Jöran Rijsti[illegible] från Björnila by af Kirchovan[illegible] Capell af Heinola hafwa förrättat och hwarföre de till ehjon högkomst och belöning [illegible] anmälte; hwilka handlingar Sällskapet remitterade till Beredningsutskottet at sig med utlåtande inkomma.

den 1. Junii 1799.

§5.

Under omslag inkom en till Sällskapet ställd anonymt project till Stadgar för Sällskapet, som fogades till de öfriga projecter i detta ämne. Och [illegible] Sällskapet till förekommande af [illegible] i detta ämne, det Ledamöterne som ärnade [illegible] Project till Stadgar borde inom 14 dagar härefter hos Ordföranden i Beredningsutskottet sig deröfwer anmäla, [illegible] widare framlemna, [illegible] delaktighet deraf; hwarefter desse Ledamöter inom den 1. Aug. nästkommande borde till Beredningsutskottet hafwa aflemnat desse tankar, hwarefter Utskottet så widt möjeligt wore, borde till den 1. påföljande September vara [illegible] at föredraga Sällskapet så ordnadt project, hwarom Beredningsutskottet [illegible] sig förenat som de öfriga parter kunde finna, på det at Sällskapet wid Högtids dagen den 1. November kunde skrida till Stadgarnes fastställande. Och [illegible] till Ledamöterna widare underrättelse anslag [illegible] å dörren till Sällskapets Samlingsrum Klubbdagarne.

§6.

Likaledes inkom anonymt tre Memorialer, angående potates planteringens befrämjande och utwidgande i landet, [illegible] angående Byskolhållning [illegible] [illegible] Storkars inför [illegible] till landet, hwilka Memorialer remitterades till Beredningsutskottet at med utlåtande derföre inkomma.

§ 7.

Ordföranden i Beredningsutskottet Assessor Directeuren Alving gaf tillkänna, at utskottet förehaft til pröfning de projecter som inkommit til förbättringar och underrättelser angående Boskaps Sjukdomars kännetecknande och botande, [illegible] til tjenst och handledning af Herr professoren Hartmans i afhandling [illegible] med Herr professoren [illegible] [illegible] [illegible] projecter [illegible] utgifvas. Men som Sällskapet ägde, at någon [illegible] [illegible] om, så åter förvi[illegible] [illegible] til Beredningsutskottet at sedan någon granskning och rättelse [illegible] skedt, besörja, at med första denna afhandling wärder til trycket befordrad, samt i wår [illegible] [illegible] på Svenska språket och [illegible] på finska språket [illegible] [illegible] Församlingen i [illegible] utdelte.

Och som härvid hos Sällskapet i [illegible] [illegible] kom, at [illegible] trycken kunde til besparing för Sällskapets Cassa vinnas någon [illegible] [illegible] som aldeles [illegible] gon dels besparde Tryckningskostnaderne, så hade Sällskapet til Oeconomie utskottet, at i detta afseende för en framtid afhandla med Boktryckaren, och Sällskapet sedan [illegible] förslaget och utgången underrättelse meddelas.

§ 8.

Sedan anmälte Herr Assessor Directeuren Alving, at Beredningsutskottet stadnat i den tanka, at de [illegible] [illegible] Herr Hyttmästaren Hisinger föreslagit til planteringars beskaffande uti Skolor [illegible] borde användas til uppköp af potater och utdelande ibland Sockne [illegible] hvarigenom efter utskottets mening ingen mera utbredd nytta vore at förvänta, än om detta medel til något [illegible] tydeliga premier anslås. [illegible] Sällskapet antog Beredningsutskottets tillstyrkan, tillsades [illegible] vidare at förarbeta [illegible] uppköp af potates [illegible] at utdela [illegible] [illegible] i [illegible] utdelas.

d. 1. Junii 1799.

§ 9.

Widare anmälte Herr Assessor Directeuren Alving, at Beredningsutskottet förehaft en af Herr Tullförvaltaren Sengström insänd beskrifning om Potaske tillverkningen [illegible] i Österbotten, samt tyckt at den kunde sådan den befinnes til trycket befordras; men ehuru Sällskapet ansåg nyttigt och nödvändigt, at omkring det öfriga landet äfven utsprida kunskapen om denna näring och uppmuntra tillverkningen, samt at i sådant afseende til en början en tryckt underrättelse om potaske tillverkningen skulle för Sällskapets räkning i landet utdelas; doch som nyaste uppfinningar i Chemiska wetenskapen, äfven torde influtit på Potaske Sjudningen, och redan förut genom Kongl. Commerce Collegium och Wetenskaps Academien, försöks beskrifningar om denna tillverkning hafva wara af trycket utgifne, ansåg Sällskapet nödigt at förberörde underrättelse och beskrifning af Herr Tullförvaltaren Sengströms öfverlemnas til Herr Chemiae Professoren Johan Gadolin, at genomgå, sätta tillökt, och förbättra efter förekommande skäl och omständigheter, samt sedan til Beredningsutskottet återlemnas.

[left margin:] × til Sällskapet

som derefter med nådan utlåtande inkommer.

§ 10.

Til Sällskapets Modell Kammare har Herr General Majoren Landshöfdingen och Riddaren von Willebrand förärat — Modell af en Engelsk Sward Machin, hvaraf Herr Majoren Berendt likheten som modell af den i Kåtala och Nykyrko Socknar brukbara plogar, i rycka Machiner til förvaras af Sällskapets Skattmästare emottogs.

§ 11.

~~Ledamöter af Sällskapet~~

Då nu Sällskapet skred til omröstning, angående de förut til Ledamöter uti Sällskapet föreslagne Herrar och Män, nemligen, Herr Öfverste Kammarjunkaren Landshöfdingen och Riddaren af Kongl. Svärds Orden Friherre Carl Wadric Hammar, Herr Assessoren och Krono befallningsman Johan Bergbom, Herr Coopvaerdie Capitain Peder Flessta, Herr Krono Befallningsman Thestopée, Herr Majoren De la Motte, Herr Capitain Eric Johan von Willebrand, Herr Capitain Carl Fock, Herr Hofpredikanten och Pastoren i Uleåborg Abraham Dahlin, Herr Vice Häradshöfdingen Henric Vilhelm von Schöler; utföll Balloteringen sålunda at alle öfrige med bifallande pluralitet antogos til Ledamöter, utom Herr Hofpredikanten Dahlin, som med stor pluralitet fick afslag, kommandes så

bedes til de antagne Ledamöterne behörige Kallelse Bref at utfärdas.

Wedare var för Sällskapet denna gången icke at tillgiöra hvarföre Sällskapet åtskildes åhr och dag som ofvan

In fidem protocolli

Olof Wibelius.

Åhr 1797 den 1 Julii, sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ledamöter uti dess vanliga Samlings Rum; i protocollet fördes af Sällskapets Secreterare Majoren von Olof Wibelius.

[right margin:] + jämte Ordförande, Herr General Majoren Landshöfdingen och Riddaren von Willebrand

§ 1.

Föredrog Secreteraren et til Sällskapet ifrån ~~—~~ Öfverste Kammarjunkaren General Majoren, General adjutanten, Riddaren och Commendeuren af ~~—~~ Kongl. Maj:ts Orden, Högvälborne Friherre, Herr Fabian Wrede ankommit sålydande Bref:

Lindköping den 25. Maij 1797.

Högvälborne Herr General Major Landshöfdinge och Riddare af Kongl. Svärds Orden

Så och

Samtelige Herrar Ledamöter af Kongl. Finska Hushålls Sällskapet.

Då jag härhos får bifoga Kongl. Maj:ts Nådiga Svar, på det af Sällskapet, igenom mig, insinuerade underdåniga Memorial, blir det mig tillika en glad skyldighet, at enligt Konungens höga befallning, för Sällskapet få förklara, det nådiga välbehag hvarmed Kongl. Maj:t anser Sällskapets berömvärda bemödande at uphjelpa jordbruket och hushållningen i Fin

land och det verksamma nit, hvarmed
det synes hög och Kunskaper i alla de
förskiedta ämnen, som dermed hafva
gemenskap. Denna fortjenst den
fosterbygden skall i synnerhet nä-
junas af en Konung, som känner hvad
han af Finland i en framtid kan
vänta, då jordbruket genom uppmun-
tran och upplysning, den mohn [?] kan
utvidgas, som tillfället af ödeliggan-
de mark derstädes bjuder, och den fri-
ska idogheten sjelf synes kräfva.
Handledd af Eder insigter, mine Her-
rar, och eldad af Eder nit för allmän-
vält skall detsamma med sina steg möta
sin Konungs välgörande afsigter
och ända i de minst vida trakter [?]
va vidt kallas till enskild och all-
män välmåga.

Det är med den fullkomligaste hög-
aktning jag har den äran vara et-
Tit:

J: Wrede.

Hvarå Kongl. Maj:ts medföljde nådiga
skrifvelse af den 1. Maij upläsetes. Säll-
skapet betygade sin underdåniga fägnad
öfver Kongl. Maj:ts nådiga benägenhet
med lifslig förbindelse at använda all
beredvillighet till allmänt bästa
och beslöts, at Herr Baron och Öfverste
Kammarjunkaren Wrede uti afgå-
ende Bref å Sällskapets vägnar af
Ordföranden skulle betackas för den
synnerliga omsorgt han vid alla till-
fällen visst Sällskapet och den benä-
gna verksamhet hvarmed han un-
derstödt Sällskapets angelägenheter
och emedan Herr Professoren Porthan
företräder en Resa till Sverige, uppdrog Säll-
skapet åt honom, at i anledning af denna
befattning han med detta ärende förnäm-
ligast å Sällskapets vägnar taga bestyr-

om beställningen af Medaillen, hvilket
Herr Professoren åtog.

§2.

den 1. Junii 1799.

Secreteraren gaf tillkänna, at Herr As-
sessoren Ahlman [?] till Sällskapets modell-
kammare skänkt en Gaffel m.m.
och Herr Probsten Rietz [?] hade efter
Sällskapets anmodan [illegible] afritat [?]
vlese [?] upköpt och insändt till samlingens
behof, en i Nyland brukelig plog,
som Sällskapets Skattmästare emot-
tagit.

§3.

Widare anmälte Secreteraren, at en
patriot som förtegat sitt namn ifrån
Sverige insändt till Sällskapet [illegible]
tal Exemplar af en genom trycket
utgifven afhandling, kallad Under-
rättelse för allmogen at bygga Hus af [illegible]
till at gräfas, utdelas i land [illegible] kunniga
husbållare. Och öfverlemnade Secre-
teraren till Sällskapets godtfinnande
huruvida icke Sällskapet för at ej lemna
denna Patriotiska uttalan uppmärksam-
het, ansåge nödigt vidtaga någon åtgärd
hvarigenom detta byggnadssätt
kunde komma till allmännare utöf-
ning, hvartill han föreslagit bifall
[redacted] bidragande om Sällska-
pet under någon kunnig och drifti-
ga Ledamots tillseende påkostade at Mur-
mästares ideförande i hand laget, den
[illegible] kunskapen kunde utspridas
till andra och vidare utbredas. Herr
General Majoren Landshöfdingen
och Riddaren von Willebrand åtog
sig, at på egen bekostnad göra ett
försök med detta byggnadssätt och in-
leda en Murare, at med byggnads arbete
framdeles kunna andre behöfvande biträda

samt om fördoppet Sällskapet framdeles
underrättas, hvilken benägenhet Säll-
skapet med tacksamhet erkände.

§ 84.

Uti föredrog Secreteraren följande
1:o Ett anonymt Memorial om en
Hushålls Skrifts utgifvande i Sällska-
pets namn till underrättelse för sin-
warande hedemöten om hvad Sällska-
pet förskaffar och
2:o Ett anonymt Memorial om an-
gelägenheten och nyttan at nyp-
rensa Kinnerjördi å [illegible]
afledande.

Desse Memorialer hänsköt Säll-
skapet till Beredningsutskottet, at
med utlåtande till Sällskapet in-
komma.

§ 85.

Ordföranden i Beredningsutskottet Her
Öfver Directeuren Alring anmälte
at Beredningsutskottet förskaft hand-
lingarne rörande de uppodlingar,
[illegible] och Bröderne, Christer [illegible]
och Jöran Kipatiser från Björnäs
By och Kirspelskala i Cappelle af Ha-
vola härad förrättat. Och som dem
handl [illegible] står [illegible] efter [illegible]
tar och [illegible] fram för det åsyfta hände
samt [illegible] af flere [illegible] vedrigheter
hade utskottet trodt föra at den ovan-
an vanliga industrie och arbetsamhet de-
sse Bröder ådagalagt borde vinna någo
uppmärksamhet och uppmuntran andra till
efterdöme hvarföre utskottet tillstyrkt
en Silfverskedd om [illegible] lods vigt åt hv-
dera af desse Bröder hvilken dem [illegible]
tideligen borde tillställas. Sällskapet
fann efter öfverläggning härom god
at gilla Beredningsutskottets tillstyrkan-
de, i följe hvaraf denna belöning dem
1. nästkommande November kommer
at offenteligen kungöras

§ 86.

Vidare hade Beredningsutskottet för-
kofft det till dess utlåtande öfverläm- d. 1. Junii 1799.
nade anonyma Memorial om Frö-
kappor införskrifvande till Byafvelens
fortplantning; och hade utskottet trodt
före, at detta nyttiga företag, begynnel-
sen icke kunde för Sällskapets räkning
företaltas, utan borde af privata
påkostas och bygdt utsäde, at [illegible]
till [illegible] i [illegible] hvad, bo
vore, om ett större antal kappor
på en gong och tillika inskaffades,
till hvilken ända och at utröna hu-
ru stort antal kappor kunde erfor-
dras icke allenast en Subscriptions
lista borde öppnas för dem som
hugade Hushållare deltaga, utan
ock härom i Åbo Tidningar kungö-
ras, på det frånvarande hedemöter
och andre landtmän måtte äga till-
fälle hos Sällskapet om deltagan-
de med fortsatt sig anmäla. Säll-
skapet [illegible] efter öfverläggning
till alla delar [illegible] detta yttrande såsom
lämpeligaste utvägen, at utan vada
för Sällskapets Cassa befordra Byafvelns
med för [illegible] derlag, at detta anstal-
tande icke dess mindre borde
[illegible] Sällskapets allmänna namn
och åtagit sig Herr Magister Franckell
at om Byskappors anskaffande
Correspondens på [illegible],
Herr Häradshöfdingen [illegible] på
Stockholm [illegible], Herr Professor
Johan Gadolin på Strängnäs och
Herr Öfver Inspectoren [illegible]
på Calmar, samt efter erhållna
svar, Sällskapet om villkoren på kappor
och priset underrättas.

§ 7.

Berednings utskottet hade fördt skrift det anonyma Memorialet om potatos planteringens utvidgande och befrämjande och som Herr Commerce Rådet Winter åtagit sig at denna utdrag deraf uppsätta, men för andra hinder och göromål icke hunnit dermed, så hade detta ärende tills vidare kommit at blifwa beroende.

x Berednings utlåtande öfwer anonyma skrifter är till... efter ... om potatos planteringens... uppsättas ... at utdelas och

§ 8.

Underrättelser som Sällskapet beslutit skulle utgå i dess namn om ~~Vinkyl~~ ~~fisket~~ Bästa igenkännemärken på Kommande, bestående af handlingar, som nu öfwersedd till Tryckeriet och under arbete hvad den svenska upplagan angår, men förste öfwersättningen under arbete.

§ 9.

Till Sällskapet hafwa nu insändt herr Capitain Walborne ... Schmidtskiöld, från Urdiala Sokn, och Herr ~~...~~ Kyrkoherden Tötman från ~~...~~ ~~Sokn~~, insändt förteckningar på de kreatur som derstädes Sokn genom ... fördt; och beslöt Sällskapet at ... skulle i ... förnya, och erindra at ... ifrån det öfriga landet erhållna dylika förteckningar genom Patriotiska ... uti så som, på det Sällskapet efter inhemtad fullständigare kännedom måtte ... tillfälle, at vidtaga några nyttiga anstalter till hämmande af detta onda.

~~§ 11.~~

~~Hans ... ... till förra hvarföre Sällskapet hedda...~~
~~... åhr ... ...~~

~~...~~

§ 10. ~~...~~

Slutligen skred Sällskapet till omröstning angående de förut till Ledamöter af Sällskapet föreslagne Herrar och Män nemligen Herr General Directeuren och Riddaren af Kongl. Nordstjerne och Kongl. Wasa Orden Welborne Olof af Acrel, samt Herr Landshöfdingen Welädle Gabriel Dahl; dem genom enhälligt bifall de till Ledamöter antogos och komma desse bekomme Kallelse bref at utfärdas.

Flera ärender beröfs nu icke till åtgärd, ... hvarföre Sällskapets Sammankomst åtskiljdes och upphörde.

In fidem protocolli

Olof Lindberg.

År 1799. den 1. Augusti samman trädde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ledamöter å vanligt ställe, protocollet fördes af Sällskapets Secreterare ~~...~~ ~~...~~ Lindström.

§ 1.

Undertecknen ~~...~~ gaf Sällskapet tillkänna, at ordinarie Ordföranden Herr General Majoren, Landshöfdingen och Riddaren af Kongl. Swärdsorden Welborne Ernest Gustaf von Willebrand, afen åkommen ... feber

vore uttan ståend satt, at detta samman
träde bevistes af hvilken anledning Säll-
skapet skred till wahl af Ordförande
för detta tillfälle, då flesta rösterne
tillföllo Herr Hof Rätts Rådet och Ri-
daren af Kongl. Nordstjerne Orden
Wälborne Samuel Ehrenmalm,
som i följe deraf Ordförande sätet
intog.

§ 2.

Sedan anmälte Secreteraren följan-
de ankomne Bref.
1° ifrån Herr Baron Öfverste Kammar
Junkaren Landshöfdingen och Rid-
daren Hamilton med betygande af
dess tacksamhet för kallelsen till Le-
damot, hvarjemte till Sällskapets
Cassa öfverlemnas Tjugu fem Riks-
daler.
2° ifrån General Directeuren och Rid-
daren af Nerelt med tacksägelse för ka-
llelse till Ledamot och Tre Riksda-
ler till Sällskapets Cassa, hvilka Sällska-
pet tillstadde till undgående af wid-
lyftighet i Räkningarne ifrån for-
wandlas till Fyra Riksdaler 8 ß och följan-
de i Räkningarne observeras.
3° ifrån Herr Apothecaren Swahn
i [illegible] uti innewarande årss-
jemte Sju Riksdaler till Sällskapets Cas-
sa.
4° ifrån Herr Capitain Berendt Aw-
[illegible] uti innewarande åren, med Tre
Riksdaler till Sällskapets Cassa.
5° Herr Probsten Sam: Bohm i Hjo
jemte Skrifvelse angående en efter en
modell Sällskapet tillsänd den i ort
wanlig plog.
6° Herr Häradshöfdingen och Ordina-

landtmätarens Holmbergs Skrifvelse
angående Modellen till en Garn Has-
pel; lemnades till Beredningens ut-skott.

d. 1. Aug 1799.

§ 3.

Till Sällskapet hade en Trädgårdsmästare
Wacklin insändt en afhandling om
anledningen och sättet att utrensa och
fördjupa Skepps dammar, hvilken
hvilken Sällskapet öfverlemnade till
Beredningsutskottet, at med utlå-
tande derifrån inkommas.

§ 4.

Sällskapets Skattmästare Herr Cam-
mar Rådet Winter ingaf ett Memorial
af Herr Öfverste Lieutenanten och Rid-
daren Gustaf von Kugrring, angå-
ende belöning för Ladugårds pigan
Wallborg Håkansdotter, som hos Herr
Öfverste Lieutenanten warit i lån-
ge tid tjenst, och gaf Herr Cam-
mar Rådet tillkänna at, Herr Öfver-
ste Lieutenanten sjelf wille hålla kostna-
den till belöningen. Detta ärende öfver-
lemnades till Beredningsutskottet at
med utlåtande inkomma.

§ 5.

Herr Öfver Directeurens Utdrag an-
wiste at Beredningsutskottet förehaft de uti § 4. 8
det remitterade ärendena för den 1. Protocol-
lat angående;
1° en hästhofs Tidnings utgifwande i
Sällskapets namn till underrättelse för
frånwarande Ledamöter om hvad Säll-
skapet förehafver och
2° angelägenheten och nyttan at
uppmuntra och hålla wid [illegible]
Tiennjorlig hellre dem som Skalade happo
åå förrättningar.
Hvad det först betraffade, hade

Berednings utskottet ansedt nyttigt, at u-
dan någon tjenlig ändring, till förwarare
de Ledamöters Kunskap borde lemnas
underrättelse om hwad Sällskapet uti
sina sammankomster till öfwerlägg-
ning förekafwer. Denna Redaction eller
Dagbok borde med underteckningen utgifwas
og gratis ~~til~~ tilsändas Ledamöterne, hwilka
skulle äga hos Sällskapets Secreta-
rare afhämta sina Exemplar; of-
ensedt hade utskottet tyckt borde blifwa
i octavo, likwäl med hwad [illegible] utgjöra
är; och widkommande åter den an-
prärten, så emedan utskottet erhållit
den underrättelse at Kongl. Maj:t i nå-
digste förordnat en Committée till Ström-
rensningarnes befordran, hwaruti
Sällskapets Ordförande Herr General
Majoren Landshöfdingen och Ridda-
ren von Willebrand äfwen förordnat;
det: och frågan om des föreslagna [illegible]
ningen af Hiemmejorki eller Kroppa å
i anseende till aledning af moder
om allmogens bedragande [illegible] at detta
bedrag, skjens egenteligen höra till
Herr General Majorens Landshöf-
dingens och Riddarens Embets be-
ning såsom Landshöfdinge i detta
Län, hade Beredningsutskottet, af de
ne dubbla anledning, ansedt tjen-
ligast, at detta ärende borde till Herr
General Majoren och Landshöfdin-
gen öfwerlemnas.

Kongl. Finska Hushållnings Sällska-
pet; stadnade härofwer i sådant be-
slut, at frågan om Hiemmejorki eller
Koppe uppränsning, borde till Herr
General Majoren och Landshöfdin-
gen von Willebrands Embetes be-

fattning öfwerlemnas; hwaremot ~~Kongl. Maj:ts~~
i Nåder tillkallad, uppdraga åt en särskild
Committé dernäst Herr General[illegible] Ord-
förande, alt hwad till Strömrensnings
wäsendet hörer. Och hwad den i fråga d. 1. Aug: 1799.
warande Tidningens utgifwande angå-
ende, wille Sällskapet sig wänlare derom ut-
låta, sedan ~~[illegible]~~ Sällskapet fått inhäm-
ta underrättelse om Kostnaden dertill
deraf; enligt med förut wedtagen † i anseende
författning, + Beslutet utskottets till Sällskapets
de med Herr Magister Frenckell aftalas. handlingar

§ 6.

Uppå derom gjord anmälan beslöts
at Hyres Contractet emellan Sällskapet
och Herr Secreteraren Gyllenius
om ~~Sällskapet~~ de Rum Sällskapet sednast
framflutne året innehaft, skulle
än widare på ett år, tidsålder till
Michaeli 1800. prolongeras på ena
handa wilkor som förut; och sedan
med Ordförandens underskrift och
Secreterarens Contrasignation på
Contractet antecknas. †

§ 7.

Stats[illegible] Herr Kamar Rådet Winter ingaf förslag för [illegible] quartalet, eller sedan Maj:t [illegible] och sålunda sammanräknadt, at Sällskapet i detta quartal fått betalt till Riksdag. 87 1/2, och i behållning utöfwer 113. Riksdag. [illegible] at Sällskapet [illegible] ager förnödenhet för [illegible] 1800: Riksdag och uti Cassan Contant 254. 3. 4. som [illegible] antecknades.

§ 8

Slutligen skreds till Ballotering och
de wid Sällskapets sista sammanträ-
de till Ledamöter föreslagne med Herr
Lagmannen och Borgmästaren
Eric Roland Brinckhöed, Herr Of-
wersten Schenbom och Herr Profes-
sor Berggren; hwilka hwar för sig med
enhälles pluralitet af jakande Kulor
och således till Ledamöter antagne; kom-
mandes till deras wanliga Kallelse
bref at utfärdas.

~~[illegible]~~

§ 9.

Till Ledamöter, at nästa Sammanträ

de komma under omrestningen föreslog Herr Contre Amiralen, kommendeuren vid adjutanturet och Commendeuren af Kongl. Svärds Orden Välborne Herr Olof Cronstedt. Lieutenant Capitainen vid Kongl. Fortifications Regemente Herr Carl Christian Kröger. Öfverste Lieutenanten och Riddaren, Välborne Herr Knut von Troil. samt Probsten och Kyrkoherden i Tofkag, Herr Magister Johan Koppinger.

Flere ärender anmältes nu icke, hwarföre Ledamöterne åtskiljdes.

In fidem protocolli
[signature]

Åhr 1799. den 1. September sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ledamöter uti dess vanliga Samlings Rum; närvarande Ordinarie Ordföranden, Herr General Majoren, Friherren Commendeuren och Riddaren von Willebrand.
Protocollet fördes af Sällskapets Secreterare undertecknad hagman.

§ 1.

Sällskapets Secreterare anmälte, at Herr Öfversten Sthenborg och Herr Majoren C. J. Münck uti ankomne swars Bref, betygat Sällskapet dess tacksamhet och erkänsla för kallelsen til Ledamöter uti Sällskapet.
Härwid uppstego Herr Öfverste Lieutenanten och Riddaren Wiegenberg såsom för första gången närwarande och Ledamot, och för Sällskapet betygade sin erkänsla för kallelsen til Ledamot.

§ 2.

Widare anmälte Secreteraren at af Herr Bergs Rådet Friherre Hermelin såsom utgifware och Herr Magister Claes Petter Hällström såsom författare til Sällskapet blifwit förärade och skänkte Åtta Häften af de Geographiska Carthor [illegible] öfver flere Finska och Swenska provincier, som Herr Bergs Rådet på sin bekostnad jemte åtskillige Situationer och Vüer låtit i Koppar gravera och utgifwa. Sällskapet emottog

detta prägtiga werk, såsom ett dyrbart
vedermäle af Herr Barons och Berg
Rådets patriotiskhet och beslöt att
högeligen tacka uti Bref gjöra og nämde Herr Baron äm Herr Magister
Hellström, jemt dess Carthée verk
till föräkommande af förställelsen
försy med ett fortsatt blad bey de
Completta kas verbinden.

§ 33.

Efter sitt åtagande den 1. maji sistl.
såsom protocollets 3. § utvisar, gaf
Generale Majoren och landshöfdingen
Willebrand tillkänna, at han nu mera
låtit uppföra ett herhus, derom han af-
lemnade följande berättelse.
Enligt K. Hush. S. anmodan, har jag å Sockens Gård
med en pålitelig tillsyn, låtit uppföra ett herhus
på god grund 9. al. långt 6½ al. bredt innom
väggarne 4½ al högt med 3. gaster tjocka väggar
och i alla delar lagverat, den mig meddelte Be-
skrifningen, utom den tillägg, at jag vid
Murningen enligit K. H. H. S. anvisadan den 15. sistlidne junii, har jag i stället
för annan anpålitelig... låtit uppföra at herhuset användt på
långväggarne 6. St. 10. alns gärdsel på
gafvelväggarne 6. St. 7½. al. d:o, hvilka jag
låtit i ändarne genomborra och i
inslagit ½. alns långa furu pinnar. Dessa
gärdsel mitt i muren inlagt, hvilka med
flera pinnar omfattat hvarandra i hörne-
nen, så likväl at muren uti hörnena
på 6. tum betäckt desse korningar. Förn-
sta hvarfvet lades efter ¾. alns murning,
andra under Fönsterkarmen under kant
och tredje öfver fenstret. Desse ansåg jag
at styrka huset, hvilket äfven fordrades,
i synnerhet under det ständiga rägnan-
det jag denna byggnad uppfördt.
Til detta Hus åtgick 80. kärrlass sand
och 80. d:o lera, et godt lass gammal
Halm hvilken til tramPen framska-
fades med 4. Öke dagswerken, 6. oxar
och 3:ne personer gjorde trampen färdig
til murning; Grunden kostade med sten-
slagning 8. dagsw:n och 2. Murare dagsw:n
Murningen kan ej af mig determineras
så vida Mursarn med sin handlangare d. 1. Sept. 1799.
och den som framförde bruket flera
gångor måtte från murningen
men ungefärligen går til murningen
och jämnkningen 8. Murare dagswer-
ken och 16. Handlangare.

§ 34.

Sällskapets Secreterare anmälte at
på Sällskapets uppsatte prisfrågor flere
svar inkommit. På frågan Hvilka
äro de hinder som fjettra Finska hand-
nens idoghet et. följande svar.
1:o under walspråk, Hjelper oss gud så
går det väl.
2:o under devise. Multum adhuc restat operis
multumque restabit, nec ulli nato, post
mille Secula, praecludetur occasio ali-
quid adhuc adjiciendi, Seneca.
3:o under walspråk, Lycklig den som känner
nyttan, ... Credimus
Bo Frågan
Hvarom väl många handtverkare ...
genom allmogen i Finland var och
inkommit under walspråk, kunskap och flit föda til en god Hushålle-
ning
Såsom svar på frågan angående Sokne-
magazinerne i Finland, hade en afhand-
ling om uphjelpandet af ... jordbruk
genom Magaziner inkommit under

Omnia sponte fluant, absit violentia rebus.

Dessa afhandlingar och svar öfverlemnades till ~~[illegible]~~ Beredningsutskottets granskning och utlåtande, samt att sedan derom hos Sällskapet anmäla.

§ 5.

Af förrnämnde Secreterarens föregående Memorialer wara till Sällskapet ankomne nemligen:

1° Ett Memorial om Brännevinets skadlighet och angelägenheten att derom i Almanachorne till allmänhetens upplysning införa någon afhandling.

2° Ett Memorial af underskrefven honom, angående Hushållningens uppkomst i ~~[illegible]~~ Östra och Westra delarne af detta Land samt det inre Tafvastland.

3° En afhandling af Herr Majoren och Riddaren Otto Fredric Wetterhoff angående Tafvastlands upphjelpande genom en Stads anläggande wid Wå i Asikkala, Pajane Sjöns Sänkande till winnande af odlingsbar mark samt en Sockn Beskrifning öfver Asikkala Församling.

4° Herr Probsten och Kyrkoherden hastiga Memorial ibland annat om belöning åt Skatte Bonden Johan Mattsson i Orimattila församling, för uppodlingar och hushållsflit.

5° Herr Professoren Tengströms Memorial angående den i fråga varande hushålls Tidningens utgifvande i förening med Åbo Tidningar.

6° Herr Öfverste Lieutenantens och Riddaren Gustaf von Knorring

d: 1 Sept 1799.

Memorial, derutinnan Hadasgårds pigan Walborg Jakobsdotter anmäles till belöning för troggarning och trogen tjenst, hwilken belöning Herr Rådet Winter tillkännagaf att Herr Hammaren Öfverste Lieutenanten och Riddaren sjelf ville påkosta, allenast utdelningen för warda uppskjuten och verkan försiggå i Sällskapets namn.

7° En afhandling med åtföljande Ritning, af en Student nämnd Wacklin angående upprensning af Hamnar uppgrundningar.

Dessa Memorialer och afhandlingar öfverlemnade Sällskapet till Beredningsutskottet, granskning och utlåtande.

§ 6.

Föranledning af Sällskapets åtgärden och i följe deraf skedd Correspondence hade Herr Häradshöfdingen och ordinarie Landtmätaren i Uleåborgs Höfdingedöme Herr Hallenborg till Sällskapet insändt en Modell på Haspelen, enligt dess egen uppfinning förbättring, tillika med ett Memorial angående detta Redskap. Wid granskningen inhemtades, at denna Modell föga afviker från Haspelar som af utlänningar hwarföre vanligen förfärdigas. Och på det werkställigheten af Sällskapets beslut, at i landet utdela dessa Redskaper till efterdyme för handtyget folk af almänheten och tillfälle för deras fortsättande åstadkomma, häfta om de belöningar som Sällskapet för finare garn spånad utfäst, beslöt Sällskapet at Herr General Majoren Landshöfdingen och Riddaren Carpelan i Uleåborgs Lähn anmoda, at låta beställa Tolf

Kapplar för Sällskapets räkning och på
dess bekostnad, samt de samma där
i utdelte efter behof [illegible] at
hwarje Sokne bor som därom på-
mint; i synnerhet [illegible] ett [illegible]
plan —

87.

Nu föredrog Herr Assessor Directeu-
ren [illegible], såsom ordförande i Be-
redningsutskottet, det project till Stad-
gar för Sällskapet, hwilka i följd af Säll-
skapets förordnande, utskottet utar-
betat. Och beslöts at ~~[illegible]~~ projectet
+ jemte alla åtgärder dertill hörande
handlingar skulle läggas på bordet
till den 1. instundande October
på det hwar och en Ledamot, dertill
egde tillgång, för at sine påminnelser
kunna afgifwa.

+ sedan det samma blifwit för Sällskapet fullständigen uplästs

88.

Sällskapet företog sig widare, at an-
gående till Ledamöter wid sidsta sam-
mankomst föreslagne Medborgare an-
ställa Ballotering; och blefwo, ge-
nom pluralitet, till Ledamöter
i Sällskapet invoterade: ~~[illegible]~~ Com-
mendeuren, Konungens General Ad-
jutant, ~~[illegible]~~ Commendeuren af Kong-
liga Swärds Orden och Riddaren af Kong-
liga Swärds Orden Stora Korß Wälbor-
ne Herr Carl Olof Cronstedt —
Öfwersten Lieutenanten och Riddaren
Wälborne Herr Knut von Troil.
~~Capitain~~ Lieutenanten wid Kongl.
Tafwastehus Regemente, Herr Carl
Christian Kröger —
Probsten och Kyrkoherden i Jockas
Poppius.
Kommenderades [illegible] wanlige

Kallelse till desse Ledamöter at utfär-
das.

d. 1. Sept 1799.

89.

Till Ledamöter at wid nästa sam-
mankomst komma under omröst-
ning, föreslogs Herr Assessoren
Björnbom, Rytmästaren Herr Eric
Johan Brandenburg boende i [illegible]
Sokn, + samt Herr Rector Ma-
gister Professoren [illegible],
Secreteraren Herr Henric Heikell
i Uleåborg.

+ Theologie Li-
centiaten, Theo-
logie Adjunctus
och Kyrkoherden
i Pikis, Herr Ma-
gister Jacob Bon-
sdorff.

Flere ärender woro nu icke som
till åtgärd för denna gången kunna
förekomma, hwarföre Sällskapet åtskildes
ut Supra.

In fidem protocolli
[illegible]

Åhr 1797. den 1 October, sammanträdde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Ledamöter å wanligt ställe; närvarande Ordföranden Herr General Majoren, Landshöfdingen och Riddaren von Willebrand. Protocollet fördes af Sällskapets Secreteraren Bergmannen Widekind.

§ 81.

Uti ett till Sällskapet aflåtit Bref, som nu öppnades, anmäler Bokhandlaren i Stockholm Magister Ulles sin erkänsla och tacksamhet för Sällskapets kallelse till Ledamot, och insänder femtio Riksd:r Rg. Sedlar, till Sällskapets Cassa, hvaraf årliga räntan ~~[illegible]~~ warande emot den afgift annars årligen till Cassan borde erläggas.

§ 82.

Secreteraren anmälte at till Sällskapet inkommit:

1° En afhandling på finska språket under titel: Yxi kirjainen neuwo ja ojennus Suomen Maan asujamille, hwilken Sällskapet öfwerlemnade till Beredning utskottets utlåtande.

2° En annan afhandling äfwen på finska språket, under namn: Maan Viljelemisen Neuwo Kirja, som äfwen till Beredningsutskottet öfwerlemnades.

3° Tre afhandlingar af Herr Directeuren och Handelsmannen Widén, angående sättet, at släta och hastigt, torka och [illegible] wattenhjul — samt Beskrifning på ett portativt afwägnings Instrument

17.

hwilka til genomseende och granskning af Beredningen, utskottet öfwerlemnades.
4:o En anmälan af Herr Kyrkoherden Utter i Hangelby[illegible] angående Ström-rensningen i Kumo [illegible] remitterades til Beredningen utskottet.
5:o Herr Bergmästaren Hjelmströms Skrifwelse, jemte dess insände planer i stort och ritning på dertil upgjorde bekostnader, samt
6:o Herr Probsten Bohms bref angående dels ifrån Uhleåborgs Stads och Sijke jocki insände prof. Detta bref öfwerlemnades til Herr Commercie Rådet Winter, såsom ordförande i det utskottet öfwer åker bruks redskapernes granskning.

§ 3.

Nu tog Sällskapet under öfwerlägning det af Beredningen utskottet utarbetade project, til Stadgar för Sällskapet, hade detta project til underdånig granskning (?) [illegible] wara hwilande på Bordet, och förelöpp derwid såsom här nedan förmäles:

Wid [illegible] Skrevs ingen ting at påminna, utan antogs den såsom til alla delar.

§ 2.

Herr Commerce Rådet Winter, som warit ledamot i Beredningen utskottet anmärkte härwid, at i hans tanka, från denna §. såsom en onödig widlyftighet borde utgå den meningen som innehåller af skriften, hwarföre en sak hwilar på Bordet, såvida en sådan icke behöfde gifwa skäl til sitt stadgande, deremot af de öfriga Beredningens ledamöter anmärktes, at denna mening begärt

med flit ditsatt för at gifwa begrepp åt allmänheten hwad dermed förstås at en sak hwilar på Bordet, emedan detta talesätt och dess betydelse icke wore allmänt bekant. Wederbörande wore det utur oeconomiske kapporn icke owant, at skal och orsaker til ett förord anmälde gifwas. d. 1. Oct. 1799.
Hwarpå skred Sällskapet til Votering och blef derigenom denna § bibehållen såsom den i Probstaseriet lyder.

§ 3. 4. och 5. antogos enligt projectet.

§ 6. Wid denna §. hade Herr Professoren Gadolin skrifteligen anmärkt följande: i hwarföre skulle icke Secreteraren bibehållas wid sin voteringsrätt? Bör han icke tillika wara Sällskapets ledamot? och skal han förmenas sin röst [illegible] för sitt [illegible] rätt, derigenom at han belastas med så wigtigt förtroende, [illegible] och skall föredraga alla ärender. Jag all[illegible] Sådan Sällskapets ändamål, anses altid Secreterarens inflytelse, såsom den der först utmärkt skickligheten och nit, tilkommer så ärligen [illegible] kallad, framför alla andra ledamöter oafbrutet föjer, anmärker deras lopp, och hwars anseende och heder af Sällskapets flor, i synnerhet beror, för nyttig och ofwergörande, men hwad skäl man wilja [illegible] på honom at underkasta och sätta honom nedom hwar och en annan Sällskapets ledamot. Skulle han kunna förwägast walta på Sällskapets beslut, så sker det såsom ligen icke, genom hans enda röst, utan medelst hans öfriga ansende och för troende som man icke lärer kunna anse för rådeligt at söka honom beta[illegible] ga. Jag anser för denskull denna punct för både fåfäng och tillika skadelig och protesterar således emot denne [illegible] mas uteslutande ifrån hans billiga och naturliga rätt, at til Sällskapets beslut få med sin röst medwerka, för min del ja

anförde, at då Swerriges Rikes hög lofliga Ständer rösternas pluralitet uti deras saker giöra beslutet: och wigtigaste frågor, om de som angå Menniskolif och wälfärd icke gifwas uti ett Högstäfwande, anseer Herr Hof Rätts Rådet sig för sin del oeftergifligt, at genom antagande af en absolut pluralitet, gifwa ett beseende åt Sällskapets anordningar, som uti allmänhet kunde leda derhän at förlägga dessa, såsom utmärkande wara af afsecterat, än verkeligt, af hwilken anledning Herr Hof Rätts Rådet lika med Herr professoren Portham yrkade rösternas pluralitet. Men Herrar Professorer: Tipping och Sjöstedt ... angående denna skiljaktighet, skred til Ballotering med enahanda proposition som afwad, och erfors wid Kulornas uppräknande, at de hwita hade pluraliteten, hwarföre det i denna del kom mer at förblifwa wid Beredningens utskottets project.

Tipping och Sjöhan Gadolin, samt Herr Doctor Bach wore af den tanka, at Sällskapet skulle i vissa ömma ämnen ... De, deste genom nog rådeliga Sällskapets vore at förekomma Surprises i besluten i hwilket afseende 2/3 jakande Kulor ansågs böra utgiöra beslutand

§.§. 25. och 27. antogos utan skiljaktighet.

§ 27. Herr Professoren Portham, har wid denna § giort följande anmärkning: Jag ser icke, hwarföre alla mundteliga anmälningar skola wara förbudne, när sakerna för afsigt, sedan gå i föreskrefwen ordning. I alla slags både större och smärre Konstfundor de vanliga. Det nyttiga onödiga skrifwandet och Mängden af papper blir i längden tröttsamt och besvärligt.

Herr Doctor Bach trodde öfwersinnade at hwad 21. § innehåller, ofwan nämnts, at mundteliga anmälningar icke äro förmente, då de kunna ske kortelingen och icke bebringa ...

d. 1. Oct 1799.

om at tilkänna gifwande af något öcke, de, men at saker som äro af mera vigtighet ankomma under Sällskapets prüfning, skrifteliga anmälas. trodde han Sällskapet af nödvändigheten af saker hwarföre skreds til Ballotering med proposition at de som gilla bibehållet § såsom den i berättelsen lyder, inlägga en hwit kula och de som vilja hafwa en rättelse förklaring deri, i enlighet med professor Porthans tanka, en swart kula. och in frustades efter följande Balotteringen at hwita kulornas pluralitet; hwarföre § bibehölls.

§.§. 28. 29. 30. antogos enligt Beredningens utskottets project.

§ 31. Wid denna §. har Herr Professor Porthan skrifteligen anmärckt följande: andra Ledamöters närvaro, når de som til utskottet äro kallade, tänker jag utom all twetydighet, både för onödig och skadelig. Onödig emedan alla saker som ... dock sedan, skola allmännteligen föredragas, debatteras, och pröfwas; så at hwar och en har tillfälle at säga sin tanka och göra sina anmärkningar. Skadelig emedan den förtrolighet friheter och uppriktighet deremellan föredrag, som wid många måste Ventilation är omnbörlig. Som ofta kan ej hända, at ledamöter, som en sak just angå eller förenad ... wigare, uttryckligen eller förmedelst närwaro, i något slags band, på de öfwerläggande ... nit eller uppriktiga omdömen, i flere sådana Considerationer at fördriga. Omt. ex. en ledamot okänd inlämnat hwar på en uppgifwen pris fråga, som vill det skicka sig, at han skulle hafwa tillfälle at öfwervara och åhöra hwar och en granskares omdömen och utlåtande deröfwer! Nu vägarna af Bered

ningarne ledamöter, twiflar jag ej, at han
för at sedan ej blifwa dessföre tadlad
skyndsamt afhåller sig ifrån afwerlag-
ningarne derstädes. Och hwem utan den
wåg Beredningsutskottets ledamo-
tet, genom en sådan fördröjning afhål-
las ifrån, at sig utan förbehåll ifrån-
säga önskar, för den skull för Sällskapets
bästa skola at denna punct må utgå.
Herr professoren Johan Gadolin med
hwilken Herr Professoren Pipping
instämde, ansåg olägenheten gå
till af Beredningen, som Sällskapet
gjort måste vara nyttig och medföra hos
allmänheten en förtroende, men
då man icke gjorde skyldigheter af
hwad som föreslogs.
Sällskapet skred till Ballotering med
samma proposition till skyldighe-
tens skiljande, som afgjordes då med
kulornes uppräknande inhämtades,
at de hwita kulorne utgjorde pluralité-
teten, i följe hwaraf Beredningens
skedde project kommer at bibehållas.
Herr Cammar Rådet Winter hem-
ställde, om icke sedan Sällskapet
fast ställt, at ledamöterne finge af-
wara Beredningsutskottets ~~[illegible]~~
sammankomster, desse ledamöter
borde äga votum deliberativum ~~i~~
~~[illegible]~~ men sådant
ansågs olämpeligt och bemedes utan
at derföre äska omröstning.
§.§. 31. och 32. antogos utan omröstning
såsom de i projectet lyda.
§. 34. & 40. wid desse §.§ hade herr Pro-
fessoren Porthan skrifteligen anmärkt
som följer: Hwad där stadgas om viten
och utsatts ledamöterne, stränga förd
pligtande, till sina skyldigheter

fullgiörande, wet jag icke om det är nog
tjenligt eller ~~[illegible]~~ werkställ-
gare. Många lära dengenom föranlåtas
at undandraga sig deltagande i ut-skot-
ten. Sådan stränghet lider ej heller
i dylika fria Sällskap wara skickelig och
anständig. Det är af ledamöternes nit
och patriotisme och ej genom twång
som något nyttigt biträde af dem
skall kunna wäntas. Skola de med viten
dertill drifwas, så må man så gärna
uppgifwa all hopp om någon nytta
af dem. Genom Patriotismens
uppwärmande, samt andra leda-
möters lika som spennande nit, drift
och werksamhet, skola de till likas
eller någorlunda ifwer uppwäckas, kan
det ej ske, så är det förlorat.
Jämte witen borde och tillika den
twångs magt kunna uppgifwas, som
äger kraft at utmäta sådana witen
af de tredskande. Och hwarest har Säll-
skapet dertill tillgång? skola de söka
hos Konungens Befallningshafwande och lag-
fara, så lära wi först böra skaffa oss
Konungens Confirmation ~~på wåra~~
Stadgar. Wi måste se till, at wi
ej blottställe oss för begabb och beswä-
relse. Den ~~[illegible]~~ magt, Sällskapet sjelf
äger i wärjo, är den, at ifrån sina le-
damöters antal kunna utesluta de
owärdige och det bör icke ske utan
wiktigt betänkande. Någon widare
Execution må lära oss icke tillkom-
ma.
Herr Hof Rätts Rådet Wallenius uppstod
och förklarade för sin dehl att han icke
fann Sällskapet tillständigt at
utsätta straff med witens fällande
genom att förenade sig alltså med
herr Professoren Porthan. Af ena
dan skyldighet förmärkes i en

d. 1 Oct 1799.

ningarne skred hvarföre till Ballotering, ~~då efter Ballotering uppnämnde [illegible]~~ med sådan proposition af Ordföranden i sådan måtto af de Herrar, at den Ledamot som önskar vitets förelaggande såsom olämpelig, inlägger en svart kula och den som vill bibehålla vitets inlägger en hvit kula, hvarefter, ifall svarta kulorne vunno, Sällskapet gjorde sig beskaffad öfverläggning, hvad annan utväg i det stället vore tjenlig at vidtaga. ‡

~~Efter föregången Ballotering och till [illegible] uppnämnande, af hvilken at svarta kulorne utgjorde pluraliteten, i frågan om vitets förelag [illegible] icke ägde rum~~

~~[illegible]~~ vidare öfverläggning om och hvad annan utväg i denna sak kunde vara till vidtagande, som skulle fullfölja, fann Sällskapet godt at uppskjuta. Till flere andra påträngande angelägenheter ärender för denna gången låta anstå med ~~[illegible]~~ vidare åtgärd detta ärende angående.

‡ Efter discursen om proponerade Herr Biskoppen, Professorerne och Commerce-rådet Doctor Gadolin om icke utom all votering man kunde förena sig, at de föreslagna viten försvinna, [illegible] Sällskapet sig förmådt; och

§ 14

Sällskapets Secreterare underrättade [illegible] anmälte, at Botanices Demonstratoren, Herr Doctor Carl Birger Rutström, som till Secreterare hos Sällskapet blifvit utsedd och antagen, uti skrifvelse af den 1 sistl. månad tillkänna gifvit, at han i anseende till resans befordrande hos Patriotiska Sällskapet, at derstädes vara förste Secreteraren, nu mera icke kunde emottaga den heder hos Kongl.

d. 1. Oct. 1799.

Finska Hushållnings Sällskapet uppdragne Secreterare Beställningen, utan för klarar sig förbunden skulle erkänsla för det honom bevisade förtroende med förbindelse at i sin krets vara Sällskapet till all möjelig tjenst.

I anledning häraf anmälte underskrefne Ledamot at han icke vore tillfälle, at med Secreterare tjensten hos Sällskapet fortfara längre än till och med den 1. sistkommande November; men i fall Sällskapet, i anseende till den angående med denna Syslas besättande [illegible] rit, Sällskapet ville vara betänkt uppå at utan vidare fördröjande antingen nu genast skrida till Sysslans förgifvande [illegible] eller ock med det ta [illegible] at [illegible] fördra Electorer, som uppnämna förslag till Sysslans besättande. ‡ Sällskapet tog detta ärende i öfvervägande och beslöt at ordenteligt förslag i behörig ordning skulle uppsättas; och skred sålunda till wahl af Electorer medelst Sedlar, vid hvilka öfvervarande flesta rösterna tillfallit följande Sällskapets Ledamöter:

~~[illegible]~~

Herrar Professorerne Bilmark, Tengström och Johan Gadolin, ~~[illegible]~~ Herr Hofrätts Rådet Wallenius, Herr Lagmannen och Riddaren af Kongl. Wasa Orden Spennerberg, Herr Professor Pipping, Herr Professor Gustaf Gadolin, Herr Commerce Rådet Winter, Herr Professor Porthan, Herr Pastor Bäck, Herr Borgmästaren Mentzer och Sällskapets Secreterare Hagman [illegible] Wehling tillsammans Tolf, hvilka äga förslag till Secreterare Beställningen, med

‡ dertill Professor Rutström [illegible] Medicus i Nylands Lähn, Herr Assessoren Doctor Wallenius vore en både hugad och skicklig Sökande

Sällskapets nästa sammankomst till Sällskapet ingifwa.

§ 5.

Ordföranden i Berednings utskottet, Herr Öfver Directeuren Alvång, omnämnde, at Berednings utskottet företagit sig, till dess redan remitterade handlingar, samt deraf verkställt i [illegible] utlåtande öfver följande frågor:

1° Swaret på frågan, hwilka äro de hinder, som hjelpa finska landtmannens idoghet, och under hwilka hjelper och huru, så gör det wäl, har utskottet funnit, at ibland de deruti korteligen anförde hindren, äro åtskilliga som enskildt hörer till Finland, ehuru de öfwer denna frågan inkommne swar icke omröras; men hwilka, jemte andra hinder, blifwit förbigångne och derutom det uppgifna projectet at genom Bolag afhjelpa dem, hwarhos lär böra verkställas eller åtminstone at uppväcka en allmän drift hos landtmannen, så kunde detta swar anses såsom swarande emot Sällskapets afsigt, med den utsatta frågan.

2° Swaret på samma fråga med wacker språk, medtom ad hoc rystat operis, at har utskottet ansedt wärdt omnämnas ofta författeren, men afhulstan dägt i uppgiften af både hindren och hjelpemedlen.

3° Swaret på bemälte fråga med Devise: Avid [illegible] nesei-ung &, har utskottet funnit innehålla åtskilliga, för landtbruket nyttiga anmärkningar som utmärka tänkande och i hushållning icke okunnig man, i mången andre ämnen, är öfver behofwet at widgade, hwaremot at åtskillige omständigheter, som antelligen äro locale för Finland [illegible], äfwen som flera ställen och uttryck behöfwa wara mindre tjenliga, hwarföre utskottet icke eller har föreslagit att tillerkänna någon Belöning.

4° Swaret på samma fråga med wacker språk, alienentorum libertatem pro posse etc och.

5° Swaret på samma fråga med en [illegible] Silfwerstolpes arbeten, i hwilka efter den 1. September kommit Sällskapets Secreterare tillhanda och äro således sent inkomna.

6° Swaret på Sällskapets åstundan om en Lärobok för Finska Bonden som underwisar, klarligen och fullt fattas till en god hushållning, innehåller utläckt med underwisning: flere spannmåls delar och kitningar, [illegible] på hedskapen m. m.; har utskottet funnit innehålla, mer och mindre kända, äfwen nya uppgifter och råd för jordbrukare; men så wida samma wara fullständighet av deruti fienas afhalant fordras till en Lärobok som i Sällskapets namn skulle kunna utgifwas, så tror utskottet, at Sällskapet för det närwarande, ingen ting bedre kunde härwid tillgöra, än at wisa författaren sin aktning med en Silfwer Medaille om han tillåter Sällskapet at af hans arbete utdraga och nyttja allt hwad Sällskapet i sin krets an ser användbart.

7° I anledning af Sällskapets framställda fråga angående Tobaks Plantationen hos landet, blan till

d. 1. Oct 1799.

Spannmåls Magaziners anläggning, and
der wakt~~skift~~ omnia sponte fluant
absit violentia rebus, hade Berednings
utskottet icke kunnat taga under
pröfning, såvida den förutskrefne ti-
den, til ingifvande af Ritningar an-
gående Spannmåls Magaziner än
nu icke vore för handen.

8° Det af Herr Majoren och Riddaren
Otto Fredric Wetterhoff insände arbete
angående sättet att med uppehjelpande
genom ~~[illegible]~~ en Stads anläggan-
de wid Wärtsi i Asikkala Capell och
Hollola Sokn. Bragarne Sjöns Land-
ning til befordran af Tillandnin-
gar och odlings medel, samt en
Beskrifning om Jordbruket, Seder och
bygnader uti berörde Capell; har ut-
skottet ansedt vara så väl ~~[illegible]~~
förtjent, at Herr Majoren, såsom
bevis af det Kongl. Sällskapets gillande
på dess bemödande, borde undfå
en Silfwer Medaille, beledsagad med
en tjenlig skrifvelse, hwarföre utan
denna afhandling förtjente at i Hand-
lingarne framdeles införas.

~~9° Det til Sällskapet insände Memo-
rial, angående åtskilliga hinder som
gjeremåhlet för Hushållningen i Fin-
land, uti Synnerlighet i de norra och
östra orterne, ~~[illegible]~~ af Sällskapets Leda-
möter, Ingenieur ~~[illegible]~~ har ~~[illegible]~~
Beredningsutskottet ansedt förtje-
na den uppmärksamhet, at det om
författaren så tillåter, borde bland
Sällskapets Handlingar tryckas, på
det at kunniga Män i orterne, der-
genom kunde få anledning at yttra
sig deröfver och bestyrka en dehl af de
uppgifter som deruti förekomma~~

× undertecknen

d. 1. Oct. 1799.

9° Tanckar om Korn säjnings utsökande
och dess förgörande af en viss mask, fann
Beredningsutskottet vara wälgrundade
och föreslog at skriften förvaras bland
Sällskapets öfriga Handlingar, til fram-
deles vidare bruk.

10° Memorialet ifrån Herr Kronobefalnings-
mannen i Kemi Åbland angående underdå-
nande anmälan om någon belöning
för Bonden Johan Martila i Simo Sokn
som enligt wederbörligt betyg visat ~~[illegible]~~
ovanlig omtanke och drift uti odling
och åbyggnad; vid berörde dess Hemman.
Beredningsutskottet, har tillstyrkt at
i denna afseende ~~[illegible]~~ och mindre odlade
landsorter, andra til uppmuntran och
efterföljd, Johan Martila borde ihog-
kommas med ~~[illegible]~~ belöning af en Silfwer
Bägare om 20. Lods wigt.

11° Uppgaf Beredningsutskottet ~~[illegible]~~ uppå
gifven anledning enligt protocollet för
den 1. September, följande prix frågor:

Åhr 1799 den 15. October hade
Kongl. Finska Hushållnings Säll-
skapet Sammanträde i dess van-
liga Samlings-Rum till följe af
skedd öfverenskommelse, dem
i denna månad och föregående
kungjordt i Åbo Tidningar.
Protocollet fördes af Sällskapets
Secreterare, Borgmästaren
Olof Wibelius.

§ 1.

Sällskapets Secreterare gaf tilkänna
at ordinarie Ordföranden Herr Gene-
ral Majoren Befälhafvaren och Rid-
daren von Willebrand, med Kongl.
Maj:ts Nådiga tillstånd, vore till
Stockholm afrest, ansökande hvar-
till, Sällskapet nu komme at väl-
ja och utse en Ordförande för detta
tillfälle.

Efter det ledamöterne förfärdigat-
sine voterings Sedlar, skedde insam-
lingen och öppnandet, då flesta Rö-
sterna befunnos hafva tillfallit Herr
Bergmannen och Riddaren af Wasa
orden Herr Fredric Synnerberg, som
hvi följe deraf Ordförande Stället
intog.